

leto **2008**

številka **2**

Kolofon

Poročila leto 2008 (LXII) številka 2
Izdal: Frančiškanski provincialat
Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana.
Ureja: p. Tadej Strehovec.
Odgovarja: p. Viktor Papež.
Redna sodelavca: p. Darko Žnidaršič,
p. Krizostom Komar.
Oblikovna zasnova: Mihaela Svetek.
Grafična priprava: br. Dragan Vampola.
Filmi: Camera d.o.o., 1000 Ljubljana
Tisk: Tiskarna Artelj, Ljubljana

■ Iz generalne kurije

- 3 Osnutek za razmišljanje po skupnostih
- 4 Osnutek za razmišljanje po enotah reda
- 6 Koledar reda manjših bratov
- 9 Kratke opombe ob novem liturgičnem koledarju ofm
- 10 Govor generalnega ministra v Zadru

■ Iz provincialata

- 13 Naslovi samostanov; Podelitev liturgičnih služb
- 14 Srečanje provincialov Južnoslovanske konference v Zadru
- 15 Obisk frančiškanske province Bosne Srebrne

■ Iz tajništva

- 16 Zapisnik 6. redne seje provincialnega definitorija
- 17 Zapisnik 7. redne seje provincialnega definitorija
- 18 Strunjan - počitnice 2008; Zapisnik 8. redne seje provincialnega definitorija
- 19 Ministri in gvardijani v službi bratske animacije
- 20 Dan province

■ Iz življenja province

- 22 Subtilna misel od Ljubljane do Splita
- 24 Glas iz Rima
- 25 Srečanje staršev samostanske družine; Ljubljana - Vič
- 26 Ljubljana - Šiška
- 27 Novo mesto
- 28 Nova Stifta
- 29 Brezje
- 30 Iz Lemonta
- 31 Marrylands - Sydney
- 32 Srečanje ministrantov; Obnova še ni zaključena
- 34 Svetogorska Mati mila ...
- 35 Utrinek iz postulata; Samostan Kostanjevica
- 37 Naši ministranti pri Sv. Trojici v Slov. Goricah
- 39 Prva setev in žetev
- 41 Elektronski naslovi

■ Raznoterosti

- 42 Alkoholizem, redovnik in duhovnik
- 44 Matej Hriberšek: Življenje in delo p. Ladislava
- 45 Spomin na kardinala Bernardina Gantina
- 46 Kip Marijinega prikazanja na Sveti Gori
- 48 Dolenjski astronomi Frančiškani v dolenjski metropoli
- 49 Ob robu razpravljanja o birmi
- 52 V letu apostola Pavla
- 54 Največja dobrina je biti Gospodov
- 57 Sveti Frančišek Asiški - ekolog našega časa
- 58 30. letnica navzočnosti sester klaris v Nazarjah
- 59 Srečanje staršev ob 30-letnici sester klaris
- 60 Kako naj rečem ... ?
- 61 Cesa se letos spominjamo?
- 62 Ukrotiti gubbijsko pošast
- 64 Kopernikovi knjigi v Ljubljani
- 65 Razmišljanje o Posinodalnem dnevu
- 66 Jože Mihelič
- 67 Prepozno

■ In naj molijo za rajne

- 68 + g. Danilo Sedlar

■ Iz časopisnih listov

- 69

■ Naslovnik province

- 79

GENERALNA KURIJA MANJŠIH BRATOV

Via di s. Maria Mediatrice, 25 – 00165 RIM

Prot. št. 098957

Rim, 25. maja 2008

PREDMET: OSNUTEK ZA RAZMIŠLJANJE PO SKUPNOSTIH

Dragi bratje ministri in kustosti,

Gospod naj vam da mir!

Približuje se generalni kapitelj 2009 in želimo, da to ne bi bil kapitelj zgolj ministrov in kustosov, ampak kapitelj celotnega reda, ki je poklican k evangelizaciji po vsem svetu. Kapitelj je trenutek preverjanja življenja in poslanstva reda. Sprejeli smo nekatere predloge predsednikov konferenc na zadnjem srečanju, ki je bilo te dni na kuriji, in želimo vsem bratom ponuditi shemo za razmišljanje o aktualnem stanju reda in o poti, ki red čaka.

Vsak brat, vsako bratstvo in vsaka enota reda naj razmisli in se sooči z naslednjimi vprašanji:

1. Kako živite evangelizacijsko-misijonsko razsežnost naše karizme na osebni ravni in v življenju bratstva? Katere prvine ocenjevanja je treba poudariti?
2. Kako je bilo sprejeto to, kar je generalni kapitelj leta 2003 zahteval od vsake enote/konference? Kako je bil sprejet sklepni dokument izrednega kapitlja 2006?
3. Na kateri točki se nahaja vaše krajevno in provincialno (kustodijsko) bratstvo glede življenja v luči petih prednostnih nalog reda? Skušajte na kratko izraziti nekaj problematičnih in nekaj pomenljivih vidikov.
4. Kakšne predloge imate glede poslanstva/evangelizacije?

Način razmišljanja in vzajemne podelitve prepuščamo posameznim enotam (predlagamo krajevne kapitlje, srečanja po interesnih področjih, srečanja po starostnih skupinah, dneve provincialnega bratstva, itd.).

Vsaka provinca (ali kustodija) bo morala narediti povzetek tega, kar bodo povedali posamezni bratje ali bratstva in poročilo poslati predsedniku lastne konference, ki bo potem naredil povzetek vsega in ga poslal tajniku generalnega kapitlja. Ti povzetki bodo služili za zaključno poročilo generalnega ministra in bodo sploh posredovani celemu redu.

Pomembna datuma:

- do 30. novembra 2008 morajo do predsednikov konferenc priti razmišljanja enot reda iz te konference: povzetek na dveh straneh;
- do 31. decembra 2008 bodo predsedniki konferenc poslali tajništvu generalnega kapitlja povzetek (5 strani) razmišljanj v njihovi konferenci.

Z bratskimi pozdravi,

*fr. Francesco Patton, ofm
tajnik generalnega kapitlja*

Osnutek za razmišljanje po enotah reda

Sredi sveta s srcem Boga

*Misijonarji v svetu kot bratje s srcem,
obrnjenim h Gospodu*

Splošno temo bomo razvijali v treh točkah, ki jih je nakazal definitivni in ki predstavljajo njeno razčlenitev. Pomembno je, da se preko poročil konferenc pokaže videnje reda, ki je navzoč v različnih področjih, pa tudi smerice za pot, ki nas čaka v bližnji prihodnosti. Namen predloženega osnutka je olajšati in spodbuditi razmišljanje v enotah reda in v konferencah ter dopolniti poročilo ministra generalnemu kapitlju ter tako pospešiti kapiteljski dialog.

1) Življenje reda v luči misijonske in evangelizacijske razsežnosti naše poklicanosti:

V luči misijonske opredelitve manjših bratov

Že več kot desetletje se življenje našega reda vrti okoli tako imenovanih prednostnih nalog, ki povzemajo jedro Vodila in Konstitucij. Za združevalni princip vseh prednostnih nalog red sedaj smatra poslanstvo, ki ga je Jezus podelil Frančišku in redu vse od začetka.

✱ Poslanstvo, ki so ga Frančišek in bratje prejeli v poslušanju Božje besede.

✱ Poslanstvo, ki ga je Cerkev priznala kot „novitas“ v svetu za dobro Cerkve in za razvoj kraljestva.

✱ Poslanstvo, za katerega je značilno posnemanje apostolskega vzora: po dva in dva, v ubo-

štvu, pri čemer dajejo prednost pričevanju življenja in živijo v oznanjevanju Besede, kadar uga-ja Gospodu, podreditev vsakemu človeku in kulturi, zvestoba veri Cerkve, združenje s Kristusom, prvim evangelizatorjem.

V poslušanju bratstva

A) V čem je resnično utelešenje prednostnih nalog v življenju bratstev vaše province? Na kak način je vrnitev k Božji besedi in k molitvi zbudila misijonskega duha v vaši provinci?

B) Do katere mere je misijonska občutljivost prednostna naloga v življenju bratstev vaše province? Kaj je novega izšlo ali se poskusilo v zadnjem šestletju v vaši provinci ali konferenci kot pomenljivo utelešenje naše opredelitve za evangelizacijo in misijone „inter gentes“? Obstajajo posebne kategorije ljudi, h katerim se obrača misijonska zavzetost vaše province?

C) Na kak način so vam pomagali organizmi, ki so bili ustanovljeni po generalnem kapitlju 2003; zlasti: na kak način je generalni tajnik za evangelizacijo pomagal vaši provinci, da bi se bolj učinkovito zavzemala za evangelizacijo preko redne pastore in na kak način je urad generalnega moderatorja za misijone pomagal vaši provinci, da je bolje spoznala

in odgovorila na misijonske potrebe reda? Koliko bratov ste lahko poslali delovat v misijone in projekte reda (Tajska, Istanbul, Bruselj, Maroko, Sveta dežela, Rusija-Kazahstan, Kitajska...)?

D) Kako je bilo osveščanje za evangelizacijo in za misijone „inter gentes“ vključeno v začetno in trajno formacijo? Kako je bilo narejeno razločevanje za tiste, ki prosijo, da bi odšli v misijone?

2) Perspektive in predlogi v luči poti reda

V luči poti reda

V molitvi in premišljevanju smo odkrili, da je „milost začetkov“ ravno tisto poslanstvo, ki nam ga je podelil Bog.

✱ To je poslanstvo, ki zavezuje vse brate, mlade in starejše, bolne in zdrave, naše sestre klarise ter brate in sestre Frančiškovega svetnega reda.

✱ To poslanstvo so Frančišek in prvi bratje odkrili v Božji besedi. Ista Beseda je to poslanstvo podpirala vse do danes.

✱ Ta Beseda je še vedno dejavna in mi jo sprejemamo v molitvi in v kontemplaciji.

✱ Frančišek nam ni zapustil neke molitvene metode, vendar smo v svoji duhovnosti odkrili, da je koristna in primer- na „emavška metoda“, kakor tudi „Lectio divina“ in molitveno branje Božje besede, ki nam jih je v teh letih predlagal red.

V poslušanju bratstva

- A) Kako razvijati ljubezen do Božje besede v naših bratstvih, da bo njeno vsakdanje branje sprostito misijonske energije naših začetkov? Kako lahko vrednotimo pokazatelje, ki so se pojavili na poti „milo- sti začetkov“ in v „emavški metodologiji“?
- B) Katere države, ideologije in protivrednote spravljajo v nevarnost naš način življenja, našo evangelizacijo in naše misijonsko prizadevanje na tem globaliziranem svetu in v vašem zemljepisno kulturnem področju?
- C) Katere človeške in evangeli- sko-frančiškanske vredno- te bo treba bolj razviti in ponuditi v vašem zemlje- pisno-kulturnem področju in v vaši provinci? Preko katerih pobud?
- D) Da bi odgovorili na dar Duha, ki kliče vse brate k oznanjevanju evangelija in nekaterim navdihne „mis- sio inter gentes“: katera po- dročja v vašem zemljepis- nem področju in na ravni reda terjajo večjo pozor- nost, večjo vključenost in sposobnost upati si?

3) Drugi predlogi

Vsaka provinca in vsaka konferenca je znamenje kvasa frančiškanskega življenja in poseben družbeno-kulturni okvir, ki predstavlja posebne potrebe, izzive in zahteve tako v življenju „s srcem, obrnjenim h Gospodu“, kakor tudi na področju bratskega in misijonskega občestva.

Od časa do časa naša navzočnost privzame značilnosti tihe navzočnosti, dialoga, oznanila, dejavne zavzetosti.

Vsaka provinca ali konfe- renca pa je tudi del svetovnega bratstva, ki si trudoma priza-

deva, da bi prehodilo pot obče- stva in v občestvu.

V luči te kompleksnosti in tega iskanja je pomembno, da se vsaka provinca ali konfe- renca izrazi:

- A) Kakšni so predlogi, ki so na področju evangeliza- cije preko redne pastora- le in preko „missio inter gentes“ pri srcu vaši pro- vinci bodisi na krajevni ravni kakor tudi za pot reda?
- B) S kateri pojavi in resnič- nostmi se bo potrebno soočiti, glede katerih bo potrebno ukrepati, na katere se bo treba pripra- viti v bližnji prihodnosti, da bi mogli biti še naprej bratstvo s srcem, ki je obrnjeno h Gospodu, ki bi bilo istočasno sposo- bno živeti svojo misijon- sko razsežnost?
- C) Kako pospeševati sode- lovanje med provincami, konferencami in redom na področju evangeliza- cije in misijonov?

Benedikt XVI. je 27. marca 2008 imenoval p. Fausta Gabriela Traveza OFM za škofa škofije Babahoyoua v Ekvadorju. Do sedaj je bil apostolski vikar v Zamoreju. Škofija ima 560.000 katoličanov, duhovnikov 30, redovnikov 44.

Statistika našega reda 31.12.2007

Ob koncu lanskega leta je naš red štel 15.030 članov (226 manj v primerjavi z letom 2006). Po- stulantov je: 614 (ti niso všteti v skupno število članov reda); novincev: 387, bratov z začasnimi zaobljubami: 1603; z sloves- nimi pa 12.033. Duhovnikov: 10.228, stalnih diakonov: 69; diakonov, ki se pripravljajo na mašniško posvečenje: 456. Bratov neduhovnikov: 2180, kardi- nalov 6, škofov 107. V preteklem letu je umrlo 301 bratov. Franči- škani smo navzoči v 110 deže- lah: v Afriki in Bližnjem vzhodu: 1088; Latinska Amerika: 3609, Severna Amerika: 1616, Azija-Oceanija: 1301, Zahodna Evropa: 4917 in Vzhodna Evro- pa: 2499. V redu so 103 provin- ce, 7 samostojnih kustodij, 13 odvisnih kustodij, 1 federacija, 19 fundacij, 14 konfederacij.

Čeprav statistika nikdar ne pove kvalitete našega življenja in dela, je pa pokazatelj marsi- česa in spodbuda, v katero smer moramo upreti svoj pogled, delo in molitev.

Papež Benedikt XVI. je 29. marca 2008 imenoval p. Herkulana Malczuka OFM za po- možnega škofa škofije Odessa-Simferopol. Omenjeni škof se je rodil leta 1965 v Moldaviji, v duhovnika je bil posvečen leta 1992, v ukrajinski provinci je opravljal službo kustosa, pro- vincialnega ministra (2004-2007) in provincialnega eko- noma. Škofija šteje 18.000 ka- toličanov, duhovnikov ima 37, redovnikov 50.

Generalno tajništvo za evan- gelizacijo pripravlja poseben priročnik za pomoč v župnijski pastoralni, kot je to naročil gene- ralni kapitelj. Gradivo je že bilo poslano generalnemu definito- riju, ki je na vsebino dal svoje pripombe.

Br. José Rodríguez Carballo
vsega reda manjših bratov generalni minister
in ponižen služabnik v Gospodu

ODLOK

Sinovi svetih smo (*Tob 2,18*). Tudi mi lahko v preki-pevajočem veselju ponovimo upanja polne besede pobožnega Tobija, ko pregledujemo različna obdobja v naših letopisih, za-znamovanih z navzočnostjo svetih in blaženih nebeščanov, in to od začetka z našim serafskim očetom pa vse do sijajnih po-dob svetih in blaženih naše dobe.

Od teh velikodušnih pričevalcev božje svetosti nam pri-haja spodbuda, da bi se tudi mi oklenili svetega življenja in z njim pričevali o volji njega, ki vse kliče k polnosti ljubezni.

Ker smo želeli še z večjo zavzetostjo vstopiti v to "šolo svetosti", smo od Apostolskega sedeža prosili za dovoljenje, da v lastni koledar manjših bratov, ki ga je Apostolski sedež potrdil 16. julija 2003 (Prot. št. 1445/02/L), dodamo še nekaj praz-novanj svetih in blaženih iz reda, ki so živeli v različnih časih in kulturah, da bi se vedno bolj uresničevala želja apostola Pav-la, ki je trdil: "Če je korenina sveta, bodo svete tudi veje" (Rim 11,16).

16. februarja 2008 (Prot. št. 1040/07/L) je pristojna kongrega-cija pritrdila našim prošnjam, zato v moči svoje službe s pri-čujočim

ODLOKOM

razglašam Liturgični koledar za manjše brate, ki ga je potrdil Apostolski sedež in določam, da takoj stopi v veljavo, pri čemer je treba povsem ohranjati liturgična pravila.

Dano v Rimu, pri kuriji sv. Marije Srednice, 15. marca 2008, na anticipirani slovesni praznik sv. Jožefa.

Prot. št. 098290

br. Ernest K. Siekierka, ofm
generalni tajnik

br. José Rodríguez Carballo, ofm
generalni minister

Kongregacija za bogoslužje in disciplino zakramentov

Prot. št. 1040/07/L

RED MANJŠIH BRATOV

Na prošnjo častitega očeta Francesca Bravija, generalnega prokuratorja Reda manjših bra-tov, v pismu z dne, 11. septembra 2007 v moči pravic, podeljenih tej kongregaciji od svetega očeta Benedikta XVI., rade volje do-voljujemo, da se v lastni koledar omenjenega reda smejo vpisati nekatera liturgična slavlja, kakor je zapisano v prilogi.

Kar temu nasprotuje, nima nobene veljave.

Iz palače Kongregacije na bo-goslužje in disciplino zakramen-tov, 16. februarja 2008

+ Francis Arinze, kardinal
prefekt

+ Albert Malcolm Ranjith
nadškof tajnik

Koledar reda manjših bratov

Januar

- 3 Presveto Jezusovo ime..... Obvezni god
- 7 Sveti Karel iz Sezzeja, redovnik
- 11 Sveti Tomaž iz Corija, duhovnik
- 14 Blaženi Odorik iz Pordenona, duhovnik
- 16 Sveti Berard in tovariši,
prvi mučenci reda.....Praznik
- 19 Sveta Evstohija Calafato, devica (za II. red)
- 30 Sveta Hijacinta Mariscotti,
devica..... Obvezni god

Februar

- 6 Sveti Peter Krstnik, Pavel Miki in tovariši,
japonski mučenci..... Obvezni god
- 7 Sveta Koleta iz Corbija, devica ... Obvezni god
- 7 Sveti Egidij Marija od sv. Jožefa, redovnik
- 7 Sveti Janez iz Triore, duhovnik in mučenec
- 25 Blaženi Sebastijan iz Aparicia, redovnik

Marec

- 2 Sveta Neža Praška, devica Obvezni god
- 3 Blaženi Liberat Weiss in tovariši,
mučenci iz Gondarja v Etiopiji
- 5 Sveti Janez Jožef od Križa, duhovnik
- 18 Sveti Salvator iz Horte, redovnik
- 22 Sveti Benvenut Scotivoli iz Osima, škof

April

- 4 Sveti Benedikt Niger in sveti Filadelf, redovnika
- 21 Sveti Konrad Parzhamski, redovnik
- 23 Blaženi Egidij Asiški, redovnik
- 24 Sveti Fidelis Sigmarinški,
duhovnik in mučenec..... Obvezni god
- 28 Blaženi Lukezij (za III. red)

Maj

- 4 Blaženi Tomaž, Henrik, Artur, Janez
in Karel, angleški mučenci

- 8 Blažena Devica Marija,
srednica vseh milosti
- 9 Sveta Katarina Bolonjska, devica
(za II. red) Obvezni god
- 12 Sveti Leopold Mandić iz Hercegnovega,
duhovnik..... Obvezni god
- 13 Sveti Peter Regalat, duhovnik
- 16 Sveta Marjeta Kortonska,
spokornica Obvezni god
- 17 Sveti Pashal Baylonski,
redovnik..... Obvezni god
- 18 Sveti Feliks Kantališki,
redovnik..... Obvezni god
- 19 Sveti Teofil iz Curteja, duhovnik
- 20 Sveti Bernardin Sienski,
duhovnik..... Praznik
- 24 Posvetitev bazilike sv. Frančiška ...Praznik
(23 v Sloveniji)
- 30 Blažena Baptista Varano, devica (za II. red)

Junij

- 12 Blažena Jolanda, redovnica (za II. red)
- 13 Sveti Anton Padovanski, duhovnik
in cerkveni učitelj Praznik
- 16 Blaženi Janez iz Parme, duhovnik
- 20 Blaženi Patricij, Konij, Konor in Janez,
irski mučenci
- 30 Blaženi Rajmund Lullo, mučenec

Julij

- 8 Sveti Gregor Grassi, Hermina,
devica in tovariši, kitajski mučenci
- 9 Sveti Nikolaj Pieck, Wilibald in tovariši,
holandski mučenci Obvezni god
- 10 Sveta Veronika Giuliani,
devica..... Obvezni god
- 12 Sveti Janez Jones in Janez Wall,
duhovnika in mučenca v Angliji
- 13 Blaženi Emanuel Ruiz in tovariši,
mučenci v Damasku v Siriji
- 14 Sveti Frančišek Solan, duhovnik
- 15 Sveti Bonaventura,
duhovnik in cerkveni učitelj Praznik

- 18 Sveti Simon iz Lipnice, duhovnik
- 19 Sveti Janez iz Dukle, duhovnik
- 21 Sveti Lovrenc Brindiški,
duhovnik in cerkveni učitelj .. Obvezni god
- 23 Sveta Kunigunda, redovnica (za II. red)
- 24 Blažena Ludovika Savojska,
redovnica (za II. red)
- 27 Blažena Marija Magdalena Martinengo,
devica (za II. red)

Avgust

- 2 Devica Marija Angelska
v Porciunkuli..... Praznik
- 5 Blaženi Friderik Jansoone, duhovnik
- 8 Sveti oče Dominik, duhovnik Praznik
- 11 Sveta Klara Asiška (za II. red:
ustanoviteljica, slovesni praznik) ..Praznik
- 14 Sveti Maksimiljan Marija Kolbe,
duhovnik in mučenec..... Obvezni god
- 17 Sveta Beatrika da Silva, devica
(koncepcionistke: ustanoviteljica,
slovesni praznik)
- 19 Sveti Ludvik Toulouški, škof
- 25 Sveti Ludvik IX., kralj Obvezni god
- 26 Blaženi Juniper Serra, duhovnik

September

- 11 Blaženi Bonaventura Barcelonski,
redovnik
- 17 Vtisnjenje ran našemu svetemu očetu
Frančišku Praznik
- 18 Sveti Jožef Kupertinski,
duhovnik..... Obvezni god
- 23 Sveti Pij iz Pietrelcine,
duhovnik..... Obvezni god
- 24 Sveti Pacifik Sanseverinski, duhovnik

Oktober

- 4 Sveti naš oče Frančišek Asiški,
ustanovitelj treh redov....Slovesni praznik
- 10 Sveti Daniel in tovariši,
mavretanski mučenci
- 11 Blaženi Janez XXIII., papež
- 19 Sveti Peter Alkantarski,
duhovnik..... Obvezni god
- 22 Blažena Jožefina Leroux,
devica in mučenka (za II. red)
- 23 Sveti Janez Kapistran,
duhovnik..... Obvezni god
- 24 Sveti Anton od Svete Ane Galvão,
duhovnik

November

- 8 Blaženi Janez Duns Skot,
duhovnik..... Obvezni god
- 13 Sveti Didak iz Alkale,
redovnik..... Obvezni god
- 14 Sveti Nikolaj Tavelić in tovariši, duhovniki
in mučenci v Jeruzalemu..... Obvezni god
- 17 Sveta Elizabeta Ogrska, zavetnica
Frančiškovega svetnega reda Praznik
- 18 Blažena Saloma Krakovska, devica
(za II. red)
- 19 Sveta Neža Asiška, devica
(v II. redu: Obvezni god)
- 20 Blaženi Pashal Fortuño Almela in tovariši,
mučenci v Valenciji v Španiji
- 22 Blaženi Salvator Lilli in tovariši,
armenski mučenci
- 25 Sveti Humil iz Bisiniana, redovnik
- 26 Sveti Leonard Portomavriški,
duhovnik..... Obvezni god
- 27 Sveti Frančišek Anton Fasani,
duhovnik..... Obvezni god
- 28 Sveti Jakob iz Marke,
duhovnik..... Obvezni god
- 29 Vsi sveti iz Frančiškovih redov Praznik

Spomin vseh rajnih iz Frančiškovih redov:
na primeren dan po drugem novembru, ki
ga ne ovira drugo praznovanje (Po dogovoru
slovenske frančiškove konference obhajamo
ta spomin ***).

*Kadar ni navedena stopnja, se obhaja neobvezni
god.*

Kratke opombe ob novem liturgičnem koledarju ofm

Z dekretom, ki ga je podpisal danes, generalni minister br. José Rodríguez Carballo razglša nov liturgični koledar manjših bratov, ki ga je potrdila Kongregacija za sveto bogoslužje in disciplino zakramentov 16. februarja 2008 (Prot. št. 1040/07/L).

„Novi“ koledar na nek način dopolnjuje splošni koledar za naš red, ki je bil potrjen že leta 2003 (Prot. št. 1445/02/L) in objavljen v *Acta Ordinis* (CXXII, 2003, str. 206-208). Z „novim“ koledarjem, kakor pravi dekret potrditve, Kongregacija odobrava, da se v koledar iz leta 2003 vključijo „*aliquae celebrationes liturgicae*“ poleg tistih, ki jih že predvideva koledar, ki je bil potrjen za frančiškanske družine leta 2001. Odobritev je v zgodovini našega koledarja v resnici nekaj izrednega. Kakor bo lahko vsak osebno preveril, se je v „novem“ koledarju povečalo število svetnikov reda, vključeni so bili obvezni godovi za različne blažene in obnovljen je bil spomin Svete Marije „Srednice vseh milosti“, ki je tako draga manjšim bratom in pobožnosti naših svetnikov, pa tudi zavetnica generalne kurije našega reda.¹

1. Pastoralni pomen češčenja svetnikov

Kakor beremo v Konstituciji o svetem bogoslužju II. Vatikanskega vesoljnega cerkvenega zbora o svetem bogoslužju, je Cerkev: „v letni krog vpletla spomine mučencev in drugih svetnikov, ki so po mnogovrstni božji

milosti dosegli popolnost ...; postavlja pred vernike njihov zgled, ki naj jih po Kristusu pritegne k Očetu“ (104).

Prvi namen obhajanja spomina svetnikov je torej poveljevanje Boga, ki je edini svet in je vir vse svetosti (prim. začetek Evharističnih molitev II in III v Rimskem misalu).

Bolj jasno lahko rečemo, da v svetnikih slavimo Boga Očeta, Njega, ki je popoln in vse svoje otroke kliče k popolnosti v Jezusu Kristusu (Mt 5,48), ko jih oblikuje po nenehnem delovanju Svetega Duha.

Poleg tega, kakor moli drugi hvalospev v čast svetnikov v sedanjem Rimskem misalu, nas oni „spodbujajo s svojim svetlim zgledom in vedno podpirajo s svojo bratsko priprošnjo, da bi se tudi v nas uresničevala skrivnost odrešenja“.

2. Začetki češčenja svetnikov

Prvo pričevanje o češčenju „svetnikov“ lahko najdemo v „spominu“ patriarhov in očetov v veri, ki so se jih stari Izraelci spominjali v bogoslužnem obhajanju, ko so jih imeli za skoraj navzoče pred Bogom in pred ljudstvom (prim. Dan 3,34-35).

Nova zaveza imenuje svete vse krščene (prim. Rim 1,7). Ti pa, ki so potem kot Štefan dali življenje v posnemanju Jezusa (prim. Apd 5,9-10), so bili predloženi kot življenjski vzori.

Za mučenci so na liturgično nebo Cerkev vstopili spoznavalci,

device, menihi, pastirji in učitelji, tako da so spomini svetnikov pokrili vse liturgične dneve. Kljub skrčenju spominov svetnikov, ki ga je izvedel Tridentinski koncil (1571), se bogoslužni koledar od začetka XVI. stoletja ni nehal bogatiti z novimi svetniki, tudi po zaslugi čudovitih svetniških likov, ki so vzcveteli v Cerkvi v tistem obdobju.

Kriteriji zmernosti, ki jih je sprejela liturgična reforma 2. Vatikanskega koncila, so zmanjšali navzočnost svetnikov v bogoslužnem letu, prednost pa so dali, kar je bilo upravičeno, Gospodovim praznikom in pomembnejšim liturgičnim časom, kot so advent, post in velikonočni čas, predvsem pa nedelji, ki je prvobiten praznik in tedenska velika noč.

3. Zakaj novi koledar OFM?

Čeprav je 2. Vatikanski koncil skrčil število svetnikov, vključenih v splošni koledar Cerkev, pa za posamezne delne Cerkev in redovne družine ni odpravil možnosti, da obhajajo, pa čeprav na različnih liturgičnih stopnjah, svetnike, ki so vzcveteli v posameznih Cerkvah ali redovnih družinah.

Med razlogi, ki jih je red predstavljal Kongregaciji, ko jo je zaprosil za potrditev novega koledarja, je bila želja, da bi splošni pozornosti, zlasti pa pozornosti mladih bratov, predložili dolgo vrsto naših svetnikov in blaženih, ki jih je Cerkev priznala,

njihovo življenje pa je prepričljiv in aktualen zgled zvestobe naši karizmi.

Drugi kriterij je bilo načelo podoživljanja celotnega pojava serafske svetosti, ki je vzcvetela skozi stoletja naše zgodovine, kakor tudi opozoriti na potezo univerzalnosti, ki jo je ta svetost prevzela v različnih deželah sveta.

Ne najmanj pomembno merilo je bila zahteva, da se ne prezrejo pomembni liki zgodovine reda, katerega sporočilo je posebno aktualno tudi za današnji svet. Mislimo na primer na različne skupine mučencev, ki so v osmih stoletjih naše zgodovine v različnih narodih obogatili Cerkev z velikodušnostjo svojega junaškega pričevanja.

Zato smo prepričani, da so svetniki in blaženi zgovorna potrditev, da „milost začetkov“ v teh naših bratih ni bila prazna (prim. 1 Kor 15,10).

Za sklep skupaj preberimo, kar je leta 1991 zapisal takrat še kardinal Joseph Ratzinger: „Svetnik je človek, ki s senco svoje osebe ne zastira pogleda proti Božji luči, ampak je po očiščenju svojega bivanja postal neke vrste okno, ki nam s tega sveta omogoča videti Božjo luč!“

1 Nekatera pojasnila:

a) Splošni koledar reda manjših bratov ne jemlje pravice posameznim konferencam, provincam ali narodom, da imajo svoj posebni koledar, vendar je za njegovo potrditev preko generalne prokurature reda treba zaprositi Sveti sedež.

b) Niso vsa slavja, ki so zapisana v splošnem koledarju, obvezna. Nekatera so razvrščena kot obvezni godovi, prazniki ali slovesni prazniki, druga pa kot neobvezni godovi. Vse pa je treba obhajati ob spoštovanju liturgičnih predpisov, ki so navedena na začetku sedanjega Rimskega misala.

c) Prav je, da opozorimo, da so redovniki obvezani obhajati slovesnost glavnega zavetnika kraja in obletnico posvetitve stolnice, ne pa drugih godov in praznikov, ki so zapisani v škofijskem koledarju.

Govor generalnega ministra br. Joseja Rodrigesa Carballa v Zadru

Dragi bratje, zelo sem zadovoljen, da sem to dopoldne lahko z vami. Še enkrat se želim zahvaliti provincialu za prijazen sprejem br. Šimeta in mene, gvardijanu tega bratstva, vsem bratom tega samostana, ki so naju včeraj pričakali in vsem navzočim, ker ste pustili svoje vsakdanje delo, da bi danes lahko bili tukaj, na poseben način br. Veselku, ki nas je te dni vozil po ne ravno lahkinih poteh. Hvala tudi zagrebškemu provincialu Željku in slovenskemu Viktorju, ker sta danes z nami. Poseben objem Aniti in Jerkanu, starima kolegoma iz Jeruzalema.

Včeraj sem v Dubrovniku govoril o osemsto letnici ustanovitve reda, še bolj konkretno o poti (korakih), po kateri red hodi v tem trenutku. Danes želim spregovoriti o odgovoru, ki ga v tem trenutku od nas pričakujeta Cerkev in red. Janez Pavel je pokazal, da živimo v občutljivem in težkem času. Živimo v času zelo hitrih sprememb, ki zahtevajo trdnost (temeljnost). Kako se v teh epohalnih spremembah znajde posvečeno življenje? Obstajajo trije načini mišljenja: pesimisti, optimisti in realisti.

Pesimisti uporabljajo tri besede, s katerimi bi opisali redovno življenje. Prva beseda je kaos, to je zmeda in dezorientiranost. Druga beseda je temna noč, to je ničesar se jasno ne vidi. Tretja beseda pa je zahod (konec): redovniško življenje je prišlo do svojega konca. To so pesimisti.

Obstajajo tudi **optimisti**. Tudi ti uporabljajo tri besede in ker ni posebne ustvarjalnosti, je tudi pri njih prva beseda kaos, vendar

v svetopisemskem pomenu, to je začetek nečesa novega. Druga beseda je temna noč, toda v mističnem smislu sv. Janeza od Križa. Poganja (krije) nekaj novega. Tretja beseda je zahod, toda v kronološkem smislu: za nočjo pride dan. Ne vem, ali so v provinci sv. Hieronima v večini pesimisti ali optimisti? Upam, da je v provinci sv. Hieronima veliko **realistov**. Realisti mislijo, da ni vse tako lepo, kakor pravijo optimisti, pa tudi da ni vse slabo, kakor trdijo pesimisti. V današnjem posvečenem življenju obstajajo dobre stvari, kot npr. poudarek na kontemplativnem življenju, na duhu molitve in pobožnosti, na življenju v bratstvu, odločitev za uboge; je pa tudi veliko negativnih prvin, npr. duh posvetnosti in vedno višja starost redovnikov, redovniško življenje sestavljajo dedje (starci). Pojavlja se tudi utrujenost, sprijaznjenje z usodo in izstopi.

Kakšni klici prihajajo do nas spričo takšnega položaja? Prvi klic prihaja iz sveta. Svet zahteva od nas, da krenemo na pot, če nočemo zamuditi vlaka življenja. Dragi bratje, nekoristno je misliti, naj se stvari nadaljujejo, kakor so potekale doslej. Na misel mi prihaja tole: ko so zanikali, da se zemlja vrti, je Galilei moral reči: prav imate, in vendar se vrti. Velikokrat zaprtih oči živim pred resničnostjo, pa vendar se resničnost spreminja. Zgodovinski trenutek torej zahteva od nas, da krenemo na pot, če ne želimo biti arheološki ostanki. Kaj od nas zahteva evangelij? „Novo vino v nove mehove.“ Včeraj sem v Dubrovniku dejal: naše kleti

so polne dobrega vina; vino karizme, vino frančiškanskega načina življenja je zelo dobro. Pred časom mi je general salezijanec rekel: ko bi mi imeli sv. Frančiška! Naše vino je dobro, vendar mehovi tega dobrega vina ne držijo več. Če hočemo, da se novo vino ne razlije, moramo spremeniti strukture.

Kaj nam pravi Cerkev? Cerkev nas poziva k ustvarjalni zvestobi, sam pa ob vizitacijah reda vedno pravim, da odkrivam veliko zvestobe. V redu je veliko svetosti, ne odkrivam pa veliko ustvarjalnosti. Tudi danes dokument o posvečenem življenju v št. 37 od nas zahteva ustvarjalno zvestobo.

In končno, kaj od nas zahteva red? Kapitelj leta 2003 je pred nas postavil dve veliki zahtevi: prevzeti odgovornost nujnega ponovnega rojstva in vrniti se k tistemu, kar je v naši duhovnosti bistveno. To zahtevam od province sv. Hieronima: ostati zvesti temu, kar je bistveno in zaradi tega je potrebno razločevanje. Včeraj sem na tem razločevanju zelo vztrajal. V redovniškem in frančiškanskem življenju ni vse bistveno, pa tudi ni vse drugotno (postransko). In zato potrebujemo to razločevanje, da bi se vrnili k bistvenemu. Iz tega izhaja spreobrnjenje, da bi lahko prešli, kakor sem zahteval na kapitlju leta 2006, od dobrega k boljšemu. Ni dovolj reči, saj nismo tako slabi, samo to nam še manjka. Ni dovolj reči: boljši smo od drugih, kar ni vedno res. Mnogi laiki nam dajejo dober zgled. In čeprav nismo slabi, je naš edini poklic, da postanemo sveti.

Kakšen odgovor lahko damo na te klice? Obstajajo negativni odgovori: mnogi bratje živijo v nostalgiji; pretekli časi so bili boljši. Bratje, ne slepimo se. Nostalgija nam ne pomaga pri soočenju s prihodnostjo. Drugi bratje so utrujeni, vdali so se (sprijaznili so se z usodo). Tudi to nam ne pomaga pri soočenju s prihodnostjo. To so negativni odgovori, ki niso frančiškanski.

Edini frančiškanski odgovor je, da postanemo jutranje straže,

kakor pravi prerok Izaija. Vrniti se moramo, da zaživimo milost začetkov. To je tisto, kar sem (pa ne samo jaz) na kapitlju leta 2003 imenoval ponovna utemeljitev. Vem, da te besede ne sprejemajo vsi, ker nekateri mislijo, da Jose hoče ustanoviti novi red. Kdo pa sem jaz, da bi ustanovil nov red? Nikdar mi nekaj takega ni padlo na pamet. Mi imamo enega ustanovitelja, ki je tudi najboljši. Ne gre za utemeljitev nečesa novega. Drugi to besedo zavračajo, ker jim zveni politično. Ko je v Italiji govora o ponovni utemeljitvi, se takoj pomisli na ponovno vzpostavljanje komunizma. Ne vem, kaj Hrvati mislijo o ponovni utemeljitvi, in ne kaj o njej mislijo Slovenci. Br. Šime mi pravi, da je beseda lepa, vsebina pa je gotovo še lepša. Kaj sam razumem pod besedo ponovna utemeljitev? Na kratko: ponovna utemeljitev zahteva dvojno pot: pot v globino, da bi prišli do temeljev, gre za ponovno utemeljitev, da bi prišli do korenin, da bi se vrnili k bistvenemu v naši karizmi. Druga pot je horizontalna, to je v odgovoru na znamenja časa, da bi odgovorili na izzive našega časa. Ti dve poti sta nedeljivi. Če bi hoteli iti samo v globino, bi nas to pripeljalo do fundamentalizma, to pa ne bi bilo frančiškansko. Če pa bi hodili samo horizontalno, bi nas pripeljalo do tega, da bi bili le še po modi časa. Tudi to ne bi bilo frančiškansko. Želimo združiti korenine z vejami, mladike s trto. Tako bo sad dober in obilen.

Katere zahteve ima ponovna utemeljitev? Sam verjamem, da so tri: **Kakovost življenja in poslanstva**. Mislim na evangeljsko kakovost. Reda ne bo rešilo število in ne tisto, kar delamo. Red in tudi provinco sv. Hieronima bo rešilo to, kar smo in kako delamo tisto, kar delamo. Kar nas dela frančiškane in posvečene ni tisto, kar delamo, kako delamo in za koga delamo. Jez lahko živim v nekem svetišču, pa to ni zagotovilo, da sem tudi sam posvečen. Enako je v samostanu. Kar me dela posvečenega kot frančiškana je: kako delam in

zakaj delam. Evangeljska kakovost življenja. Ko nekdo vidi brata v svetišču, mora videti manjšega brata, ne pa delavca v tem svetišču. Ko nekdo vidi brata, ki dela na neki župniji, mora videti frančiškana, manjšega brata, ne pa župnika. Kdor vidi brata v samostanu, mora videti manjšega brata frančiškana, ne pa meniha. Tukaj smo zato, da bi bili manjši bratje in da se kot taki predstavimo svetu. Zahteva se torej kakovost življenja.

Druga zahteva ponovne utemeljitve je **pristnost**. Ne uporabljam besede popoln, najprej zaradi doslednosti, ker sam zase ne čutim, da bi bil popoln. Uporabljam besedo pristen, to govorim tudi za novinca, za postulanta, za bogoslovce. Nimate pravice, da bi od nas zahtevali, da smo popolni. Če iščete popoln red, pojdite drugam. Imate to pravico, mi pa dolžnost, da smo pristni. Popolni bomo samo v raju po usmiljenju. Pristni (verodostojni) pomeni, da hodimo, da smo na poti. Sam vedno pravim:« Tukaj ni nobenega resničnega manjšega brata, tudi sam to nisem. To zame ni problem. Zame je važno, da vsi, ki smo tukaj, tudi minister, čuti, da smo na poti, da bi nekega dne, po smrti, postali (resnični) manjši bratje.» Verodostojnost. Tukaj moramo biti pozorni, kajti kriza verodostojnosti in resnice vseeno obstaja. Torej jasno ne dvojno življenje, ne dvojličnost. Želimo biti verodostojni (pristni), pregledni.

Tretja zahteva je **razločevanje**. Kardinal Martini ima neko opredelitev razločevanja, ki mi je zelo všeč. Razlikuje med predzadnjimi in zadnjimi vprašanji. Razlikovati to, kar je bistveno od tega, kar je nebistveno (drugotno). V drugotnem je popolna svoboda: v tem smo sinovi svobodne, ne sužnje. V tistem pa, kar je bistveno, moramo biti zvesti. Zavedam se, da zvestoba, kakor je govoril Pavel VI., ni krepost našega časa. Toda brez zvestobe (posebno to govorim mladim), ni sreče. Če želite biti srečni, in tukaj smo zato, da bi bili srečni, moramo

biti zvesti. V latinščini, kot dobro vedo profesorji latinščine, imata beseda zvestoba in sreča isti koren.

Kateri trije koraki (movimenti) so potrebni za ponovno utemeljitev? V italijanščini in španščini se igram z eno samo besedo (ne vem, če gre tako tudi v hrvaščini. Trije koraki so: **centrirati se, koncentrirati se** in decentralizirati se.

Centrirati se v njega, ki je za Frančiška edino dobro, najvišje dobro, vse dobro. On je „edino potrebno“. Posvečeni ljudje, in manjši bratje so taki, morajo biti centrirani.

Kako bi lahko bili evangelizatorji, če nismo centrirani na Njega? Kaj bomo dali drugim? Nihče ne daje tistega, česar nima.

Koncentrirati se: to je živeti bistvene prvine našega življenja: duh molitve in pobožnosti, skupno življenje v bratstvu, majhnost, uboštvo in solidarnost, evangelizacija in formacija (vzgoja). Svoje življenje moramo organizirati okoli teh petih prednostnih nalog.

Decentralizirati se: ko je nekemu jasna njegova istovetnost, mora iziti. Mi smo za druge, smo za evangelizacijo, smo za poslanstvo. Nismo zato, da nam bo dobro, nismo menihi. Mi smo za ljudi, toda pozor: najprej nam mora biti jasna naša identiteta manjših bratov.

Kateri so stebri ponovne utemeljitve? Študiral sem Sveto pismo iz zelo mi je všeč število tri. Trije stebri so: Prvi je svetost (o njej sem že govoril, ko sem govoril o kakovosti življenja). Bratje, tukaj smo zato, da smo sveti.

Drugi steber je **študij**. Če hočemo evangelizirati, moramo imeti močno intelektualno vzgojo. Ne moramo si predstavljati dialoga z družbo in današnjo kulturo samo v sloganih, ideologijah. Imeti moramo trdne dokaze. Cerkev se ne sme bati dialoga z ateizmom, s sekularizmom, vendar mora biti nanj pripravljena. Vedno razmišljam o evangelizaciji Amerike. Bratje prve generacije, ki so šli v Ameriko, so vsi pripadali strogi

observanci, imeli so svetost življenja, o kateri sem govoril, in vsi so prišli z univerz.

Zato je evangelizacija Amerike potekala tako močno, napisali so slovnice domorodskih jezikov. Bodite pozorni, za dialog s svetom ni dovolj biti dober. Danes to ni dovolj. Pripraviti se moramo. Zato je Frančišek od nas zahteval, da moramo biti manjši. Kolikor je meni znano, nikdar ni zahteval, da moramo biti neuki – nevedneži. Bratje prehitro pomešamo stvari: zamenjujemo majhnost z neznanjem, dobroto z neumnostjo, uboštvo z umazanijo. Vendar so to različne stvari.

Tretji steber je **bližina z ljudmi**. Janez Pavel II. nas je definirjal kot ljudske brate. Zame je to čudovita definicija. Ljudem se ne moramo odpovedati. Mi smo za ljudi, posebno za preproste ljudi. Te dni, ko smo potovali po delu Hrvaške proti Dubrovniku in smo včeraj šli skozi Hercegovino, se je v šali govorilo: frančiškanska republika. Vi ste ljudski bratje. Tega ne smete nikdar postavljati. Morda bomo morali zapustiti veliko župnij, nikdar pa se ne odpovejmo ljudem. To sem videl tudi, ko sem obiskal Slovenijo. Tudi tam so naši bratje ljudski bratje. In to je najboljša dediščina, ki nam jo je mogel dati Gospod! Gorje nam, če bi jo izgubili.

Končno ponovna utemeljitev od nas zahteva, da smo preroki. Prerok ima pet značilnosti: Najprej je to **človek, ki se spominja**, spominja se tistega, kar je Bog naredil za ljudstvo. Zato prerok vedno spominja, kako je Bog vzel Izraelce iz Egipta in jih pripeljal v obljubljeno deželo. Kot preroki moramo tudi mi spominjati ljudi, kaj Bog dela zanje. Potem je prerok **človek poslušanja in vizije prihodnosti**. Da bi bili preroki, moramo imeti dve veliki ušesi: eno obrnjeno navzgor in drugo obrnjeno navzdol. Eno za poslušanje tega, kar nam govori Bog. Prerok nima svojih besed: prerok govori v Božjem imenu. Zato moramo poslušati

Boga. Vendar moramo poslušati tudi ljudstvo, njegove klice, da bi jih predstavili Bogu. Zato je prerok Božji človek, pa tudi človek za ljudstvo. In zato prerok veliko trpi, ker ljudstvo ne posluša Boga, ker ljudstvo včasih misli, da ga je Bog pozabil. Prerok je **človek trpljenja**. Prerok je nato **človek, ki ljubi ljudstvo** in prav zaradi tega veliko trpi. Rekel sem že, da moramo biti ljudski bratje. Potem je prerok **človek vere in poguma**. Ni sam izbral tega, da bo prerok. Ko je Amos prišel k severnemu kralju, ga ta zavrača in pravi: kaj hodiš k meni, pojdi na jug, mene pa pusti pri miru. On pa odgovarja: nisem prerok in ne sin preroka, Gospod me je vzel, ko sem čuval ovce. Gospod me je poklical in tukaj bom, dokler mi Gospod ne bo rekel, naj se vrnem. Prerok je **človek vere**, ker ve, da ga je Bog izbral. To mu daje pogum in svobodo, da pove tudi tisto, kar drugim ni všeč. Nikdar ne izgubimo svobode, saj bi tako izgubili vse.

Zadnja značilnost preroka je, da je **človek potrpljenja**, ki sprejme, da ga zavrnejo. Ve, da se človek ne more spremeniti preko noči, vendar je vztrajen. Vse, kar govorimo o ponovni utemeljitvi vem, da se ne bo zgodilo takoj jutri, vendar ne smemo biti tihi. Tukaj so trije provinciali in pravim jim: govorite, če je prilično ali neprilično. Tukaj so štirje gvardijani, tudi njim pravim: govorite enkrat in še drugič. Tukaj je tudi veliko bratov, tudi njim pravim: skušajte se podati na pot, pa čeprav veste, da se spremembe ne bodo zgodile do jutri. Vendar morate biti pripravljeni, da vas bodo zavrnil. Kolikor vem, niti en sam prerok ni umrl v postelji. Vsi so umrli, ko so se borili. To je naša nesreča, a pravzaprav sreča: poklicani smo, da umremo na bojnem polju. Ne želim vam mirne smrti v postelji, ampak smrt v boju zoper nas same, v boju proti povprečnosti, v boju za naše frančiškansko življenje.

Naslovi samostanov

Dragi bratje, lepo prosim, da v stikih z javnostjo, s civilnimi uradi in ustanovami (denacionalizacija!) uporabljate ime pravne osebe samostana, kot je to zapisano v Poslovnem registru Slovenije (AJPES). Večkrat imamo težave, ker so nekatere zadeve naslovljene ali napisane na isto pravno osebo z različnimi imeni; imamo celo primere štirih različnih imen istega samostana.

V AJPESU so naši samostani kot pravne osebe tako registrirani in prosim, da temu prilagodite tudi samostanski pečat in glavo dokumentov:

- SLOVENSKA FRANČIŠKANSKA PROVINCA SV. KRIŽA, Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana;
- FRANČIŠKANSKA PROKURATURA-SLOVENSKA FRANČIŠKANSKA PROVINCA SV. KRIŽA Frančiškanski trg 2, 1241 Kamnik;
- FRANČIŠKANSKI SAMOSTAN BREZJE, Brezje 72, 4243 Brezje;
- FRANČIŠKANSKI SAMOSTAN KAMNIK, Frančiškanski trg 2, 1241 Kamnik;
- FRANČIŠKANSKI SAMOSTAN KOSTANJEVICA, Škrabčeva 1, 5000 Nova Gorica;
- FRANČIŠKANSKI SAMOSTAN KOPER, Destradijev trg 10 a, 6000 Koper;
- FRANČIŠKANSKI SAMOSTAN LJUBLJANA-BEŽIGRAD, Kuzmičeva 6, 1000 Ljubljana;
- FRANČIŠKANSKI SAMOSTAN LJUBLJANA CENTER, Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana;
- FRANČIŠKANSKI SAMOSTAN LJUBLJANA - ŠIŠKA, Černetova 20, 1000 Ljubljana;
- FRANČIŠKANSKI SAMOSTAN LJUBLJANA - VIČ, Tržaška cesta 85, 1000 Ljubljana;
- FRANČIŠKANSKI SAMOSTAN MARIBOR, Ulica Vita Kraigherja 2, 2000 Maribor;
- FRANČIŠKANSKI SAMOSTAN NAZARJE, Samostanska pot 50, 3331 Nazarje;
- FRANČIŠKANSKI SAMOSTAN NOVA ŠTIFTA, Nova štifta 3, 1317 Sodražica;
- FRANČIŠKANSKI SAMOSTAN NOVO MESTO, Frančiškanski trg 1, 8000 Novo mesto;
- FRANČIŠKANSKI SAMOSTAN STRUNJAN, Strunjan 141, 6320 Portorož;
- FRANČIŠKANSKI SAMOSTAN SVETA GORA, Sve-ta Gora 2, 5250 Solkan;
- FRANČIŠKANSKI SAMOSTAN SVETA TROJICA, Meznaričeva ulica 8, 2235 Sveta Trojica v Sloven-skih gorica.

Zahvaljujem se vam za razumevanje in upoštevanje tega seznama. S tem boste olajšali delo advokatom, pa tudi sebi in navsezadnje tudi meni, ki moram izdajati razne izjave in potrdila o pravilnem imenu pravnih oseb, ki pripadajo naši provinci.

p. Viktor, prov. min.

Podelitev liturgičnih služb

V ponedeljek, 28. aprila 2008, je med večerno mašo ob 19. uri provincialni minister p. Viktor Pa-pež podelil bratom v formaciji liturgične službe. Službo bralca ali lektorja so prejeli: br. Andrej Tur-šič, bogoslovec 2. letnika TF; br. Tomaž Grom, bo-goslovec 2. letnika TF; br. Jan Cvetek, bogoslovec 3. letnika TF. Bralec je postavljen v svojsko službo branja božje besede pri svetem shodu, razen evan-gelija; če ni psalmista, bere ali poje tudi spev med berili, napoveduje prošnje vernikov, če ni diakona vodi petje in sodelovanje božjega ljudstva. Skrbi tudi za pripravo drugih vernikov, ki bodo pri bogo-služju brali sv. pismo.

Službo mašnega pomočnika ali akolita pa je prejel br. Dragan Vampola. Mašni pomočnik je postav-ljen v pomoč diakonu in za strežbo mašniku, skrbi za službo pri oltarju, deli kot izredni delivec sveto obhajilo, kadar ni na voljo tistih, ki so po kan. 845 ZCP določeni za delitev obhajila, dovoljeno mu je izpostavljanje Najsvetejše v javno češčenje in shra-njevanje v tabernakelj.

Prejemnikom liturgičnih služb čestitamo in želimo, da bi jih z veseljem in dostojno opravljali.

p. Viktor, prov. min.

Srečanje provincialov Južnoslovanske konference v Zadru

Provinciali Južnoslovanske konference smo se 22. aprila 2008 v Zadru udeležili seje oz. slovesnega sprejema generalnega ministra p. Jose R. Carballa, ki je obiskal Zadarsko provinco sv. Hijeronima. Generalni minister je obiskal južni del Zadarske province v ponedeljek, 21.4., in sicer so mu bratje pripravili sprejem v znamenitem Dubrovniku. Za osrednji in severni del province pa je bil sprejem generalnega ministra v starodavnem samostanu sv. Frančiška v Zadru. Generalnemu ministru so bratje pripravili lep sprejem v cerkvi, nato smo skupaj zapeli dnevno uro, tej bogoslužni molitvi je sledil v samostanskem koru za glavnim oltarjem nagovor generalnega ministra in pogovor z njim. Poudaril je pomembnost kvalitete našega življenja in delovanja, pristnost v naših medsebojnih odnosih in do ljudi in razlikovanje duhov(duhovnosti).

Ko se pripravljamo na jubilejno leto, moramo predvsem gledati na kvaliteto in na osebno obnovev zvestobe redovnim zaobljubam in karizmi. Predstojnike je spodbujal, naj kljub nasprotovanju določenih bratov, z odgovornostjo in gorečnostjo opravljajo svojo predstojniško službo, ki je združena tudi z opominjevanjem bratov. Z veseljem je generalni minister poudaril, da je ob svojih obiskih v Sloveniji, na Hrvaškem in v BiH ugotovil, kako smo bratje frančiškani povezani z ljudmi in da jim pripadamo. Smo bratje za ljudi kot je to povedal papež Janez Pavel II. Čim bolj bomo pristni, tem bolj bomo tudi ljudski, blizu ljudem in z

ljudmi. Kar nekajkrat je omenil svoj obisk v naši provinci. Ob 12. uri je bilo slovesno somaševanje, navzoči so bili verniki, pevski zbor in krajevni škof. Po maši pa smo bratsko srečanje nadaljevali pri mizi, ki so ga obogatili mnogi zanimivi govorniki. Po kosilu smo imeli provinciali Južnoslovanske konference kratko sejo z generalnim ministrom. Vesel je, da je Konferenca enotna in da lepo sodelujemo, kljub določenim jezikovnim in kulturnim razlikam. Rekel je, da zelo rad prihaja v naše province, saj se v njih dobro počuti, razveseli pa ga tudi dejstvo, da imajo naše province še kar lepo število novih poklicev. Ob tej priliki sem mu z veseljem izročil prevod njegovega binkoštnega pisma, ki smo ga pred kratkim izdali v posebni knjižici, prevedel pa ga je p. Stane Zore. P. generalni minister ga je presenečeno sprejel in rekel, da ga niti na kuriji v Rimu še nimajo izdanega v knjižni obliki. Po našem srečanju je imel sestanek z vzgojitelji in z brati v formaciji.

P. generalni minister se mi je iskreno zahvalil, da sem prišel na to srečanje v Zadar in mi izročil bratske pozdrave za vsakega brata v provinci in za celotno našo provinco. Tudi ob slovesu mi je še enkrat naročil te pozdrave, ki vam jih sedaj posredujem v tej obliki.

Prav tako vas lepo pozdravljajo zadarski frančiškani in bratje na Kaptolu v Zagrebu.

P. Viktor Papež, prov. min.

1209 - 2009
order of friars minor - ordine dei frati minori - orden de frailes menores
ORDO FRATRUM MINORUM

WWW.OFM.ORG WWW.OFM.ORG WWW.OFM.ORG WWW.OFM.ORG WWW.OFM.ORG

Obisk frančiškanske province Bosne Srebrene

Od 9. do 11. aprila 2008 sem bil skupaj s p. Miroslavom Batarilom na zasebnem obisku v bosanski provinci, iz katere je izšla naša provinca sv. Križa. Leta 1339 je bila ustanovljena bosanska vikarija, ki velja za pramater naše province. Ko so Turki zasedli Bosno, se je ta vikarija razdelila na dve provinci: Bosno Srebreno, ki je obsegala samostane pod turško okupacijo, in Bosno Hrvatsko. Ta si je leta 1708 privzela ime Hrvatsko-kranjska provinca sv. Križa. Jožef II., je leta 1783 razdelil to provinco na dve: hrvatsko-primorsko in kranjsko, tej pa je leta 1785 pridružil več samostanov na Štajerskem in Koroškem. Leta 1900 sta nastali dve provinci: hrvaška sv. Cirila in Metoda in Kranjska sv. Križa, ki si je leta 1919 prevzela ime: Slovenska frančiškanska provinca sv. Križa. Z bosanskimi frančiškani imamo tradicionalno zelo dobre odnose, saj so mnogi njihovi bogoslovci študirali teologijo v Ljubljani in stanovali v našem samostanu v centru in na Viču. Z veseljem se spominjajo teh let. Poleg tega pa sta iz Bosne prišla k nam dva brata: p. Miroslav Batarilo, doma iz Novega Šeherja in, sedaj že pokojni, p. Vitomir Živković, doma iz Tolise.

Ob vstopu v Bosni pri Slavonskem oziroma Bosanskem Brodu sva se ustavila pri bratih v Plehanu. Velika cerkev z dvema zvonikoma in samostan so srbski napadalci med zadnjo vojno do tal porušili, ko so v cerkev pripeljali tovarnjak razstreliva in vse skupaj pogrnali v zrak. Danes frančiškani zidajo novo cerkev, načrt je naredil musliman. Frančiškani živijo

v lepo preurejenih hlevih, ukvarjajo pa se z ovčerejo (imajo okoli 500 ovac in koz), pridelujejo med, znano bosansko „rakijo“, sir in vzrejajo posebno pasmo bosanskih psov čuvarjev. Z dohodki iz teh dejavnosti dobijo vsaj nekaj denarja za gradnjo nove cerkve in samostana. Imajo zaposlenih okoli deset ljudi. Kraj je skoraj povsem zapuščen; ljudje so odšli drugam, hiše porušene, vrtovi, travniki in njive zaraščene. Toda frančiškani so prepričani, da se bodo ljudje vrnili na svoje domove in jih obnovili ter obdelovali lepo in rodovitno zemljo. Srečanje z brati je bilo še posebno lepo, saj so imeli področno mesečno duhovno obnovo in so prišli tudi iz okoliških redovnih hiš.

Zvečer sva prispela v Novi Šeher, na dom p. Miroslava. Prenočila sva pri njegovem bratu, ki je skupaj z ženo lepo obnovil dom in vrt okoli njega. Sicer pa je kraj urejen, veliko novih hiš in urejenih vrtov. Nekaj džamij je bilo zgrajenih tudi v naselju, kjer jih pred zadnjo vojno ni bilo. Imel sem občutek, da je hrvaško-bosanski del Bosne veliko bolj urejen, kot pa področje Srpske Republike.

V četrtek, 10. aprila sva somaševala v župnijski cerkvi sv. Ilija v Novem Šeheru, kjer delujeta dva patra in tri redovnice „franjevke“. Cerkev je bila pred leti zelo povečana in notranje urejena z lepimi barvnimi okni in lesenim stropom. Tudi okolica je z okusom za lepoto urejena in oskrbovana. Imajo še veliko načrtov, ki jih mislijo uresničiti v dobro vernikov. Dopoldan sva obiskala frančiškansko teologijo v Saraje-

vu, kjer naju je sprejel provincial p. Mijo Džolan in bila na kosilu skupaj s profesorji in bogoslovci. Hvala Bogu, imajo kar lepo število poklicev. Provincial nama je pokazal novi sedež provincialata v središču Sarajeva. Nazaj so dobili zelo veliko stavbo, v kateri bodo uredili provincialat, študentski dom za približno 130 študentov (katoliških in muslimanskih), v stavbi je izdajateljska dejavnost „Svetlo riječi“, dvorana, velika kapela, prostori za dnevne aktivnosti ostarelih in še marsikaj. V Sarajevu sem blagoslovil novo hišo uspešnemu slovenskemu podjetniku. Na poti proti Novemu Šeherju sva se ustavila še pri bratih v Kiseljaku. Na griču so frančiškani zgradili mogočno cerkev sv. Ilija, ki obvladuje celotno okolico. Prenočila sva v samostanu v Novem Šeheru. Pozno v noč so se zavlekli naši prijetni pogovori.

Naslednji dan po jutranji maši sva se odpravila proti Tolisi z namenom, da tam obiščeva grob p. Vitomirja in njegove domače. Med potjo sva se še ustavila v Tišini ob Savi, kjer frančiškan gradi veliko novo cerkev sv. Jakoba iz Marke. Ta svetnik in znamenit govornik naj bi v tem kraju imel pridigo, med katero so ga nenehno motile žabe; okolje je namreč zelo močvirnato. Umiril in utišal jih je s svojo besedo, in tako uspel končati znamenito pridigo pred množico ljudi. V Tolisi sva se ustavila in pomolila na grobu p. Vitomirja, ki je lepo oskrbovan, obiskala pa sva tudi njegovo sestro in sorodnike. Obiska so bili veseli.

V stikih z ljudmi se čuti neločljiva povezanost frančiškanov z ljudmi, nenarejena domačnost in gostoljubje, ki sta značilni za Bosno.

P. Miroslavu in vsem sobratom v bosanski provinci, posebno še provincialu p. Miju Džolanu se lepo zahvaljujem za vso pozornost.

p. Viktor Papež, prov. min.

Zapisnik 6. redne seje provincialnega definitorija

Št.: 43/2008

Datum: 11. marec 2008

Ljubljana - Vič, 11. marec 2008

Šesta redna seja provincialnega definitorija je potekala na Viču v Ljubljani, 11. marca 2008. Začela se je ob 9 uri, udeležili pa so se je provincialni minister p. VIKTOR PAPEŽ, provincialni vikar p. MARJAN ČUDEN, definitorji province p. STANE ZORE, p. MIRAN ŠPELIČ in p. SIMON PETER BERLEC. Upravičeno sta bila odsotna definitor p. MARJAN ČUK in definitor ter tajnik province p. TADEJ STREHOVEC. Sejo smo pričeli s kratko molitvijo na samostanskem koru, ki jo je pripravil p. Viktor Papež.

1. Pripombe k zapisniku:

◇ provincial p. Viktor Papež je pojasnil, da je rezultate volitev v Fundaciji v ZDA poslal v Rim, kjer so jih sprejeli v vednost in jih potrdili.

◇ Brez pripomb je bil sprejet zapisnik pete definitorialne seje z dne 15. januarja 2008.

2. Posvetovalno glasovanje o diakonu br. Andražu Arku za prejem svetega reda prezbiterata (GS čl. 108) Po pogovoru o primernosti br. Andraža za prejem sv. reda prezbiterata je definitorij opravil posvetovalno glasovanje, ki je bilo pozitivno.

3. Plenarni svet province: analiza dela, predlogi čla-

nov PSP k dokumentu „Formatio“. P. provincial se je še enkrat zahvalil bratstvu na Viču za gostoljubje pri PSP in izrazil, da je ta samostan zelo primeren za vsa večja srečanja na ravni province. Nato je stekla razprava o samem poteku PSP. Pokazalo se je, da je bila sama osnovna tema Plenarnega sveta dobro izbrana, saj vprašanje vzgoje brate zanima, po drugi strani pa se na ta način vsi osveščamo o potrebnosti tega dela znotraj posameznih hiš in znotraj province. Dejstvo je, da je bila razprava na PSP selektivna, kar je seveda razumljivo, saj se je bilo nemogoče v tako kratkem času dotakniti vseh vsebin, ki jih zajema dokument „Ratio“. Razprava je bila pozitivna. Danih je bilo veliko novih pobud. Iz zapisnika in iz predlog, ki jih imamo, bi bilo potrebno te pobude razbrati in jih vnesti v dokument „Ratia“. Pripomba na sam potek Plenarnega sveta pa je bila, da so bili sklepi Plenarnega sveta premalo dorečeni.

Sklep: Tajnik province p. Tadej Strehovec naj zapisnik Plenarnega sveta pošlje vsem članom Tajništva za formacijo in študij. Tajništvo na osnovi pobud, ki jih bo razbralo iz zapisnika, vnese dopolnitve v besedilo „Ratia“ in ga potem pošlje v sprejem na provincialni definitorij.

4. Dan province: kdaj, kje, kako. Ker letos naši bratje na Viču obhajajo stoletnico prihoda, se je definitorij odločil, da bo dan province na Viču, in sicer 28. maja 2008.

Dnevni red dneva province:

- 9.00-10.00: zbiranje;
- 10.00: bogoslužje v cerkvi, vmes nagovor p. provinciala;
- 11.00-12.00: program v dvorani Antonovega doma;
- 12.00: bratsko okrepčilo;
- 13.00: tombola.

5. Kanonična vizitacija 2008 – informacija. P. provincial nam je povedal, da je kanonično vizitacijo danes v glavnem po vseh hišah opravljal po nekoliko spremenjenem programu: najprej je bil duhovni nagovor, temu je sledil skupni pogovor, nakar so bila osebna srečanja s tistimi brati, ki so se z njim želeli pogovoriti ali se je on želel pogovoriti z njimi. V večini primerov je bil bratom ta pristop k vizitaciji všeč.

6. Dopisi bratov.

- p. Anton Jerman: prosi za romanje v Sveto deželo od 20. do 27. aprila 2008. Samostanski kapitelj se z romanjem strinja. Pozitivno mnenje je dal tudi definitorij.
- p. Janez Papa: prosi za obisk Fundacije v ZDA od 25. avgusta do 14. septembra

2008. Definitorij je izrazil nekaj pomislekov zaradi samega časa tega obiska, saj se vmes začne pastoralno leto, vendar je na osnovi pozitivnega mnenja krajevnega kapitlja tudi to prošnjo odobril.

P. provincial nas je seznanil tudi z dvema dopisoma:

- Ob smrti bivšega predsednika Republike Slovenije dr. Janeza Drnovška je izrekel sožalje protokolarni pisarni in ob tem poudaril obiske, ki jih je pokojni predsednik opravil v naših samostanih.
- Predsedniku Republike Slovenije dr. Danilu Türku se je zahvalil za njegovo prizadevanje za vrnitev umetniških del, o katerem je spregovoril na svojem obisku v Vatikanu in pri svetem očetu.

7. Jubilejno leto (2006-2009)
Spomladansko skupno romanje v samostana v Koprju in v Strunjanu bo 17. maja 2008. V Koprju bo frančiškanske svetnike in mistike predstavil br. Andraž Arko, v Strunjanu pa se bodo predstavili postulanti, kleriki in naše delo za nove duhovne poklice.

Naslednja seja provincialnega definitorija bo 22. aprila 2008 ob 9.00 na Viču v Ljubljani. Dopise, prošnje ali karkoli drugega pošljite do 15. aprila 2008 na provincialat.

Sejo smo zaključili ob 12.00.

zapisal:
p. Stane Zore

p. Tadej Strehovec
tajnik province

Zapisnik 7. redne seje provincialnega definitorija

Št.: 62/2008

Datum: 15. april 2008

Ljubljana - Vič, 15. aprila 2008

Sedma redna seja provincialnega definitorija je potekala na Viču v Ljubljani, 15. aprila 2008. Začela se je ob 9 uri, udeležili pa so se je provincialni minister p. VIKTOR PAPEŽ, provincialni vikar p. MARJAN ČUDEN, definitorji province p. STANE ZORE, p. MIRAN ŠPELIČ, p. SIMON PETER BERLEC in definitor ter tajnik province p. TADEJ STREHOVEC. Opravičeno je bil odsoten definitor p. MARJAN ČUK. Sejo smo pričeli z velikonočno molitvijo in meditacijo na samostanskem koru, ki jo je pripravil p. Marjan Čuden.

1. Pripombe k zapisniku zadnje seje. Zapisnik je bil brez pripomb soglasno sprejet.
2. Posvetovalno glasovanje o pripustitvi k slovesnim zaobljubam br. Dragana Vampola. Po krajši razpravi je sledilo glasovanje, ki je bilo pozitivno.
3. Poročilo o študiju bratov v formaciji. P. Viktor je podal poročilo o študiju bratov v formaciji. Na splošno jih je pohvalil in izpostavil, da imajo smisel za liturgijo, redno hodijo na predavanja in želijo, da bi imeli več časa za študij. Na kratko je predstavil njihove uspehe pri opravljanju študijskih obveznosti.

4. Študijski dan za gvardijane in srečanje s provincialnim vodstvom. Definitorij je sprejel predlog, da bi v naši provinci imeli študijski dan za gvardijane. Sklenjeno je bilo, da bo srečanje v sredo 11.6.2008 ob 9.30 na Viču v Ljubljani. Na začetku bo sledilo predavanje p. Viktorja o pomenu službe gvardijana, nato pa bo sledilo delo po skupinah.

5. Jubilejno leto 2006-2009; romanje k sv. Ani v Koper (17.5.2008). P. Marjan Čuden je izrazil predlog, da bi zaradi romanja v Assisi spremenili datum romanja k sv. Ani. Po razpravi je bilo sklenjeno, da bo romanje 31.5.2008, kjer se bodo v Strunjanu predstavili tretjeredniki, v Koprju pa bo predstavitev svetnikov in mistikov OFM. Predstavil je tudi predlog, da bi v okviru praznovanja jubileja (skupaj z minoriti in kapucini) najeli dvorano v Cankarjevem domu. Za kritje stroškov najema se bodo zbirala sponzorska sredstva.

6. Razno:

- ◇ Poročilo o srečanju z županom v Brežicah. P. Viktor je na kratko predstavil vsebino pogovorov o organizaciji praznovanja 350 obletnice prihoda frančiškanov v Brežice. Pri pogovorih je sodeloval tudi predstav-

nik Ministrstva za kulturo, prokurator p. Boris Markež in direktor brežiškega muzeja.

- ◇ Poročilo p. Mirana Špeliča o srečanju Sveta za duhovnost, liturgijo in ljudske pobožnosti. V svetu predlagajo študijski dan za brate, ki bo jeseni. Prav tako zbirajo predloge za voditelje duhovnih vaj v prihodnjem letu.

Naslednja seja provincialnega definitorija bo v torek, 20. maja 2008, ob 9.00 v Novem mestu. Dopise, prošnje ali karkoli drugega pošljite do 10. maja 2008 na provincialat.

Sejo smo z molitvijo in blagoslovom zaključili ob 15.00.

*p. Tadej Strehovec
tajnik province*

STRUNJAN - POČITNICE 2008	
22.6. - 28.6.	Kostanjevica
29.6. - 5.7.	Maribor
6.7. - 12.7.	Brezje, Bežigrad
13.7. - 19.7.	Nova Štifta
20.7. - 26.7.	Šiška
27.7. - 2.8.	Vič
3.8. - 9.8.	Marijino oznanjenje
10.8. - 16.8.	Sveta Trojica
17.8. - 23.8.	Nazarje
24.8. - 30.8.	Novo mesto

Zapisnik 8. redne seje provincialnega definitorija

Št.: 106/2008

Datum: 20. maj 2008

Ljubljana - Vič, 20. maja 2008

Osmo redna seja provincialnega definitorija je potekala na Viču v Ljubljani, 20. maja 2008. Začela se je ob 9.30 uri, udeležili pa so se je provincialni minister p. VIKTOR PAPEŽ, provincialni vikar p. MARJAN ČUDEN, definitorji province p. STANE ZORE, p. MIRAN ŠPELIČ, p. SIMON PETER BERLEC in definitor ter tajnik province p. TADEJ STREHOVEC. Upravičeno je bil odsoten definitor p. MARJAN ČUK. Sejo smo pričeli s kratko molitvijo na samostanskem koru, ki jo je pripravil p. Stane Zore.

- 1 Pripombe k zapisniku zadnje seje. Zapisnik je bil brez pripomb soglasno sprejet.
- 2 Posvetovalno glasovanje o br. Ambrožu Mušiču za prejem svetega reda diakonata. Definitorij je po krajši razpravi pozitivno glasoval o njegovem prejemu diakonata.
3. Poročilo p. Viktorja o srečanju provincialov Južno slovanske konference z generalnim ministrom v Zadru. P. Viktor je poudaril, da generalni minister zelo rad prihaja v našo konferenco, ker imamo duhovne poklice in ker smo v stiku z ljudmi. General je v nagovoru provincialom poudaril, da naj se vključimo v dialog s

svetom in naj Božja beseda oblikuje našo duhovnost. Prav tako pa naj delamo za poklice in skrbimo za primerno izbiro kandidatov. Generalni minister še prav posebej pozdravlja vse brate v naši provinci. P. Viktor je predal tudi predloge tem za sledeči generalni kapitelj.

4. Poročilo s sestanka KORUSA in SSK. P. Viktor je poudaril, da so škofje redovnim predstojnikom podali informacije o obisku slovenskih škofov »Ad limina« v Rimu. Omenili so delo redovnikov in redovnic na področju evangelizacije. V Rimu so bili veseli edinosti, ki vlada med škofijskim klerom in redovniki. Obenem so tudi poudarili, da naj redovniki vstopijo v dialog z Islamom in drugimi kulturami. V drugem delu srečanja je p. Francišek Jerant spregovoril o alkoholizmu. Definitorij je sklenil, da naj bo pisni povzetek predavanja objavljen v naslednji številki Poročil.
5. Dan province (28.5.2008 na Viču). P. Marjan Čuden in p. Tadej sta predstavila okvirni dnevni red dneva province. P. Viktor je naprošen, da v okviru molitvene ure spregovori o odgovornosti vsakega brata za duhovne poklice.
6. Seja provincialnega definitorija z gvardijani (11.6.2008 na Viču). Gvardijani so se seje dolžni osebno ude-

ležiti. Dobili bodo osebno povabilo z delovnim gradivom. V okviru srečanja bo predavanje in delo v treh skupinah.

7. Definitorialni kongres (16.6.2008 na Viču): P. Viktor je predstavil glavne teme definitorialnega kongresa.

8. Dopisi bratov:

- Dopis p. Petra Vrabca o vrnitvi nazaj v provinco. P. Viktor je definitorij seznanil z njegovo prošnjo, da se vrne nazaj v provinco.
- Dopis p. Milana Kadunca glede njegovega odhoda v Francosko Gvajano (23.6.2008). Definitorij ga je sprejel na znanje.
- Imenovanje direktorja, članov Sveta FDI in soglasje za imenovanje članov strokovnega sveta. Provincialno vodstvo je dalo svoje soglasje.
- Dopis dr. Rafka Valenčiča glede humanistične knjižnice v našem samostanu v Kopru. Definitorij je sklenil, da počaka na mnenje tamkajšnjih bratov in provincialnega ekonoma p. Borisa.

9. Jubilejno leto 2006-2009 (romanje v Koper in Strunjan 31.5.2008). V okviru tega romanja bo provincial vodil sveto mašo.

Naslednja seja provincialnega definitorialnega kongresa, ki bo v ponedeljek, 16. junija 2008, na Viču ob 9h. Dopise, prošnje ali karkoli drugega pošljite do 10. junija 2008 na provincialat. Dopise, ki bodo prišli po tem datumu, na omenjeni seji, provincialni definitorij ne bo mogel obravnavati.

Sejo smo z molitvijo in blagoslovom zaključili ob 12.30.

*p. Tadej Strehovec
tajnik province*

Ministri in gvardijani v službi bratske animacije

Bratje gvardijani so se 11. junija 2008 srečali s člani provincialnega vodstva na temo z gornjim naslovom. Predavanje, pogovori po skupinah, medsebojno poslušanje, predlogi – vse to se je prepletalo tekom enodnevnega srečanja, ki je potekal v samostanu sv. Antona na Viču v Ljubljani. Po pozdravnih besedah tamkajšnjega gvardijana je provincial p. Viktor spregovoril o službi in pomenu gvardijanske službe. Ob tem je poudaril dve temeljni skrajnosti, ko gvardijan ne spolnjuje svojih dolžnosti ali pa presega svoje pri-

stojnosti. Posebej se je ustavil pri t.i. krizi avtoritete v sodobni družbi kot tudi v samostanih in ob tem podčrtal, da redovnega življenja brez pokorščine ni mogoče živeti. »Avtoriteta je nujno potrebno za življenje bratstva, v kolikor je ni, nastopi individualizem in nepremišljeno izogibanje dolžnostim ter sklicevanje na t.i. lastno vest.« V drugem delu svojega predavanja je p. Viktor spregovoril o nekaterih podobah odnosa bratov do predstojnika:

- § beg od predstojnika (bratje se želijo oddaljiti od predstojnika in dolžnosti);
- § boj (s predstojnikom je potrebno vedno biti v opoziciji; to je temelj t.i. »redovne svobode«);

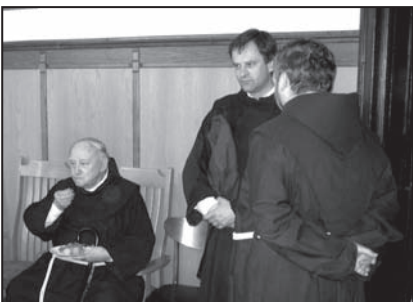
- § sterilnost do predstojniških služb (gvardijan kot zgolj duhovni voditelj; sicer pa bratstvo živi v nekakšnem »samoupravnem« sistemu);
- § servilnost oz. pretirana vdanost (na eni strani se bratje preveč vdajajo predstojniku, na drugi strani pa v zameno pričakujejo nagrado in ugodnosti);
- § neidealni predstojnik (novega predstojnika bratje ne sprejmejo ker ni takšen kot prejšnji; vsi čakajo da pride novi);
- § mladi predstojnik (starejši bratje želijo predstojnika »adaptirati«, se pravi spraviti pod svoj vpliv; v kolikor tem »željam« ne ustreže, ga razglasijo za »nehvaležnega«).

Po zanimivem predavanju smo se udeleženci srečanja razdelili v tri skupine, kjer smo ob različnih temah tudi osebno izmenjali pozitivne izkušnje in dobre prakse iz domačih samostanov. Srečanje smo zaključili z molitvijo s tamkajšnjo samostansko družino in skupnim kosilom.

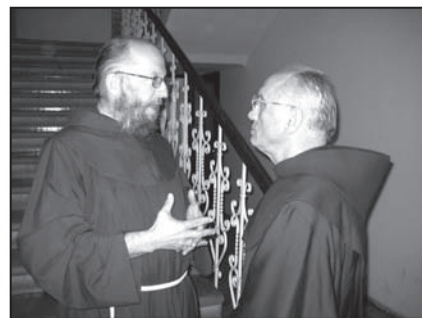
p. Tadej Strehovec

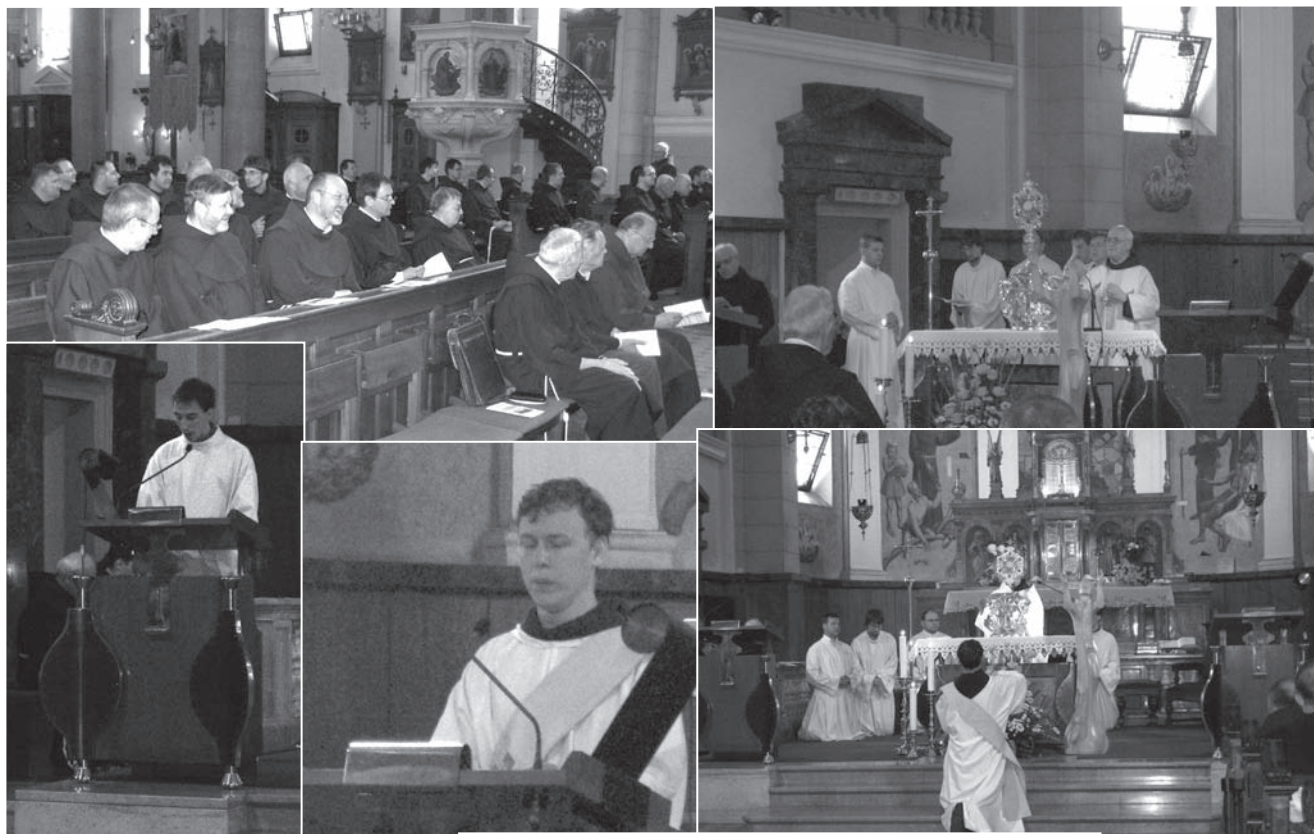
Dan province 2008

Letos se nas je na »našem« dnevu v sredo, 28. maja, na Viču zbralo, skupaj s štirimi postulanti, šestdeset bratov. Že kmalu po sprejemu, smo v svojo sredo s podpisovanjem pozdravov, pridružili še misel na tiste brate, ki jih je zadržala bolezen, oz. se srečanja niso mogli udeležiti. Še posebno smo bili veseli, da so bili med nami diamantni mašnik p. Bruno Korošak, p. Valerijan Jenko, ki je na dopustu v Sloveniji in po bolezni okrepljeni p. Marjan Čuk.

Bratje na Viču in naši štirje postulanti so nam pripravili doživeto in vsebinsko bogato bogoslužje v cerkvi. V nagovoru med bogoslužjem je provincial p. Viktor poudaril našo odgovornost za nove duhovne poklice, ki izhaja iz Jezusovega naročila: Prosite Gospoda žetve, da pošlje delavcev na svojo žetev. Naše delo za

nove poklice se kaže na področju stanovitve in ponižne molitve za duhovne poklice, na področju osebnega pričevanja in materialne pomoči Provincialnemu svetu za poklice.

Po bogoslužju v cerkvi smo šli v dvorano, kjer smo si ogledali 35-minutni film o zgodovini in sedanji pastoralni dejavnosti viške župnije. Sledilo je izvrstno kosilo z žara v prostorih bodočega vrtca z možnostjo ogleda imenitnih bratskih karikatur p. Antona, bogata tombola, kjer je vsak zadel dobiček in »streljanje kozlov«, ki je prav tako prineslo nagrade. Ob 14. uri smo z odhodom dan province zaključili.

Prvi glasovi o »Dnevu province« na Viču so bili zelo pozitivni in mnogi bratje so izrazili zadovoljstvo ob tem srečanju. Zahvala gre bratom na Viču, postulantom, založbi Brat Frančišek in drugim donatorjem, ki so podprli Dan province na razne načine. Doživeli smo zares lep dan bratstva in solidarnosti.

br. Tilen Gregor Urtelj

Subtilna misel od Ljubljane do Splita

Tajnik province nam je v skotističnem letu (700 let njegove smrti) priporočil udeležbo na kongresu frančiškanskega subtilnega učitelja, ki sta ga pripravljali Zagrebška in Splitska frančiškanska provinca skupaj s Skotistično komisijo iz Rima. S patrom Gregorjem sva se odpravila v Split v četrtek, 29. maja, ker je tisti dan predaval naš pater Edi Kovač. Zdelo se nama je pomembno, da spodbudiva našega sobrata, ki je v ta namen priletel iz Toulousa.

V samem Zagrebu, kjer je bil začetek znanstvenega srečanja, je bila pokroviteljica tudi Hrvaška akademija znanosti in umetnosti, zato se je kongres začel v njenih prostorih, v lepi dvorani "Preroditelj" v Opatijski ulici, zraven bivšega samostana klaris. Shod sta pozdravila tudi hrvaški minister za znanost in izobraževanje Dragan Primorac ter zagrebški kardinal nadškof Josip Bozanič. Prvi dan kongresa je bil navzoč tudi naš pater provincial p. Viktor Papež. Sicer pa so se kongresa poleg Konferencije južnoslovanskih provinc udeležili še frančiškani, minoriti in dominikanci iz Poljske, Švice, Italije in Hrvaške.

Kot nama je s patrom Gregorjem pripovedoval v Splitu naš aktivni udeleženec p. Edi, je bil prvi del posvečen zgodovini skotističnih kongresov, ki so se začeli prav tako v Zagrebu. Prvi takšen kongres je bil l. 1935, in sicer za vse slovanske frančiškanske profesorje. Na njem je imel odmevno predavanje tudi naš pater Angelik Tominec. Drugi slovanski kongres je bil v l. 1937 v Krakovu, na njem je

HRVATSKA FRANJEVAČKA PROVINCIJA SV. ČIRILA I METODA, ZAGREB
i
FRANJEVAČKA PROVINCIJA PRESVETOG OTKUPITELJA, SPLIT

uz suradnju

Južnoslavenske konferencije provincijala OFM,
Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu,
Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Splitu,
Papinske međunarodne marijanske akademije, Vatikan,
Međunarodne skotističke komisije, Rim

pod visokim pokroviteljstvom

Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb

priveduju

MEĐUNARODNI ZNANSTVENI SKUP
»HRVATSKI ŠKOTIZAM XX. STOLJEĆA«
Zagreb - Katuni - Split, 27. - 29. svibnja 2008. g.

Znanstveni skup priređuje se
u okviru proslave 700. obljetnice
smrti franjevačkoga naučitelja
bl. Ivana Duns Škota (1308.-2008.)
i 30. obljetnice smrti
fra Karla Balića (1977.-2007.),
najvećega hrvatskog škotiste
XX. stoljeća.

o češčenju in upodabljanju Brezmadežne v Sloveniji predaval naš pater Roman Tominec. Zbornika obeh predavanj sta izšla kasneje v frančiškanski založbi v Šibeniku. Po vojni so bili štirje svetovni kongresi, prvega se je udeležil naš pater Bruno Korošak.

Žal nama ni uspelo priti na kongres že dan poprej, ko so udeleženci poromali na grob patra Karla Balića, velikega mariologa in ustanovitelja Skotistične komisije v njegovi rodni Katuni. Letos namreč mineva 30 let od njegove smrti. V njegovi rojstni župniji,

kjer je pater Karlo želel biti pokopan, je v šestdesetih letih zbral dovoljenja in sredstva za postavitve nove cerkve Svete Marije, Srednice vseh milosti. Znano je, koliko si je prizadeval za uvedbo tega praznika, ki je bil z zadnjim koncilom ukinjen, sedaj pa je znova uveden za frančiškane, in sicer 8. maja. Zanimivo je, da je to bila tudi ena izmed peticij pr-

v svoji cerkvi in samostanu predvsem študentsko in mladinsko pastoralo. Res ogromna zgradba, ki pa se lepo vklaplja v novi predel Splita. Rekli so mi, da imajo 80 sob še za ostale študente in goste. To pomeni, da tu resnično nastaja novo študentsko središče. Toda splitski škof je hotel, da ostane Teološka fakulteta v starem delu mesta, zato se bogo-

nad dejstvom, da razumejo prav vse, pa čeprav je bilo predavanje v slovenščini. Po predavanju so slovensko ponavljali: "enkratnost človeške osebe" in "primat ljubezni". Referat patra Edija je namreč obravnaval temo: "Enkratnost človeške osebe in razumevanje skotistične misli pri patru Angeliku Tomincu in njegovih naslednikih".

Predavanje je začel z Newmanovo mislijo, da je Cerkev verske resnice najprej živela, potem pa jih je opredelila. Tako je tudi slovenski skotizem bil najprej v praksi in šele potem ga je pater Angelik ubesedil s filozofskimi in teološkimi pojmi. Tako je v začetku predavanja povedal, s čim vse konkretno so se slovenski frančiškani ukvarjali v svoji zgodovini, ker so pač spoštovali in ljubili vsakega človeka v njegovi konkretnosti.

Zanimivo je, da je pater Angelik napravil najprej tezo o Scotovem sodobniku, ki ima podobne misli glede izvirnega greha in učlovečenja kot blaženi Duns Scot, o Mateju ab Acquasporti. Svojo skotistično tezo je bila zagovarjal že l. 1917 v švicarskem Fribourgu in sicer pri dominikancih! Njegovo nalogo danes lepo prikazuje v nastajajoči doktorski disertaciji naš pater Silvin. Kasneje se je pater Angelik z radostjo vračal k vprašanju učlovečenja in seveda tudi k zgodovinski konkretnosti človeške osebe, ko je razvijal krščanski socialni nauk. Zgodovinarji slovenske misli ga imajo za frančiškanskega personalista, mi pa bi lahko rekli, da gre za skotističnega personalista.

Pater Edi se je potem znova vrnil k svoji priljubljeni temi "heccetas" in pokazal, da je štajerska "totost" zelo skotistična in da najde svojo uresničitev pri patru Angeliku, ko gre za konkretno stisko malega človeka, pa naj bo ta socialno-ekonomska ali pa grešno boleča. Pri razvijanju tega pojma je, za čuda, omenil tudi mojo malenkost, saj sem res tudi sam "zagrešil" diplomsko nalogo o patru Angeliku. Moram reči, da sem kar zardeval po pre-

2. *Lluis Ovidio Torró*, Papinsko sveučilište "Antonianum", Rim: Duns Scot, colpevole di mali moderni?
3. *Franjo Zenko*, Zagreb: Ratzingerova kritika Duns Škotova voluntarizma
4. *José Antonio Merino Abad*, Papinsko sveučilište "Antonianum", Rim: Dimensione relazionale della persona secondo Giovanni Duns Scot
5. *Mile Babić*, Franjevačka teologija, Sarajevo: Škotova metafizika slobode
6. *Krešimir Čvrljak, HAZU*, Zagreb: Humanističko-renesansne matrice u recepciji Ivana Duns Škota i škotizma (uz evropske odjeke nekih hrvatskih renesansnih škotista)

PETA RADNA SJEDNICA (15:00 – 19:00; pauza 16:30 – 17:00)

Predsjedaju: *Ante Akrap, Gabrijel Jurišić i Josip B. Percan*

Priopćenja:

1. *Tomislav Mrkonjić*, Papinski teološki fakultet "Sv. Bonaventura" – Seraphicum, Rim: Škotizam u Hrvatskoj provinciji franjevača konventualaca
2. *Vatroslav Frkin*, provincijski knjižničar, Provincija OFM Zagreb: Škotistički autori i njihova djela u nekim našim bibliotekama
3. *Edvard Kovač*, Teološka fakulteta Univerze u Ljubljani; Institut Catholique de Toulouse: Enkratnost človeške osebe in razumevanje skotistične misli pri Patru Angeliku Tomincu ter njegovih naslednikov
4. *Ante Stjepan Čovo*, KBF, Split: Dr. fra Bonaventura Radonić i Škotov kristocentričizam u razmišljanju oko naslova Provincije Presv. Otkupitelja
5. *Jure Brkan*, KBF, Split: Ivan Duns Škot i Franjevačka visoka bogoslovija u Makarskoj
6. *Stefano Cecchin*, tajnik PAMI, Vatikan: I discepoli di Duns Scot e la polemica tra Babić e Roschini
7. *Josip B. Percan*, potpredsjednik Škotističke komisije, Rim: Babićev govor na Antonianumu god. 1933. u kontekstu tradicije hrvatskog škotizma XX. stoljeća

ZATVARANJE SKUPA (19:00)

Zaključni govori:

Vincenzo Battaglia, predsjednik PAMI, Vatikan
Barnaba Hekić, predsjednik Škotističke komisije, Rim
Ante Akrap, predsjednik Organizacijskoga odbora.

MEĐUNARODNI ZNANSTVENI SKUP
 »HRVATSKI ŠKOTIZAM XX. STOLJEĆA«
 Zagreb – Katuni – Split
 27. – 29. svibnja 2008.

PROGRAM

ZNANSTVENOGA SKUPA

vega Slovanskoga skotističnoga kongresa vsem škofom po svetu. Na njeno pobudo je škof Gregorij Rožman takoj dovolil obhajati tudi pri nas ta praznik. V tej novi cerkvi je udeležence pozdravil in opravil sveto mašo splitski metropolit Marin Barišić.

Zadnji dan kongresa je bil presneto natrpan. S patrom Gregorjem sva se iz Ljubljane vozila celih pet ur, toda potem naju je čakalo še neljubo presenečenje. Najprej sva iskala novi samostan v samem centru mesta, tako kot je bilo objavljeno. Toda v tem času so klerikat Splitske provincije preselili v Zajčevo ulico, ta pa je naseljen šele mesec dni. Postavili so ga zraven novega Univerzitetnega središča in študentskega naselja, zato predvidevajo

slovci vsako jutro z avtobusom vozijo na predavanja.

V tem samostanu ob morju je bil glavni del kongresa. Morava priznati, da so bila predavanja hudo različna. Predavanja o Brezmadežni so bila zelo duhovna, druga zopet zgodovinsko suhoparna. Kakšno naju je prijetno uspavalo, toda nastop sarajevskega frančiškanskega filozofa Mile Babića je bil zelo ognjevit. Kar čudil sem se, da razumem toliko o "ostroumni" Scotovi filozofiji in njegovem povečevanju svobode. Podoben občutek so imeli udeleženci ob predavanju našega patra Edija, saj je govoril v slovenščini, vendar tako s srcem in z vsem svojim telesom, da ne vem, ali so bili hrvatski udeleženci bolj navdušeni nad njegovim skotizmom ali pa

davanju, ko so mi hrvaški patri segali v roko in rekli: "Dakle, ovo je mladi skotista!" Najbrž gre za prislovično sredozemsko prijaznost, ki pa vseeno dobro dene. Pater Edi je ob koncu omenil naše patre, ki jih ima še za skotiste. To sta predvsem pater Roman, ki je še naprej razvijal pojem enkratnosti lepote, predvsem pa Bruno, ki je celo deloval v Skotistični komisiji. Skotizem

Ob koncu kongresa so nas znova postregle "framovke", splitski gvardijan in provincial pa sta naju hotela zadržati v Splitu. Pokazala sta na čudovito morje. Lahko si predstavljate, da se p. Gregor ni mogel zadržati in je namočil svoje »trupelce« v morju. Pater Josip Prcan naju je tudi spraševal, kdo on naših mladih bratov bi bil pripravljen priti v Rim na Skotistično komisijo, saj brez kritične objave

vidi pater Edi v njegovem pojmovanju odrešenja. Omenil je tudi patra Viktorja, ki je l. 1986 napisal članek v BV o Scotovem pojmovanju zakona, tudi patra Bernardina in njegovo pojmovanje biblične inspiracije ter seveda vse sobrate, ki preko primata ljubezni dejavno uresničujejo Scotov nauk o "svobodnem delovanju". Ob koncu ni mogel mimo svojega učitelja Levinasa, ki ga sam povezuje s Scotom, saj je obema ljubezen vir nove inteligentnosti in temelj nove "vesele znanosti". Pokazal je na sliko Duns Scota, kjer ima blaženi zaprto in razprto roko, to je simbol Scotovega "pojma" in "ljubezni": Prva daje trdnost in subtilno moč, druga pa ljubeče tolaži in odpušča.

njegovih del Scot ne more biti proglasen za svetnika ... Toda misel na Šiško in Bežigrad je bila močnejša, drugi dan je bil praznik Srca Jezusovega, zato sva s prijetnimi občutki znova krenila na pot. Za naju največja konkretnost in enkratnost človeške osebe ostaja v Ljubljani. Veselje nad tem, da je bil najin sobrat potrjen v svojem delu, da je slovenščina cenjena in da obstaja resnično bratstvo v naši Frančiškanski južnoslovanski konferenci, pa je bilo glavno zadoščanje na poti nazaj, ko sva molila in prepevala, da se ne bi tudi sama prehitro srečala z blaženim Dunsom Scotom v večnosti.

p. Bogdan Knavs

Glas iz Rima

Letos aprila sem se po naročilu provincialnega ministra kot član našega sveta PMOS udeležil seminarja v Rimu. Vesel sem bil, da sem lahko po dolgem času lahko spet okusil malo „fakultetnega vzdušja“ (magistrski študij teologije je pač nekaj čisto drugačnega). Obseg predavanj je bil res velikanski in zato tudi to poročilo pišem tako pozno; preprosto sem moral najprej „priti do sape“. Hvaležen sem, da mi je provinca dala to možnost, sploh zato, ker je bilo v predvideni obseg vključeno tudi dvodnevno predavanje o ustvarjalni razsežnosti spora, kar je moje akademsko področje. Kvaliteta predavanj je bila na zavidljivi ravni, vesel pa sem bil tudi mnogih stikov z manjšimi brati z vsega sveta, kar me je tudi svojevrstno obogatilo. Svoje je dodalo še mesto Rim in naša frančiškanska prisotnost v njem. Količina vsega posredovanega daleč presega meje smiselnega obsega tega poročila, zato se bom v njem omejil samo na kratek opis, bom pa spoznano in naučeno pretil v nekaj prispevkov za Poročila, Brata Frančiška in druge katoliške publikacije. Ravno kar sem napisal članek, ki zanimivo razlaga rožico o gubbijskem volku; zadevo sem že predstavil na našem zadnjem srečanju OFM 10 in je požela precej zanimanja. Na seminarju smo se najprej podrobneje seznanili s strukturami PMOS (GPIC) v Rimu; vidim, da po svetu tej razsežnosti naše karizme posveča precej več pozornosti kot pri nas. Seznanili smo se z bibličnimi temelji nauka o pravičnosti, miru in ohranjanju stvarstva. Potem smo pogledali še nauk cerkvenega učiteljstva in pisanje posameznih cerkvenih dokumentov na to temo. Poglobili smo se v Frančiškov odnos do zadeve, nato pa se lotili sodobnejših časov. Pogovor je stekel o sodobni revščini in ohranjanju miru, pa o odnosu z drugima dvema razsežnostima naše karizme, formacijo in evangelizacijo, kjer morajo biti

teme s področja PMOS, tako je bilo rečeno, nujno prisotne. Učili smo se pripravljati program dela PMOS na ravni province. V drugem tednu predavanj smo imeli najprej dva dneva namenjena ustvarjalnemu razreševanju spora, govoril nam je prof. Jonan Fernandez, ki je, zanimivo, Bask in ima tam tudi inštitut, namenjen prav razreševanju spora. Razsvetlilo, pa tudi razburilo, nas je predavanje o mednarodni pravičnosti, predvsem podatek, kako velikanski delež sveta obvladuje organizirani kriminal. O problemu beguncev nam je spregovoril predstavnik Jezuitske službe za begunce. Govora je bilo tudi o razsežnostih demokracije, človekovih pravic in našega sodelovanja. Pozornost smo posvetili tudi dialogu z drugimi religijami. Pomembne delež je imelo predavanje o okoljski razsežnosti današnje ideologije napredka, kjer so nam predstavili vizijo okolju prijaznejšega gospodarjenja. Menim, da pastoralno delo zaradi moje odsotnosti ni utrpelo večje škode – in če pomislim, da si še leto nazaj nisem mogel predstavljati niti odsotnosti za eno uro! Hvala Bogu za brate, ki so me velikodušno nadomestili pri mojih nalogah!

p. Jernej

Srečanje staršev samostanske družine

V soboto, 12. aprila 2008, smo se bratje srečali s svojimi starši. Starši so prišli ob 10.00 uri. Zaradi bolezni ali slabšega počutja, se nekateri starši naših bratov srečanja niso mogli udeležiti. Na srečanje so prišli: brat, sestra in mama p. Staneta Zoreta; oče, mama, sestra in sestrin fant p. Tomaža Hočevarja; oče, mama in brat br. Andreja Pollaka; oče, mama in brat br. Jana ter mama br. Andreja Turšiča. Starše smo ob njihovem prihodu sprejeli v svoje sobe, kjer smo z

njimi malo poklepetali. Potem pa jim je vsak posameznik, v kolikor so želeli, malo pokazal naš samostan in klerikat. V klerikaški čajni kuhinji smo kleriki starše pogostili s piškoti in pijačo. Starši so se med seboj dobro sprejeli, tako da so v čajni kuhinji ob klepetu ustvarili prijetno in sproščeno vzdušje. Oče br. Andreja Pollaka je poskrbel za smeh s pripovedjo o gasilski cevi. Ob 11.00 uri smo bratje in starši imeli sveto mašo na našem samostanskem koru. Maševal je samostanski gvardijan in magister klerikov p. Stane Zore, somaševala pa sta župnik p. Pavle Jakop in kaplan p. Tomaž Hočevar. Za izbor pesmi med mašo je poskrbel br. Jan, navdušeno igral pa je p. Vid. Berilo je prebrala mama br. Andreja T., sledil je peti psalm, ki sta ga zapela br. Andrej T. in br. Jan! Prošnje je prebral Vid, brat br. Andreja Pollaka! P. Stane se je v pridigi staršem zahvalil za vse molitve in darove, s katerimi nas podpirajo in za vso ljubezen in pozornost, ki nam jo izkazujejo. Poudaril je, da ostajamo skupaj, pa četudi kot njihovi sinovi živimo v samostanu!

Po sveti maši smo se skupaj odpravili v samostansko knjižnico, kjer nas je toplo in prijazno sprejel p. Miran Špelič! Predstavil nam je zgodovino knjižnice, brate, ki so zanjo skrbeli skozi zgodovino. Pokazal nam je nekaj najbolj zanimivih in starih knjig. Naj omenim prepovedano Kopernikovo knjigo, faksimile Biblije Jurija Dalmatina in pa zelo star atlas sveta. Dalmatinove Biblije z Trubarjevim podpisom, ki je posebna zakladnica naše samostanske knjižnice pa tokrat nismo videli. P. Miran nam je omenil tudi to, da je v knjižnici omara s »prepovedano« literaturo med katere sodi tudi Cankarjeva erotika. Starši so z zanimanjem poslušali p. Mirana in mu zastavili tudi kakšno vprašanje. Vsak se je malo sprehodil med knjižničnimi policami in si ogledoval našo kulturno in duhovno zakladnico. Po ogledu knjižnice smo odšli v samostansko obednico, kjer smo skupaj zapeli Očenaš in sedli za

lepo pripravljene mize. Med kosilom je starše nagovoril tudi provincial p. Viktor Papež. Ob zares slovesnem kosilu in pohvalni strežbi bratov: br. Dragana Vampole in br. Tomaža Groma smo se zadržali s svojimi starši ob klepetu. Starši so se tudi med seboj zelo dobro ujeli in poskrbeli za res prijetno vzdušje.

Veseli in hvaležni, da so prišli, smo se od njih poslovili in jih povabili na obisk tudi v prihodnje. Bil je krasen sončen dan in zagotovo nam bo vsem skupaj ostal v lepem spominu. Bogu smo zares hvaležni za dar življenja in za svoje starše, ki nas bodo še naprej spremljali na naši poti in nas materialno in molitveno podpirali! Bog jim povrni za vse kar za nas stori, predvsem pa za njihovo ljubezen!

Br. Andrej Turšič

Ljubljana Vič

Pri nas imamo mesečne samostanske kapitlje. P. gvardijan nas o dnevu in programu obvesti pisno par dni prej, ustno pa datum določimo že na prejšnjem kapitlju. Prvi del je bolj duhoven (molitev, meditacija ipd), ki ga pripravi po naročilu gvardijana določen brat. V drugem delu se odkrito pogovarimo o aktualnih zadevah: pastora, AD (delo in programi v Antonovem domu-to vedno pripravi p. župnik), ekonomija (poročilo o tem ima p. ekonom), postulanti (o njihovem študiju in pripravi na noviciat nam poroča p. magister), o ljudeh, ki nam v samostanu in župniji najbolj pomagajo (razgovor vodi gvardijan, pa župnik in ekonom). Pri točki »razno« lahko pride vsak do besede. Na kapitljih se redno, če je treba, posvetujemo o daljši ali krajši odsotnosti, o pomoči drugim župnijam ali samostanom itd. Sicer pa, saj vsak ve, kako približno vse to izgleda. Nam takale reč redno vzame približno dve polni uri, brez odmora, ali pa še pol ure dlje.

Kot veste je bil pri nas Plenarni svet province. Pri nas so vedno bolj pogoste tudi seje definitorija. Vzrok tiči najbrž v dejstvu, da sta dva definitorja iz naše hiše in pa, da imamo na voljo parkirišče. No, to bi se našlo tudi v kakšni Šiški, na primer. Pri nas smo imeli, tudi to že veste in sploh ne vem, čemu je treba to še enkrat navajati, torej pri nas smo imeli Dan provin-

Sv. Anton Padovanski, prosí za nas!

15. junij 2008

Stota obletnica posvetitve cerkve na Viču
v Ljubljani

ce, ker letos obhajamo dva jubileja: 100-letnico posvetitve cerkve (14.6.) in 100-letnico ustanovitve župnije (25.10.). Teža vseh teh in sploh vseh priprav in »dogajanja« v fari, samostanu in župniji je najprej na p. Marjanu, potem na gvardijanu in ekonomu in diakonu Andražu.

AD je tudi finančno, vsaj do sedaj »rentabilen«, da o pastoralni koristi niti ne govorim. Če sem odgovorne prav razumel, pa trenutno iščemo hišnika za AD in pa nekoga, ki bi vodil in načrtoval recimo oddajanje dvorane raznim prosilcem in še kup drugih stvari. Sedaj je vse to na p.župniku.

Počitnice so tako rekoč oddane. Dva oratorija za otroke, sodelovanje na Frančiškovih taborih (br. Andraž, deloma postulanti), ministranti (p. Tadej), mladina in zakonci (p. Marjan), duhov-

ne vaje(do sedaj jih je opravil le eden), letni dopusti. Za redno delo bosta doma zagotovo dva, ob nedeljah pa trije. Veselimo se tudi Andraževe nove maše (letos) in seveda tudi viške nove maše prihodnje leto.

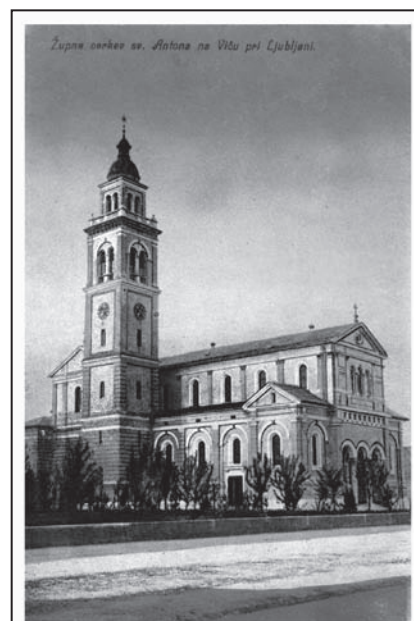
Kot sem že omenil - postulanti letos predvsem študirajo, kar naj ne bi bila najboljša oblika postulantskega leta, a ne gre drugače. P. Tadej postaja medijska zvezda (ne vem, če bo dal tole noter, pa vseeno povem), ne »kuri« samo doma, ampak tudi že kar javno po TV in z raznimi članki, moralne in etične narave. Kot tajnika Komisije Pravičnost in mir SŠK ga kar pridno uporabljajo. Poleg tega je profesor, definitor, tajnik province, magisterulantov. Upam, da nisem kaj važnega izpustil. Župnik p. Marjan Čuden tudi ni od muh: poleg, zares do skrajnosti napetega urnika v tej službi, je še vikar province, dekan naše dekanije, vodja AD in vseh del, ki so v zvezi z objektom še v načrtu, organizator vse pastoralne, ljudski misijonar....Na samem kapitlju (9.6.2008) nam je dal natančen spisek vseh dejavnosti v minulem pastoralnem letu: Od 10.11.07 pa do 31.5.08 je bilo, reci in piši, 107 stvari (od pastoralnih, kulturnih, zabavnih itd., itd.), kar vse je bilo treba seveda organizirati, voditi, pripraviti....da samo omenim.

P. Tadej in p. Marjan sta zelo vesela p. Tomaža, ker vestno in natančno vodi izdatke in prihodke in skrbi za tako željeno transparentnost. Kdo bi si nekoč, ko smo poznali samo delavske ali pa še študentske, torej poulične transparente mislil, da bo ta tujka postala tak imperativ Cerkve in Reda!

O p. Tadeju je treba priznati še vsaj sledeče: Baje sem šel jaz v zgodovino s tem, da sem »ukinil« tako pravijo zlobni jeziki, v resnici pa ni bilo dosti drugače, kot je sedaj!- večerjo in je bilo to v Poročilih, prosim! On, p. Tadej, pa bo šel v zgodovino TUDI po tem, da je tistih par kadilcev in kadilk (kuharica, čistilka) izgnal v »bunker smrti«, kot poimenuje-

mo sedaj ta, zgražanja vreden prostor, kjer v njem preživijo samo zares »utrjeni« na pljučih. No, uslugo mu je naredil pri tem smelem in zdravem koraku tudi istočasno sprejet državni zakon, to pa je res.

Br. Andraža poznamo itak kot delovnega in veččega sestavljavca raznih izdaj lepo opremljenih in ilustriranih knjig, ki so name-

Prva razglednica župnijske cerkve na Viču, l. 1909

njene predvsem mlajšemu rodu. Pri nas smo letos brali njegove »šmarnice« o sv. Antonu, katere mu naj gre slava do konca sveta in na veke!

p. Anton

Ljubljana Šiška

Zaenkrat nas je v Šiški še vedno kar pet. Čeprav imamo še kakšno sobo prazno, računamo, da se bo verjetno kmalu še kakšna »izpraznila«. Zatorej, dobrodošli pri nas!

P. Anton je že pred časom v eni izmed številčk naših Poročil posredoval vsem »reporterjem« z naših postojank podrobna navodila za poročanje, ki jih je prejel s strani samega uredniškega od-

bora. O naših zunanjih zadevah, ki pretežno pomenijo pastoralno dejavnost, se zato lahko podrobneje informirate na naši spletni strani www.zupnija-siska.si. Tako nam za to rubriko ostanejo samo notranje zadeve, med katerimi je za objavo potrebno izbrati tiste manj občutljive in jih včasih prevesti v nekoliko bolj diplomatski jezik, če želimo ohranяти kolikor toliko konstruktivno splošno bratsko razpoloženje. (Potem pa napiši kaj pametnega!)

»Rahlo« spremembo oziroma olajšanje je v bratsko skupnost prineslo dejstvo, da je br. Ambrož uspel zaokrožiti sklepno misel pri svoji diplomski nalogi. Pri tem gre zagotovo velika zahvala najprej različnim Božjim interventom, ki sicer niso bili tako očitni kot v kakšni hagiografiji, takoj zatem pa skritim molitvam in žrtvam čutečih duš. Nenazadnje imajo veliko zasluge pri tem bratje s svojo pozitivno spodbudo in pripravljenostjo zagotoviti vse potrebne študijske pogoje. Zares iskrena hvala in boglonaj!

V naši skupnosti je kar nekaj bratov, ki so vključeni v različne mednarodne integracije. Posledice takšnih mednarodnih aktivnosti bratstvo ne čuti samo v obliki »nadomeščanja«, pač pa predvsem kot lepo priložnost za vzajemno bogatitev in širjenje frančiškanskih obzorij. Tako nam p. Jernej skuša približati aktualno problematiko na področjih, ki jih pokriva delo Komisije za pravičnost, mir in ohranjanje stvarstva (ter potovanja). P. Bogdan, ki se občasno udeležuje pomembnejših mednarodnih srečanj (Švedska, Rim), nam postreže z ažurnimi informacijami o izzivih in perspektivi pastoralnega dela z gluhihimi in naglušnimi v širšem evropskem prostoru. P. Mari pa je dejaven na področju religiologije. Kot predstavnik svoje katedre na TF, katere razpoznavno znamenje je »Ocvirkov lajbič«, se udeležuje različnih seminarjev in simpozijev doma in v tuji

ni. V tem trenutku npr. v Belgiji razpravljajo o povezavi med religijo in nasiljem. Ja, p. Zdravko in br. Ambrož pa sta potem hvaležna poslušalca, ki zastavljata vprašanja, kar tudi ni enostavno. Vsekakor smo lahko prav veseli, da se včasih pri kosilu razvije prijeten bratski klepet, ki je lahko za marsikoga tudi plodovit. Poleg inelektualne razsežnosti permanentne formacije, skušamo upoštevati tudi duhovno, čustveno in fizično. Redno molitveno življenje, na katero nas opozarjajo vsi resnejši »dokumenti«, vztrajno pa tudi p. Zdravko, duhovne obnove in bogoslužje nas spodbujajo, da bi pogumno iskali novih načinov, kako živeti solidarnost manjšega brata v našem okolju, kako biti blizu »malemu« človeku. Zaenkrat se tukaj še lovimo, a je morda ravno izkušnja oz. iskreno priznanje naše nemoči in nesposobnosti začetek, da stopimo na »blatna« realna tla in okusimo na svoj način resnično »humilitas«. Ne pozabljamo pa na naše ideale in vrednote, na plemenito lepoto, ki jo Božja stvariteljska ljubezen seje v našo kulturo. Tako se mnogi radi udeležimo kakšne kuturne prireditve (igre, koncerta, razstave ...). Vse to v nas poživlja najgloblje hrepeneje po vsem resničnem, dobrem, lepem in nas dviga kvišku, da bi skozi utečeno vsakdanjost znali stopati odprtih oči in ušes ter bili sposobni v navidezni enolični sivini prepoznavati čudovito pestrost Božje ustvarjalnosti. Kot vidite, je tudi v našem bratstvu veliko možnosti, da poglobljamo svojo redovniško poklicanost na način Frančiškove karizme. Pa to ni le oguljena fraza naše 800-letnice, pač pa izziv, ki mora vsakega izmed nas žgati kot »ogjenj v kosteh«. Za preroka Jeremija je bil to najboljši »antidepresiv«. Zato bo verjetno tudi za nas!

br. Ambrož Mušič

Novo mesto

Dnevi se že nekaj časa daljšajo, bližala se je, letos zares zgodaj, velika noč in z njo povezane priprave in obveznosti. Zaradi zgodnje velike noči so se premaknili tudi nekateri prazniki (sv. Jožef, Gospodovo oznanjenje Mariji, teden družine). Zato smo se tudi sami prilagodili prvi pomladanski polni luni in se odločili, da starševski dan prestavimo na kasnejše mesece. Veliko tridnevje smo obhajali že ob 19. uri, čeprav se še zimski (sončni čas) ni prestavil na poletnega. Eden izmed razlogov je bil tudi ta, da se bo velikonočna vigilijska res začela v mraku. Da bi v velikem tridnevju sodelovalo čimveč naših družin in otrok, smo poprosili naš otroški pevski zbor, če bi prevzel petje na veliki petek. Tako smo razbremenili župnijski zbor, velikemu petku pa dodali nov pridih. Tako kot so se na koru menjali zbori, tako smo si tudi mi izmenjevali vodstvo obredov velikega tedna. Lepo doživetje je prinesel prav vsak s svojimi darovi. Tudi obisk obredov je bil lep, otroci so se namreč namesto rednega verouka morali udeležiti obredov vsaj en večer velikega tridnevja. V prvem aprilskem vikendu so odšli na vikend na Sveto goro birmanci (50), ki so 19. aprila po rokah našega škofa g. Andreja Glavana prejeli zakrament sv. Birme. Tudi birmanska devetdnevica je bila zanimiva, saj so zelo lepo sodelovali vsi birmanci, njihovi starši in botri. Nekateri birmanci so jo kasneje močno pogrešali. Ob koncu meseca aprila pa smo posodobili tudi poti ob samostanu, ko smo pod pesek položili plastične pohodne plošče, da leta ne leti več povsod in da ne prihaja več v sandale. Na pomoč je prišlo tudi nekaj mladih, da je bilo to hitreje narejeno.

Čas je hitro teklen naprej in bližal se je mesec maj. V začetku smo se pridružili skupnemu romanju v Assisi, kamor je šlo okrog

35 naših romarjev, ki so se polni vtisov vračali na svoje domove. Mesec šmarnic je čas, ko oživijo tudi naše štiri podružnice s šmarničnimi pobožnostmi. Družina Kramar iz šmarničnega branja Ob tebi, Marija, je spodbudila marsikaterega, da je poglobil svojo vero in odnose v družini. Tudi v mestu smo letos opazili nekaj otrok več, ki so redno častili Marijo in Jezusa v večernih urah. Kdor se je udeležil vseh dni šmarničnih pobožnosti, pa je bil v soboto, 7. junija nagrajen z romanjem na Svete Višarje. Zraven so se lahko pridružili še drugi, a le-ti so za romanje oddali svoj prispevek. Tako smo odšli iz Novega mesta s 3. polnimi avtobusi in z nekaj avtomobili. Lep sprejem g. Dionizija in prekrasno vreme sta nas ogrevala na Svetih Višarjah, kjer smo ob 12h imeli sv. mašo. Pred odhodom smo zapeli še litanije na čast Materi božji, po vrnitvi v dolino pa smo se za eno uro ustavili še na Brezjah pri Mariji Pomagaj.

V mesecu maju smo imeli najprej na binkoštno nedeljo festival družin. Začeli smo ga s sveto mašo ob 10. uri, potem pa nadaljevali na samostanskem vrtu, kjer je naša dramska skupina pod vodstvom s. Marjete Fajdiga ND uprizorila igrico Mamina dobrota. Sodelovala sta tudi otroški pevski zbor, ki ga vodi ga. Romana Križman in otroci, ki so se zbirali ob prebiranju knjig za Slomškovo bralno priznanje pod vodstvom ge. Renate Blatnik. Po predstavi pa se je začel družabni program s skupnim piknik kosilom.

Naslednjo nedeljo smo dopoldne obhajali slovesnost prvega svetega obhajila (56), popoldne pa je g. škof Andrej Glavan sodeloval in podelil zakrament svete Birme in svete Evharistije v skupini Vera in luč.

Na praznik Svetega Rešnjega Telesa in Krvi smo pri večerni maši delili obhajilo s pomakanjem vsem vernikom. Slovesna procesija pa je vedno v nedeljo po tem prazniku. Letos smo se odločili,

da jo bomo imeli po župnijski maši, ki je ob 8.30 in sicer z razlogom, da bi lahko otroci prišli k procesiji. Pri veroučnih urah smo v nižjih razredih (1., 2., 3., 4. in 5.) izdelovali bandere, da bi jih potem otroci sami nosili v procesiji. Z velikim navdušenjem so otroci pričakovali, da se vse skupaj začne, prvoobhajanci pa so prinesli košarice z rožicami in jih posipavali na celotno pot. Samo procesijo so polepšali poleg otrok, staršev in celotnih družin tudi Mestna godba Novo mesto, pritrkovalci, ministranti. Zelo lepo se je bilo podati okrog in prositi za blagoslov mesta, prebivalcev, polj, vinogradov, sadovnjakov in dela. Po končani procesiji pa so pri sveti maši ob 10. uri zaključevali veroučno leto 1. in 9. razred. Prvo nedeljo v juniju pa smo zaključili še z ostalimi razredi veroučne ure in razdelili spričevala. Počasi se vse preveša v počitniško in dopustniško vzdušje, tako je tudi molitveni križ ostal v Lurški kapeli, kjer lahko vsak moli pred njim za nove duhovniške in redovniške poklice. Jeseni pa odrine na novo romanje po naših družinah. Molitveni križ se je lepo prijel in vsako leto nekaj novih družin prevzame tedensko molitev za nove duhovne poklice.

Med gospodarskimi deli pa smo poleg pohodnih plošč, na novo prepleskali prostor pod knjižnico in klop ter okna, nov izgled pa je dobila tudi ograja na balkonu Lenartovega doma.

Bratje ob reki Krki smo veseli vsakega obiska, mnogi pa predvsem radi hodijo preverit in prešteti naše pave, race, gosi, mačka in novo pridobitev – malo muciko. Vabljeni pa tudi, da si ogledate naše spletne strani, kjer lahko najdete veliko slik iz našega samostana in dejavnosti, ki se godijo na našem koncu.

p. Tadej Inglič

Nova Štifta

'Kdor govoriti kaj ne ve, on vreme hval' al' toži ...' (Fr. Prešeren), in kljub temu je bilo tudi v postnem času pri nas živo in zanimivo, še bolj pa v velikonočnih dneh. Vse je kazalo, da se je zima izneverila. Snega ni bilo in ni bilo. Zato so bili že ponovno užaloščeni otroci iz Strunjana, ker bi radi bili vsaj en teden na snegu pri Novi Štifti.

Na Veliko noč zjutraj smo imeli kar 80 cm snega. Vstajenjsko procesijo smo imeli samo v Marijinem svetišču. Na velikonočni ponedeljek pa smo dobili še nekaj snega, da ga je bilo kar 92 cm. Temu primeren je bil obisk pri sv. mašah, in zato je bila nabirka: le 07 Evrov. Hvala Bogu! Ker pa je sneg prišel z veliko zamudo, je moral hitro 'izginiti'.

Z novim letom 2008 smo začeli z URO MOLITVE. Začeli smo na prvo nedeljo v mesecu popoldne ob 15.00. V zimskih dnevih smo se zbrali v samostanski kapeli, v poletnih mesecih pa v cerkvi. Veseli smo bili obiska, četudi Jezus govori, kako pomembno je če sta v molitvi združena že dva ali trije. Zagotavlja, da bosta uslišana, ker bo On med njima..

V maju smo imeli Šmarnice. Brali smo Kužnikove, o Kraljici družine. Obisk je bil kar lep. Vse nedelje v maju smo po lepi novostištarski navadi imeli ob 16.00 slovesne šmarnice z govorom voditelja, ki je prišel od drugod. Če je le doma brat iz Amerike ali Avstralije, ga povabimo, naj naše ljudstvo nagovori. Kakor se je odzval vabilu podpisani pred leti, v času obiska domovine, tako sta prišla zadnja leta p. Darko in sedaj p. Valerijan. Možje, člani cerkvenega zbora, so vse majske nedelje kar po dvakrat prišli in pri oltarju z voditeljem bogoslužja prepevali Litanije matere Božje. Poleg majniških slovesnosti, so sv. maše še dve nedelji in to: ob prazniku Karmelske matere Božje in na rožnovensko nedeljo. Letos bo na Karmelsko med nami bivši ribniški župnik in dekan g.

Maks Ipavec, sedaj župnik v Begunjah pri Cerknici....

Posebno bogoslužje pri nas je 27. aprila. P. Niko, naš veliki motorist, povabi vsako leto motoriste k Novi Štifti. Letos jih je prišlo okrog 4.000 (štiri tisoč). Pomembna misel, ki jih povezuje je: motoristi za motoriste. Zanimiv je bil pogled na številne je-klene konjičke vseh vrst.

Že nekaj let se pri Mariji vnebovzeti odvijajo Glasbeni večeri... Komorni pevski zbor p. Stanislav Škrabec, ki ga vodi br. Marijan, Okteti, razni zbori od blizu in daleč, celo iz Rusije. Radi nastopajo v svetišču, ki je s čudovito akustiko primeren prostor za tovrstne podvige....

Razna srečanja bratov: Vič - Nova Štifta v Strunjanu in med kaktusi v Seči (glej slike), Volilni Kapitlji bratov FSR tako Krajevni Pokrajinski in Narodni, tudi srečanja s FSR, pomagajo, da Panda ne zarjavi pod kozolcem...

Naše lipe so posebna privlačnost za mlade in starejše. Vsi si lahko postrežejo s svežim lipovim čajem, četudi pridejo s praznim lončkom v deževnem vremenu pod lipo. Zato, bratje, kmalu bo lipa cvetela, že sam vonj človeka razvedri in osveži.

Na svidenje pri Mariji vnebovzeti in pod bogatimi lipami.

Mir in dobro želiva, pozdravljava in vabiva brata Marijan in Filip.

p. Filip

Brezje

Bratje so me opozorili, da precej natančno pišem o potovanjih in zdravljenju drugih, o sebi pa malo ali nič. Res sem jim hvaležen, da sem smel imeti v novembru 2007 in januarju 2008 študijski dopust. Preživel sem ga po arhivih in v univerzitetni knjižnici. Pregledoval sem gradivo za nalogo o naših patrih Angeliku in Romanu, ki sta tako bogato zaznamovala slovensko zgodo-

vino v predvojnem in povojnem času. Ko prebiram razne članke in razprave ugotavljam, da sta bila živo vpeta v svoj čas in sta na vse mogoče načine iskala, kako bi pomagala malemu človeku, lajšala bedo in prebujala evangelijske vrednote pravičnosti in dobrote. Čaka me še precej dela in računam na velikodušno razumevanje sobratov.

Po velikonočnih praznikih je p. Peter uporabil svoj letošnji dopust za obisk naših bratov: p. Hugona v Francoski Gvajani, p. Krizologa v New Yorku in p. Metoda ter sobratov v Lemontu. Vrnil se je navdušen in poln načrtov. O njegovem »misijonskem navdihu«, ki se je v njem prebudil v misijonu p. Hugona, smo lahko obširno prebrali v Bratu Frančišku.

P. Leopold pa je šel za štiri tedne na zdravljenje na Mali Lošinj. Vrnil se je okrepljen in trdno odločen, da bo poslej še bolj skrbel za svoje zdravje predvsem tako, da bo upošteval svoje človeške in telesne meje in ne bo pretiraval v razdajanju.

Sredi aprila je bila v dvorani Krajevne skupnosti predstavitev načrtov in odprtje razstave glede bodočega razvoja Brezij. Največ pobud je bilo glede hitre ceste, ki naj bi se po usmeritvi prometa na avtocesto razgradila ali uporabila kot občinska cesta. Če bi jo podaljšali do obstoječega parkirišča na Brezjah, bi bil omogočen krožni promet, kar bi bila ob velikih romanjih dobra razbremenitev za sam kraj in seveda romarje. Samostan se zavzema, da se vsaj del (500 m) ceste ohrani in uporabi kot pomožno parkirišče. Naši arhitekti so predstavili načrte ureditve okolice cerkve in jasno izrazili mnenje, da mora biti interesna razdelitev sakralnega in profanega programa obstoječa cesta v vasi. Zato bi bilo potrebno odstraniti prodajni paviljon, ki stoji blizu Marijine kapele in seveda bife, ki najbolj moti romarsko vzdušje. Ko sva se s p. Petrom vračala s sestanka, sva ugotavljala, da so Brezjani zelo negativno nastroje-

ni proti cerkvi in romarjem. Ko gre za izboljšanje infrastrukture, naj vse financira cerkev, ko pa gre za pravice in potrebe cerkve in romarjev, pa niso pripravljeni sodelovati, da bi skupno prišli do dobrih rešitev. Neki brezjanski aktivist je nekaj dni po sestanku na podvoz pri Črničcu obesil transparent, s katerim je želel opozoriti na cerkev, ki si prizadeva za cerkveno parkirišče in pri tem sodeluje z vlado, ne upošteva pa želje krajanov. Transparent je p. Bogdan snel in ga hranimo v samostanu.

V Družini ste lahko prebrali, da je bila restavrirana podoba Marije Pomagaj, ki je kazala poškodbe. Delo je bilo strokovno urejeno, sedaj pa čakamo še na popravilo krone. Začasno smo namestili kopijo krone na pleksi steklo, tako da slike nismo poškodovali.

Ob prvomajskih praznikih smo bili zelo romarsko naravnani. P. Peter je imel v dveh zaporednih skupinah kar 230 romarjev v Sveti deželi, p. Silvin je bil z enim avtobusom v Provansi in Lurdu, p. Bogdan pa prav tako z enim avtobusom romarjev v Assisiju. Ko smo se vrnili, smo si imeli veliko povedati. Veseli smo bili, da smo spet skupaj in z novo voljo služimo romarjem, ki prihajajo na Brezje.

S p. Leopoldom sva se udeležila Pastoralnega dneva v Celju. Na Brezjah nam je uspelo zbrati udeležencev za en avtobus, iz celotne radovljiške dekanije (25 župnij) pa sta bila še dva avtobusa (Breznica, Gorje).

Prihodnji teden bo zelo praznično obarvan, saj si bodo sledili Sveto Rešnje telo, Večer narodnih izročil, praznik Marije Pomagaj in nedelja. Štirje bogati dnevi, ko bo več prireditev:

blagoslov bogoslužnega prostora za maše na prostem, srečanje sodelavcev Karitas iz 45 držav, procesija po vasi, obisk in maša nj. eminence kardinala Rode-
ta s sodelavci Kongregacije za redovnike, srečanje družin, ki imajo otroke v katoliških vrtcih, srečanje članov Društva prija-

teljev Svete dežele. Pa to še ni vse. Zraven tega je najavljenih še več manjših skupin. Vse naj bo v Božjo in Marijino slavo.

P. Peter pomaga pri organizaciji romanja bolnikov v Lurd, ki bo sredi julija. Romanja se bosta udeležila tudi naša brata Herman kot invalid, Bonaventura pa kot spremljevalec.

p. Silvin

Iz Lemonta

Po dolgi zimi – še do konca maja smo kurili – se je hitro segrelo, tako da se šele privajamo vročini, sopari in bujni rasti trave. Nedaleč od nas imajo uničujoča neurja in poplave. V samostanu je samo enkrat v klet pritekla

prinašamo iz bližnje delikatese Poljakov. Za zajtrk in večerjo si vsak sam pomaga. P. Blaž v juniju praznuje osemdeseti rojstni dan in takrat nas bo v hiši nekaj več. Sezona romanj in piknikov se začneja sredi junija z romanjem Prekmurcev, potem bodo tu še Slovenski športni klub, Slovenska ženska zveza, Društvo sv. Ane, KSKJ (Kranjsko Slovenska Katoliška Jednota), Illinois federacija, Slovenski kulturni center, samostanski – medeni piknik, piknik Slomškove šole in ministrantov. Proste nedelje oddajamo, večinoma Poljakom. Romarski dom po prometni sezoni čez poletje počiva, ker je v njem brez klimatskih naprav prevroče. To pomeni tudi nekoliko oddiha za p. Blaža, ki skrbi za dom. Ave Marija še naprej zelo redno izhaja, vsak mesec, urednik in upravitelj p. Bernar-

zmanjšuje, stroški poštne in tiskanja pa naraščajo. Finančno se bo izšlo ravno do stoletnice. Revijo bo moč še naprej brati na internetu.

P. Vendelin je še vedno pri sosedih v domu za ostarele, v Mother Theresa Home. P. Bernardin ga redno obiskuje, obrije, mu pove novice. P. Atanazij je živahen in hudomušen, ampak glede praznovanja njegove biserne maše v decembru pa bolj slabo sliši. O p. Martinu vem samo to, da živi menda še. Naša sobrata v Johnstownu in New Yorku se tu in tam oglasita osebno, sicer pa smo v občasni navezi po telefonu.

Zadnji vikend septembra bomo imeli v Lemontu in Jolietu Baragove dneve. Iz Slovenije nismo uspeli dobiti nobenega škofa. V imenu Slovenske škofovske konference pride prof. dr. Drago Ocvirk.

p. Metod

Generalni minister p. Jose Rodriguez Carballo bo obiskal Avstralijo

V tednu, ko bomo v Sydneyu obhajali Svetovni dan mladih, bo Avstralijo obiskal tudi generalni minister p. Jose Rodriguez Carballo. Spremljal ga bo generalni definitor brat Ambrosio.

Generalni minister in definitor bosta začela bratški obisk v avstralski provinci Svetega Duha 9.6., ko bosta obiskala Kustodijo sv. Antona v Singapuru. Avstralska provinca Svetega Duha obsega poleg Avstralije še Novo Zelandijo, Malezijo in Singapur. Kustodija sv. Antona Padovanskega v Singapurju praznuje 50-letnico delovanja - bratje frančiškani že 50 let delujejo v Singapurju in v Maleziji. Bratje se bodo na praznik zavetnika sv. Antona zbrali k osrednjemu srečanju in praznovanju. Trije bratje: William Lee, Justin Lim in Derrick Yap pa bodo izrekli slovesne zaobljube.

P. Atanazij pelje vodo rožicam

voda, v del nekdanje tiskarne Ave Marije. V velikem samostanu smo zdaj samo štirje in v veliki obednici pri kosilu vsi udobno sedimo pri eni mizi. Kosilo

din pa nas vse pripravlja, da bo zadnja tiskana številka izšla ob stoti obletnici, kar bo drugo leto. Število naročnikov (okrog 500 razposlanih izvodov) se ves čas

Po tem praznovanju bosta generalni minister in definitor nekaj dni preživela v novoustanovljeni skupnosti v Plengtongu, v župniji Sv. Terezije v kraju Masai, Johor in v bratski skupnosti v Kuchingu. Od 13. do 15.7. bosta obiskala brate v Melbournu, nato se bosta udeležila dogodkov SDM v Sydneyu, zlasti prireditve »Come to the Water« na Bondi Beach 16.7. Osrednje srečanje bratov bo v četrtek, 17.7.2008, somaševanje v cerkvi Marije Brezmadežne in po večerji prireditve, ki jo pripravlja Frančiškova mladina v cerkvi sv. Frančiška v Paddingtonu. Generalni minister br. Jose in definitor br. Ambrosio bosta odpotovala iz Avstralije v petek, 18.7.2008.

p. Darko

Merrylands – Sydney

Naj začnem svoj prispevek v trdnem upanju, da ni naš brat urednik in tajnik že sklenil redakcije. Tri tedne maja in tri tedne junija bom še krmaril sam – do kresne noči, v kateri bo p. Valerijan pripotoval z oddiha v jutro praznika rojstva Janeza Krstnika. Pred nami je Svetovni dan mladih in marsikoga doma v provinci že s(k)rbi, kdaj bo kakšen glas od tam doli. Vendar, kdor čaka, dočaka, tam gor ali tam dol.

Že lani sem na naši škofiji Paramatta priglasil naš misijon in cerkev za program SDM in kateheze v slovenščini. Dolgo sem čakal na odgovor, ki sem ga sedaj že dobil. Naša cerkev sv. Rafaela bo tudi sprejela romarje iz Slovenije, imeli bomo svoj program in kateheze v slovenskem jeziku, ki jih bo vodil mariborski pomožni škof dr. Peter Štumpf. Vmes pa sva patra izkoristila priložnosti, da sva znova in znova povabila rojake za streho nad glavo za naše popotnike. Nekaj romarjev bo lahko sprejela naša velika dvorana, malo bolj se bo treba

zadevati v spalke, vendar bo šlo. Cerkev pa je ogrevana. Koledarska zima se je že začela 1.6., pa še ni sledu o kakem mrazu. Maj smo imeli zelo sončen in topel, temperature poletne (22-25 stopinj C), da so se rojaki v Canberri pred nedeljsko mašo kar začudili, ko sem se pripeljal k njim še v kratkih rokavih.

Velika noč je bila letos zgodaj. Marec je bil lep in vroč po dokaj kisli pomladi in poletju, vendar sta jo mraz in deževje še večkrat zagodla. Na veliki četrtek je bila čudna sparina, da sva se oba prehladila. Jaz sem še imel nekaj glasu, p. Valerijan pa čisto nič in je poiskal zdravniško pomoč. Za velikonočno nedeljo sva se že pozdravila. Zjutraj smo počastili Zveličarja s procesijo v čudovitem sončnem jutru. Na veliko noč so štiri sv. maše na treh krajih: vstajenjska in dopoldanska doma v Merrylandsu, popoldne v Figtreeju-Wollongongu in zvečer v Canberri. Naši ljudje tudi prinesejo velikonočna jedila k žegnu, medtem ko Avstralci tega sploh ne poznajo. Imajo pa zelo zgodaj po trgovinah in izložbah čokoladne pirhe in zajčke za velikonočna darila. Lani so na panoju pri sosednji prezbitarijski cerkvi sestavili iz črk napis: »Bliža se velika noč. Ali boste bolj mislili na čokolado, ali na Kristusa?«

Na velikonočni ponedeljek smo imeli vsakoletno pirhovanje: skupno kosilo v dvorani po sv. maši, tekmovalstvo v sekanju pirhov (s kovanci za 20 c) ter glasbo in veselo petje, za kar je poskrbel harmonikar Štefan Šernek st. Prejšnja leta so imeli pirhovanje zvečer, vendar je število udeležencev padalo, marsikdo težko vozi ponoči, ker so večinoma starejši in se pripeljejo od daleč. Ko sem bil tukaj prvo leto, nas je zvečer prišlo komaj 40 in od teh 40 samo polovica k večerni maši, v sekanju pirhov pa se jih je pomerila peščica. Zato smo lani sklenili na sestanku pastoralnega sveta, da pripravimo prireditev dopoldne po sv. maši, skupno kosilo v dvorani in pir-

hovanje. Res je uspelo: zbralo se nas je kar 130, vsi smo bili pri sv. maši in sedli k skupnemu obedu in tekmovalcev pri pirhih je bilo več. Letos je bilo udeležencev še več.

Na belo nedeljo je p. Valerijan maševal za rojake v Newcastleu, jaz pa sem spovedoval v sosednji farni cerkvi v Merrylandsu kar tri ure v raznih jezikih, ko so se množično zbrali k shodu na nedeljo Božjega usmiljenja. Naslednjo nedeljo sem obiskal rojake v Kraljičini deželi – Queenslandu. Tam je navadno bolj vroče, zelo soparno, tokrat pa je deževalo in zelo se je ohladilo, ko se še v Sydneyu ni.

V aprilu in maju sta nas obiskala glasbenika in pevca Marjetka Popovski in Vlado Korošec iz Izole. Obiskala sta slovenske prijatelje v Geelongu, VIC in nastopila v našem misijonu v Kewju in pri nas v Merrylandsu. Oba vodita pevske skupine na Obali in v Istri. Marjetka dela kot fizioterapevtka v domu ostarelih v Izoli in že desetletje vodi pevsko-glasbeno skupino upokojencev Val morja in Marinaio Bend. S kitaro nastopa po več krajih v Sloveniji in v tujini in hoče zbrati čimveč narodnih pesmi, še zlasti take, ki so manj znane, skorajda pozabljene. Ko je delala s starejšimi ljudmi, so radi zapeli kakšno pesem, najprej bolj zase, sami, osamljeni. Zapeli so tudi take stare pesmi, ki jih še nikoli ni slišala in jih je prosila, naj zapojejo še enkrat. Povedala je, da je neka 93-letna gospa zapela pesem, ki jo je znala njena nona, torej je pesem stara več kot sto let, danes pa je ne slišiš skoraj nikjer več. Res, bogato izročilo ima Slovenija in vsaka njena pokrajina, tudi Istra.

Za materinski dan na binkošno nedeljo so nastopili tudi otroci, ki obiskujejo pouk slovenskega jezika v Slomškovi šoli. Letos jih je malo in imamo samo eno skupino. Pač pa smo letos začeli tečaj slovenščine za odrasle, ki ga vodim jaz, tudi nekateri starši naših otrok so se pridružili in kakšen od starih staršev in tečaj-

nikov je že šest. Hkrati sem letos prevzel vodstvo Igralske družine, ki letos praznuje 50-letnico. Dobili smo nekaj novih iger, le igralcev bi potrebovali več.

Ob koncu maja sem se udeležil konference za SDM v Sydney-skem Olimpijskem parku. Čudno se nam zdi, zakaj ne bi velikega dogodka v življenju Cerkve priredili na že obstoječih tribunah in olimpijskih objektih. Vendar mi je naš duhovnik rojak Edi Sedevčič odgovoril, da se niso odločili za Olimpijski park, ker da je premajhen, in so izbrali prizorišče na Randwicku. Tam so že imeli srečanja s prejšnjima papežema, s Pavlom VI., ki je obiskal Avstralijo leta 1970, in z Janezom Pavlom II. leta 1986. Na konferenci se nas je zbralo okrog 500 udeležencev iz 8. škofij, kjer so nam izčrpno predstavili dogajanje in načrte za SDM. Isti teden, ko bomo obhajali SDM in sprejeli svetega očeta Benedikta XVI. (Avstralijo bo obiskal od 17. do 20.7.), pa bomo frančiškani v Avstraliji dobili še en obisk. V Avstralijo namreč prihaja naš generalni minister p. Jose Rodriguez Carballo, ki bo prišel dva dni pred prihodom svetega očeta, 15.7.2008, in bo ostal med nami do petka, 18.7. Osrednje srečanje imamo 17.7.2008, takoj po sprejemu sv. očeta v Sydneyu.

p. Darko

Srečanje ministrantov

Srečanje ministrantov pri Sveti Trojici v Slovenskih goricah (14. 06. 2008) je lepo uspelo.

Še posebej veličastna je bila procesija okrog cerkve s štirimi oltarji.

Vse ministrantske skupnosti so izdelale svoje bandero. Zelo izvirno.

Udeležba pa je bila sledeča:

- gostitelji (Sveta Trojica) 8 min. + p. Tomaž Pinter in p. Jurij
- Brezje 4 min. + p. Bogdan Rus

- Kamnik 4 min. + p. Boris Markez
- Ljubljana - Šiška 6 min. + p. Bogdan Knavs in br. Ambrož Mušič
- Ljubljana - Center 7 min. + br. Jan Cvetek in p. Tomaž Hočev
- Kostanjevica 8 min. + p. Križostom Komar
- Novo mesto 11 min. + p. Simon Peter
- p. Janez Papa

Skupaj 48 ministrantov in 11 frančiškanov.

p. Simon Peter

Obnova še ni zaključena

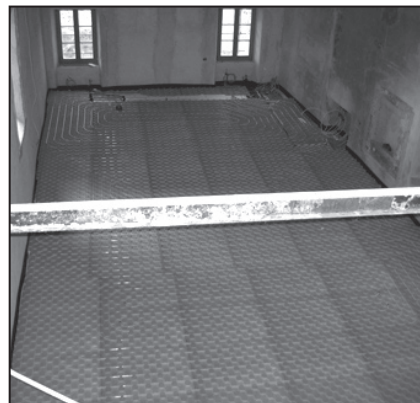
Zagotovo se sprašujete, kako je kaj v Kopru. No, tudi k nam je prišla pomlad in skoraj bo polejte. In gradnja - dela se prevešajo v zaključno fazo.

Še nedolgo nazaj je bilo vsepovsod videti cevi, s katerimi so zavarovani razni inštalacijski vodi.

Kotlovnica spominja na podmornico.

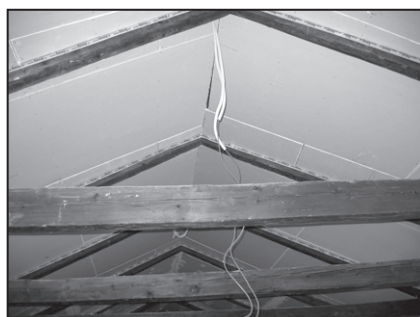
Kljub bližini morja je potrebno poskrbeti tudi za ogrevanje - talno ogrevanje v galeriji.

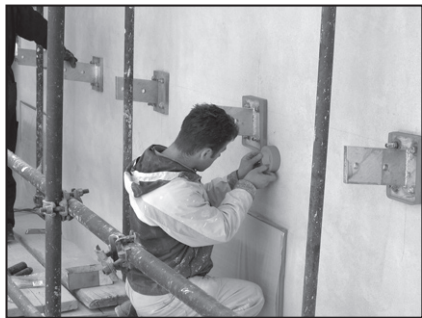
Dodatne stopnice, da ne bo potrebno hoditi preveč naokoli.

S hodnika smo na pevski kor prebili odprtino za vrata.

Ostrešje nad galerijo - dobra izolacija pomeni prihranek pri energiji.

Da se bodo lahko brez skrbi lotili barvanja fasade, je potrebno zaščiti vse čelne robove, kamnite okvirje, ...

Priprave na pleskanje fasade.

Še pogled z vrtno strani: staro in novo v sožitju.

Mali atrij smo pridobili s ponovno pozidavo porušenega trakta.

Montiranje senčil na balkonih – sestavni del fasade novega trakta. V skladu z zahtevo ZVKDS se mora novi prizidek jasno ločiti od starega dela samostana.

V notranjosti je še vedno kaj za postoriti: g. Klavdijo Antonaz s sodelavcem.

Zasteklen mali atrij bo služil kot večja dvorana ne glede na vreme.

Nameščanje lesenih polken na novem delu.

Tudi v cerkvi se dela: pri restavratskih posegih na sliki.

Polaganje kamna na terasi ob cerkvi.

Novogradnjo se zlahka prepozna.

Ko načrtujete romarsko pot, ne pozabite: vedno pristrčno dobrodošli v Kopru pri sv. Ani.

Z obale slovenskega morja pristrčen pozdrav na vse strani.

p. Evgen in fr. Lucij

Svetogorska Mati mila ...

Tako po veliki noči vsake pol ure zapojejo zvonovi Svetogorsko pesem. Romarjem ne naznačijo samo ure, ampak jih vabijo tudi k molitvi. Gospa Bratuž je v Novem Glasu zapisala:

»V soboto, 31. maja, in v nedeljo, 1. junija, je bilo na Sveti Gori spet

ci MePZ Duri pa so že v nedeljo, 1. junija, poslali po elektronski pošti naslednjo zahvalo:

»Spoštovani, še enkrat se bi vam radi zahvalili za vaše povabilo, da smo lahko peli v čast Mariji ter Bogu v tako lepi baziliki kot je svetogorska. Prav tako hvala tudi za odlično pogostitev ter prijetno druženje

zelo slovesno. Frančiškanski samostan je 'kronanco' slovesnost ob 291-letnici kronanja milostne podobe in ob 469. obletnici Marijinega prikazovanja – v soboto zvečer obeležil z mašo in procesijo z lučkami.« Somaševanje na predvečer praznika ob 20. uri je vodil p. Matej Papež, bivši rektor, ki je zelo toplo nagovoril romarje vse navzoče romarje. Med mašo in procesijo je prepeval mešani pevski zbor Duri s Cola. Procesija pa je bila zelo zbrana in tudi lepa. Zanimivo je tudi to, da Marijino podobo nosijo možje. Čeprav so Sveto Goro zagrnile meglice, da se ni videlo v dolino in so čudovito plesale ob svetlobi žarometov, ni bilo vetra, ki bi ugašal sveče. Tudi prepevanje lavretanskih litani in Marijinih odpevov je blagoglasno odmevalo vso pot. Večerno pobožnost smo zaključili z blagoslovom z Najsvetejšim. Pev-

po sv. maši.

Za manjši spomin pa vam pošljamo fotografijo nas pevcev skupaj z vami.

Lep pozdrav od vseh članov MePZ Duri s Cola.»

V nedeljo dopoldne, 1. junija, so prepevali pri sv. maši ob 10. uri združeni pevski zbori župnij: Kanal, Levpa, Marijino Celje, Ročinj in Deskle. Romarjem so se pridružili tudi romarji s Kapele - Nova Gorica.

Na kronanco popoldne pa je provincial dr. p. Viktor Papež pri somaševanju ob 16. uri posinovil msgr. Antona Štrancarja in župnika Cirila Ceja., velika dobrotnika Svete Gore. Pri maši je prepeval komorni zbor Aeternum iz Škofje Loke, ki je izvajal Foersterjevo latinsko mašo v čast sv. Ceciliji in druge pesmi. V Novem Glasu beremo: Po maši je »sledil

dobrodelni koncert za obnovo romarskega doma in družinskega centra na Sveti Gori. Na koncertu je poleg omenjenega škofjeloškega zbora, ki ga je vodil Aco Biščević, sodeloval orgelski mojster Tone Potočnik, besedila Zore Saksida, Danila Cimpriča in Ljupke Šorli pa je podala igralka Nataša Konc Lorenzutti. Na začetku je poslušalce in izvajalce nagovoril p. Bernard Goličnik, gvardijan frančiškanskega samostana Sveta Gora.

Zborovski program je obsegal znane Marijine pesmi, npr. *Mavovi Pozdravljena, zemlje ti blagoslov in Mati moja, venec pletem, Jerebovo Mirno mi plo-ve čolnič življenja*, Engelhartovo *Dajte mi zlatih strun*, Gruberjevo *Sonce že zahaja*, v latinščini pa npr. *Ave maris stella* neznane skladatelja.

Celotni program se je končal z zahvalno pesmijo, pri kateri so se pevcem pridružili še poslušalci. Srečanje na Sveti Gori je bilo vsekakor bogato in slovesno.

Tudi tokrat se je s frančiškansko gostoljubnostjo izkazal gvardijan in rektor p. Bernard, ki za »kronanco« zna pridobiti donatorje – prijatelje Svete Gore.

Ob drugem romanju Fatimske Marije v Slovenijo pa mi je prišlo na misel: Letos mineva 91 let od prikazanja Marije v Fatimi, na Sveti Gori pa smo praznovali 291-letnico kronanja milostne podobe. Vesel sem ideje br. Ambroža, da se moramo začeti pripravljati na 300-letnico kronanja, ker bodo prehitro minilo teh devet let.

Naj končam z drugo kitico pesmi:

Tvoja prošnja vse premore, k tebi srca hrepene.

Ti deliš nam vsem podpo-re, lajšaš vsako nam gorje.

O Marija, o Marija, naša Mati in Gospa,

ti dobrotna, milostljiva, prosi za nas Jezusa, prosi za nas Jezusa.

br. Mihael

Utrinek iz postulata:

Naši štirje postulanti Mihael, Miha, Jani in Darko med snemanjem zgoščenke o sv. Antonu Padovanskem.

Samostan Kostanjevica v Novi Gorici

Ugotavljam, da je preteklo že kar nekaj časa, odkar sem zadnjič pisal za Poročila. Pogledam, kaj so v prejšnjih številkah napisali drugi... Ker ni potrebno napisati vsega, kar se je dogajalo, bo že šlo...

Tudi v tem času je bilo na Kostanjevici živahno, tako na področju samostanskega življenja bratstva, kot tudi na pastoralnem in kulturno-zgodovinsko-turističnem področju. P. Krizostom, ki je v začetku avgusta lani prevzel skrb za župnijo, se ji posveča z vsem srcem in vso dušo. Vsaka sprememba pomeni novosti in te so v glavnem vedno dobrodošle, da stvari ne potekajo po tirnicah, ki niso samo utečene, ampak velikokrat že zrabljene. Ko v Redu govorimo o »milosti začetkov«, imamo v vsakdanjem življenju in delu velikokrat priložnost govoriti o »milosti novih začetkov«. Lansko leto je bilo na področju skrbi za naš samostan v znamenju zaključevanja načrtov za celovito prenavo. Samostan bi tako lažje uresničeval svoje dejavnosti na štirih področjih: samostansko (samostanska družina), pastoralno, kulturno-zgodovinsko in turistično. Že lani smo živeli v pričakovanju razpisa za dodelitev sredstev Evropske unije za čezmejno sodelovanje, pa razpis še do danes ni bil objavljen. Tako smo izkoristili čas za povezovanje različnih strani, ki bi nam lahko pri tem pomagale: Mestna občina Nova Gorica, Razvojna agencija, sosedna Gorica,...; pripravljali smo srečanja na različnih področjih in ravneh, da bi prišli do čimboljših idej in načrtov, tako glede ureditve samostana, kot tudi širše okolice samostana, ki vključuje ne samo Kostanjevico, ampak tudi Rafutski park, Pristavo in del Panovca. Koliko bo to spričo vse administracije, ki razpise spremlja, možno uresničiti, bomo videli. Vsekakor to presega naše moči in zmožnosti. Hvaležni smo naši

posinovljenki Anici Ličen, ki je »motor« vsega tega dogajanja, in ki skupaj s Tatjano opravi tudi velikansko administrativno delo za samostan na mnogih področjih: omenjeni načrti prenove Kostanjevice, razpisi Ministrstva za kulturo in občine, razne pogodbe, obračuni in davčne napovedi, stiki z Mestno občino Nova Gorica, administracija zaposlenih knjižničark, Škrabčev projekt,

priprava zbornika simpozija o delu p. Stanislava Škrabca, spomenik p. Stanislavu Škrabcu,... Vse kaže, da bomo uspeli letos obnoviti pročelje in zahodno fasado cerkve. Fasada sicer ni dotrajana, odpada pa krniž pod streho, kar predstavlja nevarnost za obiskovalce cerkve in samostana. Tako nam ostane za prihodnje leto le še obnova fasade zvonika in medetaž strehe. Za

Skupno molitev Goriške in Koprške škofije ob vstopu Slovenije v Schengensko območje sta v cerkvi na Kostanjevici vodila goriški nadškof in koprski škof.

Če zlikovci s petardami na silvestrovo razstrelijo koš za smeti, je najbolje, da fotografijo pošljete, da jo objavijo v časopisu. Na prvi delovni dan v novem letu dopoldne je že stal nov koš...

obe leti je odobrilo nekaj sredstev Ministrstvo za kulturo, naš delež sofinanciranja pa bo za leto pokrila občina, na katero računamo tudi za prihodnje leto.

Občina je tudi letos v proračunu zagotovila sredstva za zaključevanje katalogizacije gradiva Škrabčeve knjižnice. Ker ta sredstva ostajajo vsako leto skoraj enaka, smo zaprosili še za sredstva iz naslova turistične dejavnosti našega samostana. Tako je sedaj Mirjam za tretjino svojega delovnega časa na razpolago tudi za sprejemanje skupin turistov. Občina jo je poslala na tečaj za turistične vodnike, mi pa smo ji dali naziv »turistični ataše samostana«. Mislim, da po novem odloku o turističnih vodnikih tisti, ki nimamo tečaja in izpita tako in tako ne bi smeli več sprejemati skupin obiskovalcev... Njena pomoč je zelo dobrodošla in upamo, da smo zastavili stvar tudi za prihodnost.

Dnevi vrtnic so tudi letos potekali v začetku maja, ko so se vrtnice spričo hladne pomladi ravno razcvetele. Ker se precej dogodkov odvija na našem vrtu (novinarska konferenca, začetna slovesnost, zaključek, vodeni ogledi, izbiranje najlepše bourbonke,...), dogajanje precej popularizira naš vrt. Društvo ljubiteljev vrtnic, ki naj bi skrbelo za urejenost vrta, pa v svoji skrbi kaj hitro po tem omaga. Prihajajo obiskovalci, ki pa pozneje, čez leto, velikokrat najdejo zelo zanemarjen vrt. Za Društvo je ta vrt nekje daleč, odmaknjen, za samostanskimi zidovi, za nas pa je tik pod okni; včasih moramo obiskovalce voditi do knjižnice po samostanu, saj je vrt zanemarjen ali celo neprehoden. Vedno znova in znova ugotavljamo, da je precej lahko nekaj postaviti in zasaditi – skrbeti za stalno urejenost pa je včasih težko.

Tudi letos se na Kostanjevici odvija koncertni niz Glasba z vrtov Svetega Frančiška. To je njegova 14. sezona. Letos je na sporedu kar sedem koncertov, od katerih je bil prvi v cerkvi (Trio Seraphim). V dvorani pa bo letos skup-

no tudi deset koncertov Glasbene šole in drugih uveljavljajočih se mladih glasbenikov, ki jih privablja ambient Kostanjevice ter velikost in akustičnost bivše samostanske obednice. Za dvorano smo letos kupili tudi 100 novih stolov, saj so tisti, ki jih je v času potresa kupil p. Lojze, dotrajani po stabilnosti in izgledu. Ob bolnikih v samostanu, pa smo imeli bolnika tudi zunaj samostana. Že nekaj let je »bolehal« lipa na ogalu cerkve. Strokovnjaki so predlagali, da jo obžagamo in jo poskušamo ozdraviti, saj je znano, da so lipe zelo trdožive. Konec februarja so jo obžagali, maja pa je dobila še zdravila. Upamo, da bo obstala.

Konec junija bo v naši dvorani tudi občinska proslava v počastitev 500-letnice rojstva Primoža Trubarja, katere pripravo nam je »naložila« občina. Z našim sodelovanjem jo je pripravil in jo bo vodil gledališki igralec Janez Starina.

To je pa danes, ko pišem ta prispevek, še prihodnost. Čeprav še ni ravno »zmanjkalo« preteklih dogodkov, o katerih bi lahko pisal, naj zaključim s predlogom, da bi ob poročevalcih iz samostana imeli tudi kakšnega provincialnega poročevalca ali novinarja...

Lep pozdrav s Kostanjevice!

p. David

Mladinska skupina p. Krizostomom je obiskala varovance doma za varstvo odraslih oseb z motnjami v duševnem in telesnem razvoju v Stari Gori.

Naši ministranti pri Sv. Trojici v Slov. Goricah

Nekateri so prišli s kolesi ali peš, drugi pa tudi 300 km daleč na srečanje ministrantov iz naših župnij in postojank k Sv. Trojici v Slov. Goricah. Z nekaj minutno zamudo so pri-

šli tisti najbolj daleč, iz Nove Gorice Kapele, ki so bili prav lepo sprejeti pred cerkvijo, kjer je že čakala skupina zbranih v ministrantskih oblačilih. Posebnost tokratnega srečanja so bila prav oblačila in bandere, ki so predstavljale naše ministrantske skupine in zavetnike, katerim so posvečene naše župnije.

Srečanje smo pričeli v cerkvi s pozdravom moderatorja sveta za duhovne poklice, p. Simona Petra Berleca, nato smo se predstavili drug drugemu, predvsem kaj pomenijo bandere, ki smo jih prinesli. Sledila je procesija, ki je tako značilna za župnijo gostiteljico, saj jo v poletnih mesecih opravljajo vsako nedeljo. Za kadišnico, križem in dvema svečama smo se razvrstili po skupinah, na zadnjem mestu pa je bilo nebo z Najsvetejšim. Pred procesijo je p. Janez Papa predstavil pomen procesije in simbolično bander. Smo romarji na poti proti nebesom in bandere predstavljajo našo različnost, a hkrati povezanost in enost v Kristusu. Procesija se je ustavila pri štirih oltarjih, ki smo jim dali naslov: Družina, Sv. Frančiške Asiški, Marija in Cerkev. Glede na naslove so bili izbrani svetopisemski odlomki, prošnje in končna molitev. Ob prihodu nazaj v cerkev je sledil še sklepni blagoslov z Najsvetejšim.

P. Jurij nam je po blagoslovu na kratko, a zgoščeno in pristrčno razložil kratko zgodovino cerkve in številnih svetnikov v njej; ustavili smo se tudi v Nazareški kapeli. Sklep v cerkvi je sledilo še skupinsko fotografiranje na stopnicah pred glavnim vhodom v cerkev.

Po uvodnem duhovnem delu smo se telesno okrepili s pikniškim kosilom dobrih hrenovk mesarije Fekonja. Zunaj je postajalo vedno bolj oblačno in skoraj je že deževalo zato smo hitro nadaljevali s programom. Po številnih stopnicah ob postajah križevega pota smo se podali do Trojiškega jezera ob katerem so potekale igre brez meja. Posamezne ministrantske skupine so izbrale po štiri tekmovalce, ki so tekmovali v štirih igrah. Ker je bilo število skupin neparno smo naredili skupino tudi bratje frančiškani, kar je dalo igram še dodaten pečat. Na koncu se je izkazala izkušnost uniformiranih bratov, saj so bili absolutni zmagovalci, ki pa so seveda prepuščali zmago skupini ministran-

tov iz Ljubljane Centra, druga je bila skupina domačinov iz Trojice in tretja Nova Gorica Kapela; sledile so ostale zbrane skupine. Ob koncu iger je že kar precej na gosto deževalo, zato smo razglasitev rezultatov in podelitev nagrad imeli v veroučni učilnici. Po tem smo se hitro razkropili na vse strani. Nekateri smo okusili še sladke sladoleden dobrote v Mariboru in si ogledali našo baziliko s prenovljenim glavni m oltarjem.

Srečanje je ponovno pokazalo, da smo močni, če smo skupaj. Pester program je pustil v ministrantih pečat in odločenost, da

še pridejo skupaj. Hvala domačinom iz Trojice za sprejem in pogostitev ter vsem voditeljem, ki so potrudili pripeljati svoje varovance. Naj Gospod bogato povrne vsem z milostnimi darovi za vse žrtve in prizadevanja.

p. Krizostom

Prva setev in žetev

Malo parafriziran naslov knjige murskosoboškega škofa dr. Marjana Turnška sem si sposodil za naslov tega zapisa. Glede na to, da se izteka prvo leto mojega župnikovanja, naj mi bo dovoljeno napisati na kratko nekaj stavkov. Koliko imamo pri nas na župniji ljudi in skupin ter ostale številke,

sa.« Da, duhovniki se čestokrat po volovsko mučimo, vendar, če bi računali samo nase, potem bi po oslovsko trmasto obstali in si rekli: » Ne grem se več!« Tako pa nam Gospodar setve in žetve daje moč. Spodnji zapis pa naj še podkrepi zapisane besede. Tisti, ki morete klikati po internetu, ste povabljeni na našo spletno stran in boste mogli malo začutiti utrip župnije.

ti svojih otrok ste prav Vi, dragi starši, če se trudite vero resnično spoznavati in jo z lastnim zgledom podajati svojim otrokom. Tako moremo skupaj starši, katehistinje in duhovniki narediti res veliko, da mlade glave poleg mnogoterih svetnih novic slišijo tudi veselo sporočilo o Bogu, ki nam ga razodeva Sveto pismo.

Tretja zahvala gre zborovodkinjama Martini Madon in Kristini Škibin, ki sta vsak mesec pripravljali otroke, da so navdušeno prepevali pri sv. maši. Brez sodelovanja otrok si ne moremo predstavljati vsakoletnega Miklavževanja, kratkega božičnega programa na sveti večer in matinskega dne ali dneva staršev ob Gospodovem oznanjenju.

Hvla tudi mašnim strežnikom ali ministrantom. Sv. maše in slovesnosti so bile lepše in bolj pričevalne, ker so jih obogatili s svojim sodelovanjem. Želja nas vseh je, da se jim jeseni pridruži še kdo.

Pred nami sta torej dva meseca in pol počitnic. Koliko bo ostalo od vsega spoznanega je odvisno od tega, koliko boste dopustili, da bo Bog tudi med počitnicami imel mesto v Vašem življenju. Molitev in nedeljska sveta maša sta dogodka, ki ne poznata počitnic.

Dandanes je težko biti starš, saj ste zaradi svoje službe in mnogih izvenšolskih dejavnosti vaših otrok, razpeti na mnoge strani. Upravičeno se sprašujete zakaj, čemu in do kdaj. Enostavnega odgovora ni. Zdi pa se, da se bo človek moral upreti izrednemu tempu in premisliti, kaj je tisto, kar je resnično nujno in kaj tisto, brez česar se prav tako dobro živi. Svet s svojimi mikavnimi ponudbami nas ne bo umiril, umirimo se lahko samo sami, če si to resnično želimo in hočemo.

Kot župnik se bom s svojimi sodelavci potrudil, da bo življenje v naši župniji še naprej ži-

ste mogli prebrati v statistiki za leto 2007. Ob tem samo to, da je letošnja statistika trenutno zelo negativna saj se število umrlih približuje 20, krstov pa še ni bilo 10. V minulem katehetskem letu smo se veselili samo 15. prvoobhajancev; vendar prihajajoča leta niso tako nizka glede števila. Tudi poroki sta bili v tem letu samo dve, glede na številne poroke prejšnjih let. Torej številke govorijo marsikaj, človek, duhovnik pa želi in mora ostati optimist in radosten sejalec. Sam sem Bogu hvaležen za vse dogodke, ki sem jih mogel doživeti na župniji, za ljudi, s katerimi sem se bolj približe spoznal, predvsem pa to, da so številni sodelavci, ki želijo pomagati in sodelovati na različnih področjih. Pokojni p.Otmar Črnilogar je zapisal: »Voli smo, ki vlečemo voz vernikov v nebe-

HVALA

Bogu hvala za letošnje katehetsko in pastoralno leto 2007/2008. Na župniji se je zgodilo veliko dogodkov. Poleg rednega verouka in nedeljskih maš je potrebno izpostaviti sobotne delavnice, ki smo jih s pomočjo katehistinj in drugih župnijskih sodelavcev izvedli vsak mesec.

Druge velika zahvala gre katehistinjam, ki so poučevale prvih šest razredov verouka: Mirjam Breclj, Nataši Lisjak, Blanki Ipavec, Leonardi Žvokelj, Heleni Ipavec in Nevenki Bavčar. Vse imajo končano katehetsko pastoralno šolo in so strokovno usposobljene podajati nauk o Bogu našim otrokom. Pa naj se sliši še tako čudno, najboljši katehe-

vahno in duhovno globoko, predvsem pa, da se bo evangelij našega Gospoda Jezusa Kristusa širil po družinah našega mesta.

Veseli sem tudi, da nam je uspelo postaviti našo župnijsko stran na internetu (<http://zupnije.rkc.si/go-kapela/>). Vabim vas, da to stran obiščete. Potrudili se bomo, da bo na tej strani do konca junija tudi veroučni urnik za prihodnje leto. Veseli bom, če boste svoje pripombe, nasvete in komentarje poslali na e-naslov župnije - zupnija.nova.gorica.kapela@rkc.si ali

župnika - krizostom.komar@rkc.si).

V imenu vseh sodelavcev v župniji želim Vam, dragi starši in otroci, lepe počitnice. Dneve in mesece, ko si boste lahko nekoliko odpočili telo in dušo, predvsem pa napolnili duha, ki poganja celotno naše telo.

Prisrčno Vas pozdravljam in Vam želim MIR IN DOBRO!

p. Krizostom, župnik

Elektronski naslovi

Gospod naj ti podari mir!
Končno sem našel nekaj časa in naredile naslove za posamezne skupnosti, službe in vse brate. Naslovi skupnosti so usmerjeni na gvardijane oz. na brate, ki so bolj domači z internetom, vsak pa je dobil še svoj lastni naslov oblike ime.priimek@ofm.si, ki je usmerjen na njegov primarni elektronski naslov. Novost je tudi elektronski naslov definatorij@ofm.si, ki je usmerjen na vse člane definatorija. Če opazite, da še kdo manjka oz. da je spremenil svoj primarni e-naslov, me obvestite. Če ima kdo željo po še dodatnem e-naslovu oblike@ofm.si, naj mi sporoči.

elektronski naslov ofm.si primarni el. naslov

sv.trojica@ofm.si
franciskani.sv.trojica@rkc.si
maribor@ofm.si
franciskani.maribor@rkc.si
nazarje@ofm.si
franciskani.nazarje@rkc.si
kamnik@ofm.si
franciskani.kamnik@rkc.si
lj.center@ofm.si
franciskani.tromostovje@rkc.si
lj.vic@ofm.si
franciskani.lj.vic@rkc.si
lj.bezigrad@ofm.si
franciskani.lj.bezigrad@rkc.si
lj.siska@ofm.si
franciskani.lj.siska@rkc.si
brezje@ofm.si
franciskani.brezje@rkc.si
sv.gora@ofm.si
franciskani.sveta.gora@rkc.si
nova.gorica@ofm.si
franciskani.nova.gorica@rkc.si
koper@ofm.si
franciskani.koper@rkc.si
strunjan@ofm.si
franciskani.strunjan@rkc.si
nova.stifta@ofm.si
franciskani.nova.stifta@rkc.si
novo.mesto@ofm.si
franciskani.novo.mesto@rkc.si

provincialni.minister@ofm.si
viktor.papez@rkc.si
definatorij@ofm.si
tajnik@ofm.si
provincialat.ofm@rkc.si
prokuratura@ofm.si
prokuratura.ofm@rkc.si

ambroz.music@ofm.si
ambroz.music@rkc.si
andraz.arko@ofm.si
andraz.arko@rkc.si

andrej.pollak@ofm.si
andrej.pollak@rkc.si
andrej.tursic@ofm.si
tursic.andrej@gmail.com
andrej.vovk@ofm.si
andrej.vovk.ofm@rkc.si
anton.jerman@ofm.si
anton.jerman@email.si
bernard.golicnik@ofm.si
bernard.golicnik@rkc.si
bernard.karmanocky@ofm.si
bernard11k@aol.com
bernardin.susnik@ofm.si
bs1935@sbcglobal.net
bogdan.knavs@ofm.si
bogdan.knavs@rkc.si
bogdan.rus@ofm.si
bogdan.rus@rkc.si
boris.markez@ofm.si
boris.markez@rkc.si
bruno.korosak@ofm.si
bruno.korosak@rkc.si
christian.gostecnik@ofm.si
christian.gostecnik@guest.arnes.si
ciril.a.bozic@ofm.si
cirilb@bigpond.com
darko.znidarsic@ofm.si
darko.znidarsic@rkc.si
david.srumphf@ofm.si
p.david@siol.net
dragan.vampola@ofm.si
dragan.vampola@rkc.si
edvard.kovac@ofm.si
edvard.kovac@guest.arnes.si
filip.rupnik@ofm.si
filipr@volja.net
franc.kovse@ofm.si
kovse.franc@siol.net
franci.pivec@ofm.si
franci.pivec@gmail.com
gregor.kos@ofm.si
gregor.kos@rkc.si
hugo.delcnjak@ofm.si
delhug1938@yahoo.fr
jan.cvetek@ofm.si
jan.cvetek@gmail.com
janez.papa@ofm.si
janez.papa@rkc.si
janez.tretjak@ofm.si
tretjakj@gmail.com
janko.zagar@ofm.si
janko.zagar@volja.net
jernej.kurincic@ofm.si
jernej.kurincic@rkc.si
joze.urbanija@ofm.si
joze.urbanija@gmail.com
krizolog.cimerman@ofm.si
krizolog@verizon.net
krizostom.komar@ofm.si
krizostom.komar@rkc.si
leopold.grcar@ofm.si
leopold.grcar@rkc.si
mari.osredkar@ofm.si
mari.osredkar.ofm@siol.net
marijan.cvitak@ofm.si
marijan.cvitak@siol.net
marjan.cuden@ofm.si
marjan.cuden@rkc.si
marjan.cuk@ofm.si
marjan.cuk@rkc.si
marko.novak@ofm.si
marko.novak@rkc.si

matej.papez@ofm.si
pmatej.papez@gmail.com
metod.ogorevc@ofm.si
metodofm@sbcglobal.net
mihael.vovk@ofm.si
mihael.vovk@rkc.si
milan.kadunc@ofm.si
milan.kadunc@rkc.si
miran.spelic@ofm.si
miran.spelic@rkc.si
miran.vidic@ofm.si
br.miran@email.si
niko.zvokelj@ofm.si
niko.zvokelj@rkc.si
pavle.jakop@ofm.si
pavle.jakop@siol.net
pepi.lebreht@ofm.si
pepi.lebreht@rkc.si
peter.lavrih@ofm.si
peter.lavrih@rkc.si
peter.vrabec@ofm.si
peter.vrabec@rkc.si
rafael.slejko@ofm.si
rafaels@libero.it
regalat.razbocan@ofm.si
regalat@gmail.com
robert.bahcic@ofm.si
robert.bahcic@rkc.si
silvin.krajnc@ofm.si
silvin.krajnc@rkc.si
simon.peter.berlec@ofm.si
simon.peter.berlec@rkc.si
stane.zore@ofm.si
stane.zore@rkc.si
tadej.inglic@ofm.si
tadej.inglic@rkc.si
tadej.strehovec@ofm.si
tadej.strehovec@rkc.si
tilen.gregor.urtelj@ofm.si
tilen.gregor.urtelj@rkc.si
tomaz.grom@ofm.si
tomaz.grom@gmail.com
tomaz.hocevar@ofm.si
tomaz.hocevar@rkc.si
tomaz.menart@ofm.si
zu-sv.antona.pad@siol.net
tomaz.pinter@ofm.si
tomaz.pinter@rkc.si
valerijan.jenko@ofm.si
valerian@pacific.net.au
vid.lisjak@ofm.si
pater.vid@gmail.com
viktor.papez@ofm.si
viktor.papez@rkc.si
viljem.pustoslemsek@ofm.si
viljem.pustoslemsek@rkc.si

zalozba.brat.francisek@ofm.si
zbf@rkc.si
revija.brat.francisek@ofm.si
revija.brat.francisek@rkc.si
web@ofm.si
web.franciskani@rkc.si
komisariat@ofm.si
peter.lavrih@rkc.si

Naj koristi!
Vse dobro!

br. Janez

Alkoholizem, redovnik in duhovnik

P. Frančišek Jerant OFMConv. je na srečanju KORUSA in SSK spregovoril o osebni izkušnji alkoholizma in nakazal možne poti izhoda iz njega. V nadaljevanju najdete njegovo predavanje, ki je povzeto samo v nekaterih glavnih točkah.

Verjamem, da ste se o alkoholu že toliko naposlušali, da veste tako rekoč vse, kar je potrebno. To svoje znanje ste lahko črpali iz različne literature ali pa na predavanjih. Zahvaljujem se p. Milanu, ki se je strinjal, da pridem med Vas in Vam predstavim klub Zrno in srečanje z Michaelom.

O alkoholizmu in vprašanjih, ki so povezani z njim, odkrivam v našem slovenskem okolju tri pravila:

1. Pitje je nujno za vključevanje v družbo. Alkohol je sestavni del vsakega praznovanja. Otrok že od malega gleda odrasle, ki pijejo in smejo piti, ker so odrasli. Pitje soka ali vode se za odraslega ne spodobi.
2. Alkoholika se obsoja. Alkoholik je tisti smrdljiv, umazan in pobruhan osebek, ki prespi v jarkih in nima nobene prihodnosti.
3. Abstinencija je moteč element, ljudje se ga bojijo. Kar nekaj, na začetku toplih odnosov, se je v trenutku spremenilo, ko je prišlo ven, da sem alkoholik-abstinent.

Alkoholizem je bolezen, ne razvada

Ljudje imamo pravico biti bolni, v krizi, slabotni. In pravimo, da je smisel bolezenski in trpljenja rast. Predstojniki bi se morali prvi zavedati, da ni sramota zboliti, sramota se je ne zdraviti, kar se tiče alkoholizma. Ta bolezen ni moralni problem. Po drugi svetovni vojni so prišli do tega spoznanja. Samo pri nas vlada komunistično prepričanje, da so pijanci vsi isti.

Kaj je alkoholizem? Alkoholizem je avtodestrukcija, počasen samomor. Človek, ki pije, se spremeni kot osebnost in ni sposoben nadzirati samega sebe. Zato je to bolezen. Ob pretiranem pitju pride do nevrofizioloških sprememb v možganih. Alkoholik ima nepopravljivo uničen center za pitje. Alkoholizem je zelo zapletena možganska bolezen, ki človeka spremeni na vseh področjih. Obenem pa ta bolezen napade različne notranje dele telesa. Vsakemu alkoholiku dobesedno na čelu piše, da je alkoholik, ker se mu spremeni tudi obraz. Ob pretiranem pitju pride tudi do pojavnosti različnih bolezni, ker odpornost telesa pade. Pijanska padavica pa je pokazatelj, da je prišlo do resnih fizičnih poškodb možganov zaradi pitja.

40% alkoholikov se ozdravi brez težav, 20% po večjih zdravljenjih, 40% nikoli. 9-12 mesecev je potrebno, da se možgani opomorejo, 2-5 let pa potrebuje človek, da spremeni način razmišljanja. Vedno pa velja temeljno pravilo: »Bolje, da se 10x zdravim, kot da bi doma propadal.« Zdravljenje je

torej dolgotrajen proces. Alkoholizem je kronična bolezen, ki se le zdravi, nikoli pa pozdravi.

Zakaj človek postane alkoholik? Na to vprašanje stroka nima odgovora. Vsak alkoholik ima svojo zgodbo in svoje razloge. Spekter je tako širok, kot smo si različni ljudje med seboj.

Moj sobrat, sosestra pije! Ali mogoče ti tudi?

Če hočeš biti kot redovnik, redovnica Božje orodje na zemlji, moraš vedeti, da Jezus ni hodil med versko elito, pač pa je hodil v hiše grešnikov. Vsak redovnik, redovnica, duhovnik je Božji izbranec. Če brata ali sestro le obrekuješ in mu ne pomagaš, si zavrgel Božjega izbranca. Bolnemu človeku si dolžan pomagati, ne smeš ga zavreči. Do bolnega človeka ni treba biti agresiven, ker je že dovolj sam do sebe, pač pa moramo biti pozorni in skrbni.

Kako se alkoholik počuti?

Umazano, zapuščeno, zavrnjenega, prekletega, nesprejetega, neljubljenega, nesrečnega ... Vsi odvisniki so prepričani, da so ničvredni, najslabši možni ljudje. V to so ga prepričali ljudje okoli nega. Alkoholizem je pekel in alkoholik trpi. Ne vidi pa poti ven. Alkoholizem je kot križev pot, padaš in vstajaš, srečuješ Simone in Veronike, pa tudi ljudi, ki od strani vpijejo nate in se ti obešajo na križ. Alkoholik nima

jasne slike o sebi, vidi izkrivljeno resnico. Je občutljiv in hoče braniti svoje dostojanstvo, ker se boji stigmatizacije, ki se ga je tako že davno prejela, vendar si tega ne upa priznat. Zdravi pa hočejo bolnemu odvzeti njegovo dostojanstvo v imenu svoje zdravosti. Alkoholizem je pekel. Duhovniku, redovniku ali redovnici alkoholiku, je potrebno čim prej vrniti samospoštovanje in samozaupanje. In sicer tako, da se mu zaupajo odgovornosti. Poleg samospoštovanja, se mu bo na ta način najhitreje odvzela stigmatizacija.

Kaj naj stori predstojnik?

Trezen človek alkoholika ne razume, kot siti ne razume lačnega. Vi vsi ste postali predstojniki, predstojnice, ker ste zdravi in trezni ljudje. To je prav (prva??) ovira, da se boste težko pogovorili z bratom ali sestro. Zaradi pretiranega pitja se spremeni človekova osebnost. Zato se je zelo težko pogovarjati z alkoholikom, če sam nisi šel skozi to izkušnjo. Duhovnik, redovnik, redovnica, je najprej človek. Pri zdravljenju se je potrebno najprej boriti za človeka, šele potem za duhovnika, redovnika. Kot predstojnik moraš vedeti, da kot se človeku odvzame njegovo delo, se mu odvzame samospoštovanje in poslabša njegovo bolezen. Dokler ni nujno potrebno, naj se človeku pusti njegovo delo in obveznosti. Če gre nekdo na bolniško, ker je bolan, se mu zato ne odvzame delo in obveznosti ter službe, ki jih opravlja. Tudi alkoholik, ki je zbolel za odvisnostjo, ima pravico do bolniškega staleža. Če hočeš ozdraviti, je to možno. Če nočeš, te ne bo nihče prisilil, ker si svoboden človek.

Alkoholiku je potrebno resnico vedno povedati v obraz. Pijanca ne smemo nikoli obsojati, pač pa ga je treba sprejeti takšnega kot je, bolnega človeka, ki ga ima Bog rad in je dopustil, da je padel v to bolezen. Alkoholik, ki

pije, ne vidi svoje situacije, nima pravega vpogleda. Potrebuje nekoga, ki se bo z njim pogovoril, ne nekoga, ki ga bo obrekoval. Zavračanje resnice je znamenje bolezni.

Pri akutnem alkoholizmu gre za takšno stopnjo poškodbe možganov, da bolnik več ne razume, o čem mu govoriš. Krivec, da je prišlo tako daleč, pa je tudi predstojnik, ki ni ukrepal.

Katere so konkretne možnosti, ki jih ima predstojnik:

1. pogovor, v katerem človeka postavi pred dejstvo; pri tem se mora varovati, da ne začenja z grožnjami, mu ne ponuja premestitve, oz. mu ne ponuja lepega življenja brez zadolžitev.
2. Najdita odgovor, kako se bo rešil problem v skupnosti v kateri je in ob nalogah, ki jih ima.
3. Ker bo zanikal, da pije, ga izzovite, da naj se odloči za abstinenco, da zapre opravljiva usta. Če res ni odvisen, mu to ne bo povzročalo težav.
4. Pošljite ga na preventivni zdravniški pregled. Goto-vo imate toliko zaupnega zdravnika, ki se lahko z njim pogovorite, kaj vas pri človeku zanima in ga kasneje soočite z izvidi, ki jih ne bo mogle spodbijati.
5. Pošljite ga k strokovnjaku, ki ga bo preveril in ocenil.
6. Vedno se lahko obrnete na člane kluba Zrno, da se pogovorimo z njim. Vedno ga lahko pod pokorščino pošljete, da začne obiskovati naš klub.

Vloga bolnice oz. KLUBA ZRNO

S pomočjo kluba se reši 80% obolelih za alkoholizmom in to tako, da jim ni potrebno iti v bolnico. Nihče se namreč bolnice ne veseli. Bolnica človeka

pripravi do tega, da preneha piti in se trezno postavi na noge. Da bi abstinenca trajala, pa je potrebna skupina. Bolnica človeka »poflika«, Klub pa je tisti, ki ga vzdržuje. Obisk kluba pomeni nabiranje moči. Kdor klub šprica, pije. Bitka z alkoholom traja do smrti. Z alkoholom ni kompromisa. Potrebno je trdno zapret vrata in ne pustiti niti špranje. Brezdelje, osamljenost, preobremenjenost, stres ... to nujno vodi v pitje. Vedno se moral posameznik sam odločiti, če bo pil ali ne. Namesto njega se ne more nihče. Za duhovnike in redovnike ne obstaja prava, organizirana pomoč. To se skuša rešiti na ta način, da na Hrvaškem nastaja klinika, pri nas v Sloveniji pa imamo klub Zrno. V klubu človek sreča ljudi, ki so šli skozi isto življenjsko šolo. Ti ljudje za hrbtom ne bodo govoril grdo o tebi.

Če bi bili voditelji Cerkev sposobni rešiti problem alkoholizma in drugih zasvojenosti, bi to že davno storili. Vendar je to nemogoče. Edina institucija, ki lahko alkoholiku pomaga je klub.

Kaj pa abstinent v naši sredi?

Kadar imate abstinenta v skupnosti, v svoji sredi velja naslednje:

1. Naj bo na mizi vedno tudi brezalkoholna pijača.
2. Vedno pustite, da bo sam zase odločil, če bo pil ali ne. Saj je svoboden človek.
3. Ni vam potrebno bit nerodno zaradi njega. Če ponujate vino, ga preskočite, brez komentarjev: »Ti pa ne boš, ti pa ne smeš, ti pa itak ne...!« Takšni komentarji so vedno boleči in žaljivi.

P. Francišek Jerant OFMConv

Matej Hriberšek: Življenje in delo p. Ladislava Hrovata

Matej Hriberšek: *Življenje in delo p. Ladislava Hrovata.* (Zbirka Documenta, 15) Ljubljana: Institutum Studiorum Humanitatis, Fakulteta za podiplomski humanistični študij, 2006. 318 str.

Matej Hriberšek, ki se je s svojo knjižno predstavitvijo zgodovine pouka klasičnih jezikov v predvojnem obdobju in s svojimi številnimi članki v *Keriji* že vpisal med pomembne zgodovinarje slovenskega šolstva, v svoji novi knjigi s tega področja prvič monografsko predstavlja imenitnega predstavnika slovenske filološke preteklosti. Gre za novomeškega frančiškana Ladislava Hrovata, s katerim se je avtor srečal ob pripravi svoje omenjene knjige o zgodovini pouka klasičnih jezikov, zdaj pa ga po dolgih desetletjih odsotnosti vrača v kolektivni spomin naše filološke srenje. Nikakor ne brez utemeljenega razloga, kot se po kaže po branju knjige.

Frančiškanskega patra Hrovata namreč spoznamo kot pionirja naše klasične filologije na prenekaterem področju. Med njegovimi dosežki najbolj sijeta prva slovenska pisana slovnica latinskega jezika in eden prvih objavljenih slovenskih prevodov iz antičnih književnosti, prevod ksenofontovih *Spominov na Sokrata*. Temu bi brez težav prišteli še njegov prevod celotne Cezarjeve *Galske vojne*, za katerega pa kljub oglasom v časopisju ni našel založnika, nema res kot ugiba avtor knjige, ker

bi z objavo svojega dela preveč olajšal delo dijakom pri pouku, katerega glavni steber je bilo v avstrijskih časih ravno Cezarjevo besedilo.

Tako je potrebno povedati, da se Hriberšek nikakor ne ustavi zgolj ob omenjenih vrhovih Hrovatove ustvarjalnosti. Veliko bolj mu gre za to, da bi izrisal njegov celovit človeški in strokovni portret, kar mu v celoti uspe. V ozadju tega pa se razumljivo skriva nešteto ur pregledovanja arhivskega gradiva, predvsem tistega iz novomeškega frančiškanskega samostana, kjer je pater Ladislav preživel glavnino svojega življenja. Uspeh naporenega dela ne izostane. Pred bralcem v začetni knjigi vstane rekonstrukcija vsega Hrovatovega življenja in dela. Za glavne prelomnice se izkažejo pri tem njegovo otroštvo v Tuhinjski dolini, gimnazijsko šolanje v Kamniku, študij klasične filozofije na Dunaju (kjer ga podobno kot Stritarja in nekatere druge Slovence zelo zaznamuje lik Hermana Bonitza) in nato dolgoletno poučevanje, do podržavljenja nekdanjega frančiškanske šole pa tudi ravnateljstvo na novomeški gimnaziji. Zadnja dejavnost ga globoko vtisne v novomeški kolektivni spomin, kjer med starejšimi Novomeščani živi še danes.

Hriberšek kot glavna področja Hrovatove strokovne dejavnosti navaja njegovo udejstvovanje na filološkem, slavističnem in teološkem področju; slednjemu se je posvetil predvsem v zadnjih letih življenja kot avtor šmarničnih branj. Kot filolog je bil v zlatem obdobju svoje

ustvarjalnosti zlasti v šestdesetih in sedemdesetih letih 19. stoletja glavna „zvezda“ izvestij svoje matične gimnazije, v katerih je priobčil vrsto prispevkov, ki jih je vse spisal v slovenskem jeziku. Del svoje filološke, pa tudi slavistične tvornosti je objavil še v Janežičevem *Slovenskem glasniku*. In če ga je pri ukvarjanju z materinščino pogosto zaneslo na stranpota takratnega nacionalno motiviranega navdušenja nad staro cerkveno slovenščino in kvazi zgodovinskih utopij, čeprav ne gre spregledati nekaterih izjemno tehtnih prispevkov je, kot že omenjeno, njegovo poglobljeno ukvarjanje z latinščino in grščino obrodilo bogate sadove. Omenil sem že slovnico, s katero je svoja prizadevanja okronal, in nekaj njegove prevodne dejavnosti, na tem mestu pa naj dodamo še, da je Hrovat ob latinski pripravljaj še grško slovnico (kar je odkril šele avtor monografije) in bil po vsem videzu med sodelavci neuspelega Pajkovega projekta latinskega slovarja. Hriberšek ob analizi najdenega gradiva za slovar poudarja, da so bili njegovi prispevki jezikovno precej boljši od tistega, kar poznamo iz, v časopisju objavljenih listov iz slovarja.

Omenil sem že, da avtorju v knjigi ne gre samo za naštevaje dejstev in naslovov. Od mrtvih ne poskuša obuditi le Hrovatovega dela, marveč na neki način pred bralca postaviti še patrov človeški lik. To je razvidno zlasti ob prikazu Hrovatovega pedagoškega dela. Odlični filozof se razodene kot razumevajoč

profesor, ki je zaradi svoje do-
brote velikokrat žrtev dijaške-
ga izkoriščanja, ki pa ga zaradi
njegovih človeških odlik vsi
ohranijo v najlepšem spominu.
Dovolj je zgolj prebrati izjem-
no toplo oceno Hrovata izpod
peresa njegovega nekdanjega
dijaka, sicer duhovščini vseka-
kor ne najbolj naklonjenega po-
znejšega ljubljanskega župana
Hribarja. Podobno so o patru
Ladislavu sodili še Janez Trdi-
na, Karel Clarici, Fran Detela in
mnogi drugi. Številni med njimi
so celo cenili njegovo domoljub-
nost in zavzemanje za pravice
slovenskega jezika in naroda.
To ga je kajpak pogosto spravilo
v konflikt s šolsko oblastjo in z
nadarjenimi na gimnaziji, ki so
bili velikokrat trdi Nemci, ver-
jetno pa mu je tudi preprečilo,
da bi ostal gimnazijski ravnatelj.
Oblastem je nedvomno šlo v nos,
da je Hrovat dijake še spodbujal
k udejstvovanju na narodnem
polju, namesto da bi jim to pre-
prečeval. Zdi se, da je Hriberšek
prav Hrovatova človeška podoba
mestoma kar preveč očarala. In
to je pravzaprav edini resnejši
ugovor njegovi sicer dobri knji-
gi. Ta očaranost je namreč po
eni strani navdihnila na sicer
redkih mestih nekoliko neprije-
ten panegirični ton (ko je deni-
mo skušal Hrovata celo opravi-
čevati pred kritiki njegovih zna-
čajskih napak), po drugi strani
pa avtorju narekovala, da je po
moji sodbi preblago (ali sploh
ne) zavrnil očitne in hude Hro-
vatove zmote o nekaterih vpra-
šanjih, predvsem kar zadeva do-
mnevno avtohtonost Slovencev
na Slovenskem ali „slovanskost“
sv. Hieronima. Take trditve si-
cer lahko razumemo v kontek-
stu Hrovatovega časa, a če smo
upravičeno kritični do podobnih
nacionalno navdihnjenih eksce-
sov učenjakov iz istega časa pri
drugih narodih, bi bilo prav, da
odločneje pometemo tudi pred
domačim pragom. Posledice
takšnih izvajanj so bile namreč
predvsem v minulem stoletju
mestoma precej drugače, kot so
si kabinetni znanstveniki lahko

predstavljali. Še danes bi se ne-
dovomno našli bralci, ki bi bili
pripravljeni frančiškanove teze
brez ustreznega komentarja
vzeti za suho zlato. Pravkar po-
vedano velja denimo še za avto-
rjevo nereflektirano citiranje
Hrovatove tirade proti „laškimi“
zidarjem v njegovem pozivu k
izobraževanju domačih zidar-
jev.

Navsezadnje ostane brez jas-
nega odgovora vprašanje, kako
je moglo tako obsežno Hrova-
tovo delo zatoniti v popolno po-
zabo. Nemara ne bom povsem
zgrešil, če tvegam domnevo, da
je pater Ladislav v naši klasični
filologiji nekako to, kar je Kose-
ski v slovenski književnosti. Ne-
sporno je bil izjemno zaslužen
in je na mnogih področjih oral
ledino (tudi Koseski je napisal
prvi slovenski sonet). A zaradi
svojega šolanja še v predmarčni
dobi in nekaterih drugih razlo-
gov je bil že v svojem času ne-
kako človek „sveta od včeraj“ (to
mutatis mutandis velja pravza-
prav za vse izjemno zaslužne
sotrudnike *Kmetijskih in roko-
delskih novic*, v katerih je zav-
zeto sodeloval Hrovat). Zato po-
znejšim generacijam, odraslim v
drugačnih razmerah, ni mogel
povedati ničesar več. To pa ne
more biti razlog, da bi mu še na-
prej odrekli zasluženost mesto
v dvorani slavnih Slovencev in
slavnih slovenskih filologov. V
Mateju Hriberšku je pater Ladis-
lav nedvomno našel odličnega
biografa, ki je na zelo uspel na-
čin izpolnil naš skupni dolg do
njegovega dela.

Aleš Maver

Spomin na kardinala Bernardina Gantina

Iz verskega časopisa Družina,
25. 5. 2008 smo lahko izvedeli,
da je v 87. letu starosti v Parizu
umrl kardinal Bernardin Gan-
tin, nekdanji dekan kardinal-
skega zbora in prefekt Kongre-

gacije za škofe. Bil je prvi črnc,
ki je zasedel tako visoko mesto
v cerkveni hierarhiji. Za kardi-
nala je bil imenovan leta 1977.
Njegova domovina je bila re-
publika Benin, s katero je naša
provinca povezana z delom na-
ših misijonarjev. Na pokojnega
kardinala me vežejo zelo lepi
spomini iz časov, ko sem bil v
Rimu in skoraj dvajset let oprav-
ljal tudi službo hišnega kapla-
na pri francoskih sestrah, kjer
se je pokojni večkrat ustavil in
našel prijeten mir in nekoliko
oddiha.

Njegov tajnik frančiškan iz rim-
ske province je bil moj študent
prava in je pri meni tudi dokto-
riral. Na obrambi je bil navzoč
kardinal, kar se do takrat še
ni zgodilo. Večkrat sva se sre-
čala na kongregaciji, posebno
pa so bila doživeta srečanja pri
sestrah. Vedno je želel, da vo-
dim somaševanje jaz, on pa je
preprosto somaševal. Po maši
sva pri zajtrku dolgo govorila
o naših razmerah v Sloveniji,
o mojem delu, o poklicih in
vedno je povabil, naj pošljemo
frančiškane v afriške dežele kot
misijonarje. Ob neki priliki je v
zakristiji pokleknil in me pro-
sil za blagoslov. Povabil me je
tudi na svojo zlato mašo, ki jo
je daroval v Rimu. Zadnja leta
je imel velike težave z hojo.
Vedno se je udeleževal procesi-
je na praznik sv. Rešnjega Tele-
sa in Krvi, ki jo je vodil papež
od lateranske bazilike po ulici
Merulana do Marije Velike. Pri
njem sem občudoval njegovo
veliko nenarejeno preprostost,
pobožnost, umirjenost in pre-
mišljenost v govorjenju. Bolj je
poslušal, kot pa govoril. Tudi
njegov zgled me je potrdil v
prepričanju, da so vsi veliki
ljudje osebno skromni, prepro-
sti in pobožni. Naj mu Gospod
nakloni mir in plačilo.

p. Viktor Papež

Kip Marijinega prikazanja na Sveti Gori

V prekrasni monografiji o Sveti Gori pri Gorici, ki je izšla v Ljubljani 1993, se na strani 71 nahaja slika kapele Marijinega prikazanja s pozlačenim kipom sedeče Marije z Detetom v naročju. V zapisu lahko beremo, da so »v delavnici Floreanijev v Vidmu izdelali lesen Marijin kip (1540-41), ki predstavlja Marijino prikazanje Urški. Že v 16. stoletju so dodali na podstavek latinski napis: »Tako se je Marija na gori Skalnica, ki se sedaj imenuje Sveta, prikazala leta 1539 Uršuli Ferligojnici in ji naročila: 'Povej ljudstvu, naj mi tukaj postavi hišo in me prosi milosti'«.

Po tem, kar piše mag. Eugenio Marin na Internetu, sta v Vidmu res imela delavnico lesenih kipov Franc (1515-1593) in Peter (1532-1581) Floreani, toda niti eden od njunih likov se ni ohranil. Še tisti, ki so ga v narodnem muzeju v Čedadu hranili in njima pripisovali, je po najnovejših raziskavah nastal šele v 19. stoletju. V neki zasebni zbirki se hrani leseni kip Marije z Detetom, ki naj bi ga kiparja izdelala leta 1534, toda Marija ne sedi na prestolu, kakor ona na Sveti Gori.

Na prestolu sedeča Marija z Detetom naj bi se leta 1539 prikazala Urški. Danes poznamo mnoga prikazovanja Marije, toda v nobenem od teh se Marija ne prikazuje z Jezuškom v naročju, še manj pa sedeča na prestolu, razen morda v sanjah.

Latinski napis o tem prikazovanju naj bi nastal že v 16. stoletju. Ko se je Vatikanski kapitelj odločil, da bo okronal Grimanijevo podobo Marije (leta 1717), je od svetogorcev zahteval, da pripravijo strogo znanstveno knjigo tako o prikazanju Marije, kakor tudi o celotni baziliki. Zgodovinske podatke o prikazovanju, cerkev z vsemi oltarji in podobami je opisal profesor pater Gašper Pasconi in objavil leta 1746 v Benetkah, toda o kipu prikazanja Marije ni nikjer niti besedice.

27. januarja 1786 so frančiškani bili pregnani iz Svete Gore in nasilno preseljeni v samostan minoritov pri sv. Antonu v Gorici, 28. decembra 1810 pa so jim francoske oblasti določile samostan Kostanjevico za bivanje in delovanje. Tu so si počasi opomogli, uredili cerkvico in preuredili samostan v višjo šolo. P. Klarus Vascotti je leta 1848 na 209 tiskanih straneh opisal podrobno zgodovino samostana in opis cerkve, toda nikjer ni omenil kipa sedeče Marije z Detetom, ki naj bi ga patri iz Svete Gore prenesli najprej v Gorico, potem pa na Kostanjevico.

O tem je prvi spregovoril šele p. Stanislav Škrabec, ko je v letih 1906-1907 objavil obširno zgodovino Kostanjevice v reviji "Cvetje", ki sem jo potem v posebni knjigi objavil leta 2002. Na str. 47-48 te izdaje lahko beremo, da so »frančiškani prinesli ali pripeljali s seboj iz mesta kar so

imeli pohištva, knjižnico in cerkveno opravo. Skoraj vse to je bilo še s Svete Gore, le že večkrat omenjeni oltar in en zvon so dobili iz stare minoritske cerkve, ki se je imela podreti...

Drugi znamenit spomenik s stare Sv. Gore pa je ostal še malo dalj na Kostanjevici. To je star leseni kip Matere Božje, kakršna se je prikazala leta 1539. grgarski pastirici Uršuli Ferligojnici. Kakor pravi podpis, je bil ta kip na Sv. Gori še preden se je cerkev sezidala; ljudje so hodili k njej molit in so po Mariji dosegli mnogo milosti. Leta 1544 je bila velika cerkev svetogorska dovršena; 12. oktobra tega leta jo je škof dr. Egidij Falcetta, namestnik oglejskega patriarha Marina Grimanija, posvetil. Ob tej priliki je patriarh podaril za veliki oltar sliko, ki je na njem do današnjega dne. V velikem oltarju na Sv. Gori naš kip torej pač ni bil nikdar. Kje je prvotno stal, ne vemo. Pozneje je bil v samostanu na presledku stopnic iz prvega v drugo nadstropje. Kron prvotno ni imel na glavah Marijini in Jezusovi; tudi zdaj bi bil lepši brez njih. Ta kip torej je stal zdaj že blizu sto let pri nas na molitvenem koru. Rajni p. provincial Bonaventura Sell mu je dal okoli leta 1870, ko je bil gvardijan, napraviti nekako leseno kapelico; pred kakimi 10 leti pa so ga čedno prebarvali s prvotnim enakimi barvami.

Spomina vredno je, da si je nekdanji patriarh beneški,

sedanji papež Pij x.,ko je bil pred 4 leti (7. okt. 1902) pri nas, posebno ogledal tudi ta Marijin kip. Kakor smo slišali praviti, je imel namen drugo leto spet priti v Gorico in obiskati tudi Sveto Goro. To se ni moglo zgoditi več. Ko je pa letošnjo spomlad na prošnjo našega prečast. provinciala sv. oče dovolil svetogorske-mu svetišču častni naslov bazilike, tedaj se je pač spomnil cerkve in samostana., ki ga je visoko na gori iz Gorice od daleč videl, in morebiti tudi starega Marijinega kipa s Svete Gore, ki ga je gledal pri nas na koru«.

Fotografijo tega kipa je p. Škrabec objavil v "Cvetju" 1906 str. 305, in res tako Marija kakor Jezušček nosita na glavi krasno izdelane krone. V monografiji iz leta 1993 se zdi, da so krone odstranili, saj o kakšnem kronanju ni nikjer nobenega dokumenta. Toda v večjezičnem vodniku iz leta 2005., na str. 9, se krone spet pojavijo.

Pod sliko kipa v Cvetju se nahaja tudi latinski napis v malo drugačni obliki od današnje, v katerem sta omenjeni letnici 1539 in 1544, toda avtor tega napisa je pozabil, da so se v 16. stoletju letnice pisale še po rimskem načinu (MDXXXIX) in ne z arabskimi številkami.

Po prvi svetovni vojni je cerkev bila popolnoma porušena in frančiškani so načrtovali, da bi za Marijino podobo pripravili vsaj eno kapelo, kar jim je uspelo do 2. septembra 1922. Goriški slikar Klement Del Neri (1865-1942) je novo kapelo poslikal in steno ob velikem oltarju poživil z dvema slikama na platno: na eni je upodobil Marijino prikazanje Uršuli Ferligojevi, in na drugi Urškino obsodbo in rešitev iz ječe, kakor je to razvidno iz vodnika iz leta 2005., str.9. Kot vzorec Marijinega prikazovanja je vzel sedečo Marijo, le Jezuščka je

z leve roke Marije prestavil na njeno desno roko, kjer pa njegovo mesto ni običajno.

Po tem, kar smo doslej na kratko povzeli o sedeči Mariji, bomo boljše razumeli, zakaj prof. Irena Bratina Zuljan v zgoraj omenjeni monografiji o Sveti Gori izraža dvom, da je ta kip bil narejen že takoj po letu 1539 po pripovedovanju Uršule Ferligoj, in da so sedeči Mariji romarji že takrat izražali svoje priprošnje. Tako namreč piše na str. 19: »Do danes je ohranjen tudi kip sedeče Marije z Detetom v naročju. Napis v latinščini priča, da je to podoba, kakršna se je prikazovala Urški in da so k temu kipu verniki prihajali do 1544, ko je stara cerkev dobila sedanjo milostno podobo. No, raziskave so pokazale, da je napis na podstavku pobožna laž, namenjena romarjem. ki bi tako lahko ohranili stik z začetki svetogorske božje poti. Kip se je enak pojavil tudi na Del Nerijevih slikarijah Urškine legende. Verjetneje je. da je v prvotni kapeli, dokler cerkev še ni bila sezidana, stala kaka skromnejša Marijina upodobitev, dokler oglejski patriarh Marino Grimani ob posvetitvi cerkve ni podaril nove podobe, tiste, ki je čudežno preživela skozi vsa stoletja izredno burne zgodovine«.

Ne smemo se preveč čuditi, da se znanost ne strinja vedno s pobožnostjo, posebno kar zadeva svetniške življenjepise. Tako so na primer znanstveniki že dolgo od tega dokazali, da je neka Cecilija bila hčerka poganskega rimskega plemiča iz rodu Cecilijev, in da zagotovo ni bila mučenka. V zgodnjem srednjem veku so jo pa napravili za devico mučenico katoliške vere in o njej napisali lep latinski življenjepis, v katerem lahko beremo, da je neki poganski mladenič hotel osvojiti njeno srce s sviranjem godal, po latinsko »cantantibus organis«,

kar so preprosti pobožni verniki razumeli, da je Cecilija igrala na orgle in jo na podobicah upodabljajo kot orglar-sko umetnico; nadalje je rečeno v latinski legendi, da si je Cecilija zatiskala ušesa, da ne bi slišala sladkih zvokov, pobožni duhovni očetje pa so jo na tej podlagi proglasili za zavetnico cerkvene glasbe, kar je še danes in bo še v bodoče, ker pobožna smer nikoli ne odstopa od svojih domišljij.

V našem Redu se je med »Parizom in Asizijem«, med znanostjo in pobožnostjo izoblikovala neka različnost, ki razdvaja tudi slovenske Brate. Tako je na primer vsem znano, da se je blagopokojni papež Janez Pavel II več kot 25 let trudil, da bi v ekumenskem naporu protestante pridobil za molitev Križevega pota, o katerem so oni trdili, da je vsaj 5 postaj takih, ki nimajo nobene podlage v Svetem pismu, ampak so samo pobožne laži. Zato je papež strokovnjake naprosil, da pripravi jo nova, bolj svetopisemska besedila Križevega pota, ki so jih v njegovi pričujočnosti molili v rimskem koloseju in prenašali po vsem svetu. Slovenski frančiškani tega nikjer niso sprejeli ali uvedli, ker se jim je zdelo, da pri nas protestantski pomisleki nimajo dovolj vpliva na vernike. Svetogorski frančiškani pa so za romarje na poti s Prevala na Sveto Goro le postavili 14 križev brez vseh podob in napisov, da bi se vernikom omogočilo, da bi molili kate-rega od novih Križevih potov. Toda eden od "pobožne smeri" je tudi to preprečil s tem, da je na 12. križ dal pribiti Jezusovo telo, ker je dobro vedel, da se Jezusova smrt v novih Križevih potih omenja šele pri 13. postaji.

P. Bruno Korošak

Dolenjski astronomi

Frančiškani v dolenjski metropoli

Znanstveniki iz vrst frančiškanov so se uveljavljali že v času Duns Scot(us)a, ki je konec 13. stoletja predaval na oxfordski univerzi. Zanj so bile zveze med znanostjo in religijo šibke. Podčrta, da obe ne moreta „živeti pod skupno streho“, ker sta si v bistvu nasprotni. Učil je, da verskih dogem ni mogoče dokazati in da vse, kar obstaja, razen Boga, izhajaj iz materije.

Novomeški frančiškani so začeli s stoletnim poukom v nižjih šestrazrednih šolah leta 1746, v višjih pa s poukom matematike in fizike leta 1762. Glavni frančiškanski strokovnjak tega časa je bil Brixanus, ki so ga upoštevali celo ljubljanski jezuiti. Pri pouku so večinoma uporabljali jezuitske izkušnje. Leta 1792 so prevzeli višji študij še v Trstu in jih vodili vse do Napoleonovih Ilirskih provinc.

Novomeški frančiškani so imeli tri učitelje in prefekta. Za razliko od ljubljanskih jezuitov so na nižjih šolah poučevali celo aritmetiko. Od leta 1807 so poučevali v petrazredni gimnaziji, nato do leta 1813 v dvorazredni, do leta 1819 znova v petrazredni, do leta 1853 v šestrazredni in od 1855 v osemrazredni. Od leta 1762 do 1782 so poučevali še v dveh filozofskih letnikih.¹

Na Slovenskem so se takratni fiziki v okviru matematike in astronomije večinoma ukvarjali z gnomoniko, tj. Teorijo, izdelavo in uporabo sončnih ur, in z vprašanji, povezanimi z osnovnimi poglavji položajne oz. Sferne astronomije, tj. kaj in kje se dogaja na nebu in kako, pri čemer so morali poznati koordinatne sisteme na nebesni krogli (nebu), kjer zaznavamo oz.

vidimo vesoljska telesa in zaznavamo nebesne pojave, kot so npr. kometi, meteorji, mrki.

Prispevke so pisali v latinščini, ki je bila takrat uradni znanstveni jezik, kot je npr. v današnjem času angleščina. V latinščini je seveda pisal tudi G. Pfeifer. Nekateri so že sprejemali heliocentrični svetovni sistem. Pfeifer ga ni.

Novomeške in goriške frančiškane je dolga leta poučeval Gotfrid Pfeiffer, (Pfeiffer, Radovljica 1707 – 1775/1780 Novo mesto), ki se je ukvarjal tudi z astronomijo. Kot frančiškanski teolog in predstavnik sholastične filozofije je bil seveda pristaš skotistične razlage Aristotelovih prirodnoslovnih del. V redu je imel visoke funkcij, leta 1745 pa je bil celo gvardijan v Novem mestu. Bil je tako priznan, da so ga leta 1735/36 jezuiti celo postavili za profesorja fizike na svojih višjih študijih v Gorici. Za ta predavanja je napisal filozofsko delo *Cursus philosophicus praelectus iuxta mentem Doctoris Subtilis studiosae inventuti*, od katerega se je ohranil le drugi del rokopisa z naslovom *Complectens scientiam naturalem seu Physicam universam*, ki obravnava prirodno filozofijo in splošno fiziko. Sedmim knjigam *Fizike (Physicorum) sledi knjiga O svetu, nebu in prvinah (De mundo, coelo et elementis)*. V njej obravnava vprašanja o svetu (=vesolju), njegovi podobi (kako je zgrajen) in kakšen je ta svet, ali je sedanji najboljši, ali je večni ali ne. V poglavju *O nebesu in nebesnih pojavih se sprašuje o številu nebes, o zvezdah, o Rimski cesti, o Sončnih in Luninih „pegah“, o gibanju neba, o meteorjih itn.*² Poleg teoloških

razprav je pisal tudi zgodovinske spise. Skupaj s frančiškanom V. Mariašičem je pohvalno ocenil razpravo o zakonskem pravu sobrata Janeza Nepomuka Trosta iz leta 1744 in s svojim vplivom pri cerkvenih cenzorjih veliko pripomogel k njenem ponatisu leta 1753.³

Po prekinitvi med jožefinskimi reformami so vse do marčne revolucije leta 1848 novomeški frančiškani znova poučevali v dveh filozofskih letnikih. Lajkov vanje niso hoteli sprejeti, ker meščani niso hoteli prevzeti dela stroškov.⁴ Kratkovidnost mestnih velemož je tako opeharila marsikaterega Dolenjca za prednosti visoke izobrazbe, pridobljene v domačem kraju.

Po marčni revoluciji je bilo treba novomeški pouk posodobiti. Za profesorja matematike in fizike so postavili Ramutha, ki je študiral na dunajski topniški šoli, kjer je svoj čas predaval Jurij Vega. Ramutha je zapustil vojaško službo po smrti svojega očeta in 18. 8. 1830 vstopil k frančiškanom, star že nad 43 let. Veljal je za strokovnjaka v matematičnih vedah. Pri dobri službi so mu še kako pomagali oficirski našitki. Vojaške čine profesorjev so vedno zelo poudarjali v habsburških srednješolskih izvestjih.

Ostarelemu Ramuthi je že od 15.5.1851 pomagal frančiškanski pater profesor Vovk. Od leta 1858 do 1885 je Vovk vsakodnevno zapisoval podatke o vremenskih razmerah v Novem mestu. Matematik in fizik frančiškan pater Bernard Vouk je bil ravnatelj od leta 1857 do 3.8.1867, gvardijan frančiškanskega reda pa med

letoma 1863-1867, 1870-1880 in 1882-1883. Med letoma 1858-1885 je vodil novomeško meteorološko opazovalnico. Med njegovi mi najboljšimi dijaki so bili fizik Ignac Klemenčič, meteorolog in seizmolog Ferdo Seidl ter politik in zgodovinar Fran Šuklje.

Leta 1857 je Vovk v novomeški gimnazijskih Poročilih objavil razpravo o aritmetičnih vrstah na osemindvajsetih straneh. Pisatelj Trdina je Vovka zelo hvalil: ravnateljski stolček naj bi izgubil zato, ker so ga pri oblasteh zatožili kot panslavista. Sicer pa je Vovk moral opustiti ravnateljstvo še zato, ker ni pravočasno opravil potrebnih izpitov.

19.10.1884 je cesar Vovku dovolil upokojevek po 30 letih dela, tako da se je preselil v Gorico, kjer je bil gotovo v tesnih stikih s svojim nekdanjim učencem Seidlom, ki je bil med poletnim semestrom 1886/87 in letom 1915 stalni profesor na realki v Gorici. Med letom 1887 in 1893 je Vovk živel na Kostanjevici nad Gorico kot pomočnik ravnatelja, vodja študija za frančiškanske gojence in nadomestni predavatelj. Leta 1894 je odšel v samostan Brezmadežne Device v Nazarjah v lavantinski škofiji in tam ostal do leta 1899. Zadnjih ducat let je preživel v Brežicah, kjer je v samostanu stoletje prej Valentin Vodnik obiskoval šolo moralne teologije. Vovk ni bil popisan med stanovalci frančiškanskega samostana v Jordano vi hiši v Brežicah. Brežiški samostan je bil nasilno zatrt, tako da je danes težko priti do dokumentov o Vovkovem tamkajšnjem delovanju, njegov grob pa verjetno leži na ozemlju, pozneje prirejenem za športno igrišče.

Povzeto iz: *Stanislav Južnič in Marijan Prosen, Astronomija na slovenskem in slovenski astronomi na tujem (12-21 STOLETJA).*

1 Vrhovec, 1891, 149, 155, 248.

2 Murko, 1974, 34; SBL, 2: 332-333

3 SBL, 2 332-333, 4: 186

4 Vrhovec, 1891, 269.

Ob robu razpravljanja o birmi

Med vrnetovci se je razvila živahna razprava o tem, kako prisiliti mladostnike k poglobljanju verskih resnic v dobi med 12. letom in njihovo polnoletnostjo. Mnogi župniki so bili mnenja, da jih cerkvena oblast ne bi smela pripuščati k birmi pred 18. letom, to je pred dobrim poznavanjem katekizma za odrasle.

Da bo razpravljanje bolj uspešno, bi rad najprej na kratko opozoril na nekatere pomanjkljivosti v dosedanjem nauku o zakramentih, posebej o krstu in birmi, potem pa dodal o tem nekaj novih teoloških smernic.

I - Pomanjkljivosti starejše zakramentologije

Iz modernih teoloških raziskovanj je razvidno, da je dosednji nauk o zakramentih nastal šele v XII. stoletju; predložil ga je neki povsem neznani Magister Simon in od njega ga je privzel škof Peter Lombard († 1161) ter objavil v svojem slovitem učbeniku teologije, ki je skoraj 8 stoletij služil za neizpodbitno podlago vsem zahodnim cerkvenim učnikom. 30. novembra 1947 pa se je papež Pij XII odločil, da teologe opozori na temeljno napako njihovega sistema o zakramentih, ki so jih oni pojmovali kot čarobna sredstva, s katerimi se dà Boga prisiliti, da svojo milost podeli ljudem, nad katerimi so bile izrečene čarobne besede in nakazana čarobna znamenja. Določil je namreč, da za veljavno podelitev mašništva ni potrebna ma-

gična predaja keliha, ampak je dovolj svetopisemsko polaganje rok, kakor je to bilo vedno v navadi vzhodne Cerkve in ki se uporablja tudi pri delitvi drugih zakramentov.

Glede birme in krsta bi rad spomnil vse duhovnike, da je Sveti sedež s privoljenjem papeža Pavla VI. leta 1970 za bogoslužno branje od ponedeljka do četrтка 15. navadnega tedna izbral spis sv. Ambroža, cerkvenega učitelja, O svetih skrivnostih, kjer je krst predstavljen, ne kot poseben zakrament ampak samo, kot priprava na birmo. To je veljalo vse do časov sv. Bernarda († 1153), ki je bil prepričan, da birmanci, ki se zaobljubijo kot redovniki, prejmejo pravi zakrament Bogu posvečenega življenja. Magister Simon in Peter Lombard, ki sta bila svetna duhovnika, sta seveda redovniškemu posvečenju Bogu odrekla značaj zakramenta in ga pripisala krstu, kar so potem skozi 8 stoletij teologi zahodne Cerkve za njima preprosto ponavljali, vse do temeljite preнове bibličnih in teoloških študijev prejšnjega stoletja. Če bi iz teh vsaj nekaj povzeli bi lahko omenili, da je bilo v uradnem latinskem prevodu Pavlovega pisma Rimljanom 5, 12 napisano, da "smo v Adamu vsi grešili", da so pa v Vatikanu leta 1979. te besede potihoma izbrisali in tako posredno priznali, da novorojenih otrok nima smisla krstiti pod pretvezo, da jih je treba oprati Adamove krivde. Prav tako so biblicisti opozorili teologe, da se izpostavljajo

posmehu, ko po Psalmu 50, 7 Davidovo mater in zakonito Jesejevo ženo obtožujejo, da je svojega sina spočela v grehu, ali da je vsak človek, kot trdijo slovenski prevodi, "z grehom omadeževan že od začetka", saj izvirno besedilo samo to trdi, da je vsak človek že od začetka nagnjen h grehu. Toda latinski teologi so šli tako daleč, da so si izmislili poseben obred izganjanja hudiča iz novorojenčkov pred krstom, ki ga še danes ne upajo povsem odpraviti. In vendar jih je blagopokojni papež Janez Pavel II. opozoril 4. julija 1984, da je spolni objem vernih zakoncev pri spočetju novega kristjana pravo liturgično dejanje, kakor molitev. Povrh vsega pa so se tudi sami teologi začeli zavedati, da ne morejo zakramentom pripisovati čarobnih učinkov in trditi, da v nezavednih dojenčkih obred krsta magično deluje tudi brez njihovega osebne pristanka.

Zato se ne smemo čuditi, če je kardinal Joseph Ratzinger, sedanjí papež Benedikt XVI., v neki pridigi že leta 1982 jasno zatrdil, da običajni obred krščenja novorojenčkov ali dojenčkov nima v njih nobenega zakramentalnega učinka, ter da se jim, nasprotno, zakrament krsta podeljuje pri birmi, s katero je povezan v nedeljivo enoto:

»Če nekoliko bliže pogledamo potek birmovanja lahko ugotovimo, da se vrši v treh stopnjah: začenja se z birmansko zaobljubo, sledi ji molitev, ki jo v imenu Cerkve izreka škof z razprostrtimi rokami, temu se pridružuje dejanska podelitev birme...

Na začetku sta vprašanje in odgovor: Se odpoveste hude-mu duhu? Verujete v Boga vse-mogočnega Očeta, v njegovega Sina Jezusa Kristusa, v Svetega Duha in sveto Cerkev? Ta vprašanja med seboj povezujejo birmo in krst. Bila so postavljena že pri krstu in za večino od nas so tedaj namesto nas

nanje odgovorili starši in botri, ki so nam tako rekoč posodili svojo vero, tako kakor so sploh dali na voljo za nas del svoje-ga življenja, da se morejo telo in duša in duh prebuditi ter se razvijati. A zdaj mora posojeno postati naša last...moramo se tudi sami odločiti. Podarjeno nam zares pripada šele tedaj, ko ga sami sprejmemo. Tako se v birmi nadaljuje to, kar se je začelo pri krstu. Birma je do-vršitev krsta. To je celo dejan-ska vsebina besede 'birma', ki pomeni potrditev, okrepitev« (v medn. reviji "Communio" 11, 1982, 444-449).

II – Delovanje Svetega Duha preko izoblikovanega človeškega duha

Za boljše razumevanje ver-skega vplivanja Svetega Duha na zarodke na dojenčke, otroke in odrasle bi bilo dobro omeniti, da po nauku sv. Pavla Sveti Duh vpliva nanje preko posebne človeške lastnosti, ki se imenuje »duh«. Poleg uma in volje je namreč Bog človeku podelil posebno duhovno lastnost, da more z lahkoto dojemati verske resnice. Apostol namreč izhaja iz načela, da so za poznavanje različnih vrst realno-sti potrebne raznolike in ustrezne lastnosti. Naša čutila, na primer, niso sposobna dojemati umskih predmetov; naš razum pa tudi ne more dojemati in ceniti duhovnih realnosti in verskih skrivnosti. Zato ima človek prirojeno lastnost, duha, s katero lahko dojem-a navdihe Svetega Duha in pravilno ocenjuje vse realnosti pod vidi-kom Božjega odrešitvenega načrta in Božje previdnosti. Takole do-besedno piše sveti Pavel v prvem pismu Korinčanom (2, 12-15): »Mi nismo prejeli duha tega sve-ta, temveč Duha, ki je iz Boga, da bi mogli spoznavati to, kar nam je Bog milostno podaril ... S sami-mi duševnimi lastnostmi človek ne more doumevati tega, kar pri-haja iz Božjega Duha, ker ima to za neumevnost in tega ne more spoznati, ker se to prepozna-va le z duhom. Z duhom pa človek presoja vse, medtem ko njega ne

presoja nihče«. In v pismu Rim-ljanom 8, 16 trdi: »Sam Duh pri-čuje našemu duhu, da smo Božji otroci«. Tudi pri drugih avtorjih Nove zaveze lahko najdemo isti nauk; sv. Janez (1 Jn 4, 2) na pri-mer piše: »Vsak duh, ki prizna, da je Jezus Kristus prišel v mesu, je od Boga; noben duh, ki Jezusa ne priznava, pa ni od Boga. To je duh antikrista, o katerem ste slišali, da pride, zdaj pa že je v svetu«; in Juda 19 trdi, da razdore v krščan-skih skupnostih povzročajo razu-mniki, »ki nimajo duha«. Zato ni čudno, kar moderni psihologi in pedagogi navajajo kot dejstvo, da prizadeti otroci z zelo nizkim in-teligenčnim kvocientom (npr. 46) uspevajo spoznavati obstoj Boga in znajo moliti.

Kakor druge človekove um-ske lastnosti (razum, volja, spo-min itd.), se tudi duh razvija po splošnih nefizioloških in bio-kemičnih zakonih organizmov, s pomočjo raznih spodbud in draž-ljajev od strani družinskega in so-cialnega okolja. Postopni razvoj in dozorevanje živčnih centrov omogoča integracijo čustvenih, razumskih, hotenjskih in du-hovnih sestavin in iskric. Zato je glavna dolžnost staršev, sorodni-kov, raznih skupnosti, da to do-zorevanje na vse možne načine omogočijo, ne pa da jo zanemar-jajo ali v nedogled odlašajo, ali še slabše, da jo onemogočajo in celo izmaličijo.

Oblikovanje duha za dojem-a-nje Svetega Duha se pričinja že v mesecih nosečnosti. Znanstve-no je namreč dokazano, da v dobi devetih mesecev nosečnosti mati odločilno vpliva ne samo na duševni, ampak tudi na duhovni razvoj svojega otroka. Isto trdijo tudi svetopisemski avtorji. Po eni strani namreč psalm 58, 4 pravil-no ugotavlja, da so krivični in po-kvarjeni sodniki izprijeni že »od materinega telesa«, ker so bile nji-hove matere brezbožne in brez-brižne. Po drugi strani pa psalma 71,6 in 22,11 opevata, da je sam Bog navzoč v človeku že od prvih trenutkov življenja, da se človek nanj lahko »opira od materinega telesa«, da je »njemu posvečen še

preden je rojen«, ker mati s svojimi molitvami in svojim verskim čutom že tedaj odločilno vpliva na njegov duhovni razvoj. Tudi sv. Pavel trdi, da ga je Bog »izbral že v materinem telesu in ga poklical v svoji milosti« (Gal 1, 15); in veliki srednjeveški cerkveni učitelji, ki se naslanjajo na zatrjevanje sv. Luka o angelovem oznanjenju Zahariji, da bo njegov bodoči sin Janez »že v materinem telesu napolnjen s Svetim Duhom« (Lk 1, 15), učijo, da je Janez bil že takrat obdarjen z božjo milostjo, in da bi vsakdo, ki bi bil na podoben način posvečen v materinem telesu, ne potreboval sv. krsta zato, da se osvobodi »izvirnega greha«, ampak samo zato, da prejme tako imenovano neizbrisno znamenje kristjana.

V dobi otroštva in mladostništva starši oblikujejo duha otrok tako, da omenjajo večkrat Boga, da navajajo otroke k molitvi, da živijo po veri v pristni ljubezni do Boga, ker tako povzročajo izzvenevanje njihovega duha in jim omogočajo zaznavanje duhovnih vrednot. Liturgični obred sv. krsta jih vsadi v mistično Kristusovo telo (Jn 15, 5) in po *Katekizmu* št. 1255 jim dodaja pomoč »botra ali botre, ki morata biti trdna vernika, sposobna in pripravljena pomagati novokrščencu, otroku ali odraslemu, na njegovi poti v krščansko življenje. Njuna naloga je resnična cerkvena služba, 'officium'«. »Ker je pri krstnem slavu v cerkvi prisotna tudi cerkvena skupnost, se tudi ona obveže za razvijanje in ohranjanje« istega duha novokrščenega otroka. Ko se potem v otroku dovolj razvije ta še um in volja, tudi pojem Boga in njegovih zapovedi privzame vedno bolj jasne obrise in postane vedno bolj konkreten.

Po svetem Ambrožu se zrelost »duha« prepozna po tako imenovanih darovih Svetega Duha, to je po nekaterih značilnih lastnostih. Že v stari Zavezi so pesniki ob priliki kronanja kraljev izražali željo, da bi vladar bil preudaren, bistrega duha, odločen in pogumen, dojemljiv in poslušen božjim navdihom (prim. Iz 11,2).

Ker pa niso vsi vladarji imeli teh lastnosti, so jih pripisovali bodočemu Mesiji, Odrešeniku. Krstno poslanstvo se izroča »kraljevim svečenikom«, poklicanim »da oznanjajo odlike« Odrešenika (1 Pt 2, 9), katerih duh izžareva modrost ali poznavanje svetega pisma, preudarnost, poznavanje Božjih zapovedi, sposobnost dobrih nasvetov, pobožnost, boga-boječnost in neustrašen pogum, ki po posredovanju staršev in drugih vzgojiteljev postanejo značilne poteze mladostnika, ki mu škof lahko poveri poslanstvo svetega in dostojanstvenega pričevanja vere. Imenujemo jih tudi darove Svetega Duha, ker ves ta razvoj navdihuje in nadzira Sveti Duh, saj po svetem Jakobu 1,17 »vsak dar in vsako popolno darilo prihaja od zgoraj«. Po sv. Ambrožu so ti darovi že prisotni v mladostniku pred birmo. Tudi novi Katekizem št. 1303 trdi, da birma samo »poveča v nas darove Svetega Duha«.

III - Zakramentalno udejstvovanje

Iz vsega doslej navedenega bi se morda že dalo razbrati, da je treba razlikovati med pripravo in delovanjem, med rastjo in plodnostjo, med duhovnim dozorevanjem in duhovnim udejstvovanjem. Med obojim je Sveti Duh dejansko prisoten: med prvim, med katerim se nahaja tudi krst, in med drugim, ko razpolaga z izoblikovanim in uglašnim duhom pri izvajanju raznih duhovnih poklicev ali poslanstev. Ta poslanstva v prid drugim so: krščansko pričevanje, služba duhovnika, služenje redovnika ali redovnice ali Bogu posvečene osebe, gradnja domače cerkve v družinah, odrešilno prenašanje telesnih bolečin, javna pokora za svoje in tuje grehe, javno združevanje z Jezusom ob nedeljah in slovesnih praznikih.

Kdaj se za mlade pričanja poslanstvo verskega pričevanja? Če je vsa priprava pričevalca od materinega telesa da-

lje bila v redu, s 13. letom. Že judovski dečki so se smatrali versko zreli s 13. letom in zato dolžni živeti po verskih predpisih. Zato se tudi slovenskim dečkom in deklicam versko dobro vzgojenim ne more odrekati zakramenta birme v isti dobi. Takoj po birmi pa jih je treba pripraviti na poslanstva drugih zakramentov, kakor na primer na karizmatično izkazovanje ljubezni do bližnjega, na služenje v duhovniškem poklicu, na versko življenje v družinah, na darovanje telesnega trpljenja v povezavi s Kristusovim trpljenjem za druge trpeče ude Cerkve, na popravila okvar in na Božjo utrditev poslanstev. V ta namen bi se lahko sistematično organizirali obiski redovnih in drugih Bogu posvečenih skupnosti, prisotnost javnim spovedim vsake kvatre, prejemanja sv. Obhajila pri vsaki nedeljski maši, obiski bolnikov v javnih bolnišnicah, itn.

Kakorsmo že omenili, Psalm 58, 4 pravilno ugotavlja, da so krivični in pokvarjeni sodniki izprijeni že »od materinega telesa«, ker so bile njihove matere brezbožne in brezbrizne, ker niso Svetemu Duhu dovolile, da izoblikuje duha njihovih otrok, ki so ostali tako tudi s 13. leti versko popolnoma nezreli. Danes se pa zdi, da se je ta brezbriznost staršev v nedogled razširila, posebno še z uvedbo skupnega sožitja mladih parov brez predhodnih ceremonij v civilnih pisarnah ali cerkvenih prostorih. Pa tudi za pare, ki se po stari navadi želijo poročiti v cerkvi, so razne krajevne cerkve stvari precej zamešale. Tako na primer v državah, kjer so duhovniki tudi civilni uradniki za poroke, ti skrbijo samo za to, da mladi jasno izrazijo svojo privolitev v zakonsko skupnost, kar po cerkvenem zakoniku imenujejo zakrament, kar pa v klasični latinščini, v kateri je ta zakonik nastajal, pomeni samo prisego in ne zakrament zakona v teo-

loškem pomenu. Zato je v teh državah predviden obred brez maše, ki ga lahko opravlja tudi diakon, ki potem napiše civilno veljavni dokument o skupni javni privolitvi zakoncev, ki ima za cerkev veljavo prisege. V škofijah pa, ki so nekoč bile odvisne od oglejskega patriarha, celebrant po privolitvi ovi je z lastno štolo sklenjeni roki novoporočencev in ju s tem povabi, da mu po svojih močeh pomagata pri verski vzgoji svojih bodočih otrok in članov cerkvene skupnosti, kar postane začetek njunega zakramentalnega poslanstva.

O zakramentalnem poslanstvu zakoncev pa v prejšnjih cerkvenih zborih, kakor na primer v Tridentinskem, ni bilo govora. Šele na II. Vatikanskem cerkvenem zboru konstitucija o sv. Bogoslužju, člen 77-78) so škofje izrazili željo, da se rimski poročni obred toliko spremeni, »da bo jasneje izražal milost zakramenta in poudaril naloge zakoncev«, in da naj se »poroka redno obhaja med mašo«. V 11. členu dogmatične konstitucije o Cerkvi so nato škofje nakazali, kako se svečeništvo vernikov v zakonu naravnava na posebno poslanstvo. Na te spremembe, ki jih pravniki seveda nočejo sprejeti, opozarja tudi Katekizem katoliške cerkve v št 1656.

Zato se mi zdi, da odlaganje birme od dobe splošno priznane verske zrelosti na dobo civilne polnoletnosti ne bo samo po sebi prineslo zaželenih sadov. Treba bo najti pota do src staršev, posebno še mater, da se odločijo pomagati Svetemu Duhu pri izoblikovanju duha svojih otrok, da bodo ti sposobni prisluhniti njegovim navdihom in najti svojo osebno pot k zveličavnemu udejstvanju.

p. Bruno Korošak

V letu apostola Pavla

V teh dneh pastoralni delavci že razmišljamo in postavljamo okvirni pastoralni načrt za prihodnje pastoralno leto, ki ga bo zaznamovalo t.i. jubilejno leto apostola Pavla, saj se bomo spominjali 2000 letnice njegovega rojstva. Da ne bomo zopet premišljevali za eno leto nazaj, kaj in kako bi lahko naredili in kje pastoralo obogatili z apostolom Pavlom, dajem tukaj nekaj predlogov kot izziv in povabilo, da bi tovrstni ponudbi sledili tudi drugi. Do jeseni menim, da lahko na ta način kar nekaj »naberemo«.

Najprej bi želel podati nekaj stičnih točk apostola Pavla z današnjim časom, za katere menim, da so tudi papeža Benedikta XVI. vodile k odločitvi, da bo na predvečer praznika apostolov Petra in Pavla razglasil posebno Pavlovo leto v vesoljni Cerkvi. Te stične točke nas lahko vodijo pri konkretni pastoralni in njenem načinu izvajanja ter poudarkih v oznanjevanju.

1. Čas množične cerkve, polnih učilnic, samostanov in semenišč je za nami. Sedaj je zopet čas MISIJSKE CERKVE po vzoru apostola Pavla: čas majhnih občestev (»Jezusove male črede«) z osebno zavzetostjo, skrbjo in z osebnimi odnosi.
2. Znova smo se znašli v POGANSKI MISELNOSTI, v poganskem prostoru, načinu življenja in vrednotenja, ki ne le da krši osnovna etična načela tako v naravi kakor tudi v človeških odnosih, ampak preprosto

za etiko več ne ve, si teh vprašanj ne postavlja in se glede tega ne čuti krivo. V antiki je takšno miselnost do dobra prementaliziralo krščanstvo, predvsem apostol Pavel s svojim čudežnim misijonskim delom, pismi in postavljanjem cerkvenih občin, ki so imele vlogo »soli, kvasa in luči« v tedanjih mestih oziroma pokrajinah. Na ta način smo danes postavljeni v Cerkvi, da znova prekvasi mo ta poganski svet!

3. Že omenjeni problem etike in poganske miselnosti nas pelje k naslednji stični točki apostola Pavla z današnjim časom: Pavlovo poudarjanje VESTI, SVOBODE IN ČLOVEŠKEGA DOSTOJANSTVA, ki izhaja iz Kristusove osvoboditve. Ta poudarek je danes, ob tolikih ponudbah, reklamah, zavajanjih, tabletkah, drogah in gurujih in modernih oblikah suženjstva še kako potreben.
4. Pavel, ki je prehodil tako pomembno pot iz judovstva v krščanstvo, ki se je skozi svoje življenje in misijonska potovanja srečeval s tolikimi različnimi kulturami, jeziki in religijami, ki je nenazadnje vseskozi bojeval boj s svojimi rojaki in njihovim fundamentalizmom ter uniformiranostjo in jim dopovedoval, »da ni več Juda, tudi ne Grka..., ampak nova stvar«, nam

kaže pot, kako v današnjem »babilonu« vsega različnega GRADITI DIALOG, kako se približati iskalcem resnice in spregovoriti na sodobnih »areopagih«.

5. Apostol Pavel je prehodil dolgo notranjo pot od farizeja, fundamentalista, v nekem smislu tudi terorista, saj je lovil in posredno pobijal kristjane – vse to iz svoje gorečnosti za postavbo, za izpolnitev nekih predpisov, za neka pravila, pa čeprav so izhajala iz Mojzesove postave, a so ostala brez »Duha, ki oživlja« – vse tja do izkustva milosti: MILOST je tista, ki rešuje IN NE POSTAVA; ne strukture, ne institucije, ne pravila, ne zapovedi, ne še tako perfektne metode in sistemi, ne ugodne statistike..., ampak Kristusova milost. To globoko doživetje milosti je veliko sporočilo za naš čas, sporočilo proti cinizmu, nihilizmu in pesimizmu, ki prihaja iz človekove nemoči in prepuščenosti sebi in zgolj svojim sposobnostim.

6. »Ne živim več jaz, ampak v meni živi Kristus«, je iz svojega osebnega izkustva in odnosa svojim vernikom vzkliknil apostol Pavel. Za to gre: STIK Z ŽIVIM KRISTUSOM, da Kristus živi v nas, da ga lahko na ta način pokažemo ljudem, ta preusmeritev je danes izziv za Cerkev in posameznega kristjana. To je prihodnost Cerkve in naša verodostojnost.

7. Nenazadnje je potrebno vedno znova poudariti Pavlovo PRVENSTVO LJUBEZNI – to je tisto, kar pri Pavlu šteje, kar je vredno in ostane. Brez tega je vse ostalo prizadevanje v najboljšem primeru le »brneči zvon in zvoneče cimbele«,

brez tega »nisem nič in mi nič ne koristi«. Najbrž je prav ta Pavlova zahteva, ki je pravzaprav Kristusova, za nas pastoralne delavce najtežje vprašanje: Ali je pri vsem našem obilnem delu in »izpolnjevanju postave« prisotna tudi ljubezen?

Teh sedem poudarkov iz »misijona« apostola Pavla – seveda pa bi jih drugi lahko našli še več ali drugače – bo potrebno praktično vnašati v naše pastoralno delo, pa naj bo to liturgija, diakonija ali oznanjevanje, če hočemo, da bo Pavlovo leto res z njim »obarvano«. Tukaj naštevam nekaj konkretnih možnosti, ki jih imamo v župniji:

- pri KATEHEZI imamo veliko priložnosti: v učilnici naj visi slika apostola Pavla, zemljevid njegovih misijonskih potovanj, katehezo lahko začnemo z mislijo iz Pavlovih pisem, za otroke lahko pripravimo kviz, natečaj za slikovno gradivo, za spise o Pavlu (za nagrado natisnemo majice s Pavlovo podobo ali citatom iz njegovih Pisem), duhovne vikende in delavnice o apostolu Pavlu, mladinski tabori, skupni obisk kakšne cerkve sv. Pavla, filmi in risanke o Pavlu, slikanica...
- pri OZNANJEVANJU: adventni in postni govori, izbira homilij in pridig z razlago konkretnih SP odlomkov iz Pavlovih pisem pri nedeljskih ali delavniških mašah, SP zvitki iz Pavlovih pisem,
- za različne SKUPINE v župniji: duhovne vaje ob liku apostola Pavla za zakonce, študente člane ŽPS, člane bibličnega krožka, pevce, liturgične sodelavce; romanja v »Pavlove kraje« ali po Pavlovih poteh (komisar za Sveto deželo!), morda romanje po slovenskih cerkvah, ki so posvečene sv. Pavlu ali pa v Rim...

- v župnišču oziroma v samostanu priredimo RAZSTAVO o apostolu Pavlu (lahko bi zbrali slike in kipe apostola Pavla, ki se nahajajo po naših samostanih), modra LITERARNI VEČER Pavlovih hvalnic iz njegovih Pisem, 24 urno branje iz Pavlovih pisem...

- organiziramo lahko posebna PREDAVANJA in pogovore o apostolu Pavlu oziroma njegovih teoloških temah (povabiti naše strokovnjake: Kaj pravi jo cerkveni očetje o Pavlu, kaj črpa pravo iz Pavlovih spisov, prisotnost etičnega vidika v Pavlovih spisih, pojmovanje ženske pri Pavlu, »Pavlove dogme«, Pavlovo pojmovanje vzgoje...)

- pripravimo lahko »PAVLOVO KOŠARO« z gradivom o apostolu Pavlu (DVD, slikanice, Pavlovi spisi, kviz, zemljevidi, foto material...), ki naj kroži po župniji, da se ljudje po domovih bolje seznanijo z apostolom;

- če je v cerkvi kakšen KIP ali SLIKA apostola Pavla, naj bo v tem letu posebej osvetljena in okrašena, morda lahko natisnemo zraven kakšno molitev k sv. Pavlu in pripravimo posebno molitveno uro;

- za sklep Pavlovega jubilejnega leta bi lahko organizirali kakšno skupno romanje v škofiji ali na vseslovenski ravni v katero izmed cerkve, ki so pri nas posvečene apostolu.

Torej možnosti, da podanašnji-mo apostola Pavla in ga naredimo prisotnega med nami in v našem delu, je veliko. Seveda pa bo vedno potrebno košček dobre volje, da naredimo vsaj nekaj in bomo lahko ob sklepu sklenili za apostolom Pavlom: »Dober boj sem dobojeval, tek dokončal, vero ohranil...«

p. Pavle Jakop

Največja dobrina je biti Gospodov

Intervju z br. Miranom Špeličem

*Ste Frančiškov manjši brat.
Kaj to pomeni?*

Frančišek ima izredno veliko družino. Čeprav se je odločil za to, da živi samsko in ni vstopil v običajni model družinskega življenja, ki ga je imel v domačem domu, in se je odpovedal ženi in otrokom; čeprav se mu je tudi oče odpovedal in se ga je njegov rodni brat sramoval, je dobil ogromno bratov in sester, ki jim je že 800 let obenem brat in tudi oče.

Frančišek je zelo globoko doživel in živel Kristusovo spodbudo: »Vi vsi pa ste bratje. Tudi na zemlji nikomur ne pravite »oče«, kajti eden je vaš Oče, ta, ki je v nebesih« (Mt 23,8-9), ampak naj bodo vsi bratje. Eden njih sem. "Manjši" pa izhaja iz družbe tistega časa, ki je bila razdeljena na manjše in večje, na tiste z vsemi možnimi pravicami in pooblastili in tiste, ki so bili brez tega prepuščeni na milost in nemilost. Frančišek z izrazom manjši bratje želi pokazati, da se izročamo Gospodu in da ne želimo obvladovati nikogar, še najmanj pa Boga.

Kako bi odgovorili nekomu, ki ga srečate na ulici in vas vpraša: »Kdo je Frančišek?«

Frančišek je mnogovrstna osebnost in je odvisno od tega, kdo je pred teboj, kako mu ga približaš. Nekomu veliko pove, če rečemo, da je Frančišek eden največjih svetnikov, nekoga drugega bo bolj nagovarjal kot tisti, ki je spoštoval Božje stvarstvo, ki je znal v naravi videti ne samo objekt izkoriščanja, ampak iz-

raz Božje ljubezni do nas, prostor, kjer se lahko slavi Gospoda. Spet nekomu drugemu bo veliko pomenilo to, da se je Frančišek znal odpovedati vsem možnim ugodnostim, ki mu jih je takrat ponujal njegov status. Vse mu temu se je odpovedal zato, ker je nekje videl nekaj večjega, boljšega, v bližini z Bogom v Kristusu. Za tiste, ki vedo, kdo je Kristus, je Frančišek preprosto drugi Kristus, o tem govorijo tudi poslikave Frančiškove bazilike, ki vzporejajo Frančiškovo in Kristusovo življenje. Za ene je družbeni reformator, ki naredi skorajda revolucijo, spet za druge je oskrbnik gobavcev, ker je skrbel za bolnike, ki jih je takratna družba zavračala, on pa je poskrbel zanje, čeprav je bil v veliki nevarnosti, da tudi sam zbolí. Bil je manjši brat, prvi med njimi.

Kdaj se v bistvu začneja Frančiškova duhovnost?

Začenja se že v njegovem otroštvu, domači vzgoji. Pri mami Piki, Francozniji, verjetno po božni ženi. Frančišek je ob njej doživel veliko lepega, a o tem ne vemo dosti. V njegovem življenju pa se začne njegova duhovnost konkretno kazati, ko poljubno gobavca. Močan trenutek, ko naredi preboj: ne beži, ampak ga objame in s tem tvega tudi okuženje. To pa lahko naredi, ko vidi v njem Kristusa. Z brati, ki so bili okrog njega, je bil poklican, da obnovi Cerkev, ki je bila v 13. stoletju v veliki krizi. Gospodovo povabilo, ki ga sliši s križa pri sv. Damjanu dozoreva

v samoti in odmaknjenosti, to je t.i. doba zorenja. Potem vstopi v svet navkljub temu, da se mu ljudje smejejo, vztraja in počasi si izbori pomembno mesto tudi v tedanji družbi. Ne išče vojaške moči, ne išče bogastva, ne išče nekega pomembnega mesta niti v cerkveni hierarhiji in ostaja diakon. Postopno je deležen vedno globljega spoštovanja. Ko pri svojih 44 letih umira, se že borijo za njegovo mrtvo telo. Bil je močna avtoriteta, ne da bi to hotel biti.

Ko govorimo o duhovnosti, je potrebno ločiti Frančiškovo duhovnost in duhovnost, ki jo živijo njegovi bratje in sestre. Frančiškova duhovnost je njegova osebna duhovnost, izhaja iz njegovega osebnega izkustva, je njegova, neponovljiva, ker nihče drug ni Frančišek Bernardinojev sin. Vsi drugi pa ga lahko imajo za zgled, za vzor in govorimo o duhovnosti Frančiškovih bratov in sester.

Frančišek je bil znan kot »Božji norček«. Njegova odlika je veselje. Kje pa je izvir njegovega resničnega veselja?

Resnično veselje, popolno veselje je izraz iz zgodbe o popolnem veselju, zapisane tudi v Rožicah sv. Frančiška. Frančišek razlaga bratu Leonu, da popolnega veselja ne bi bilo v čudežih in velikih uspehih, ampak bi bilo, če bi znala prenesti zavrnitev na domačem pragu brez jeze. Popolno veselje je torej v tem, da človek tudi, ko mu ne gre tako, kot si želi, zna ohranjati notranji mir. Se ne razburi, ne vstopi v neko

jezo, zamero, sovraštvo. Če kdo tako ohrani mir v sebi, potem ima zares popolno veselje. Vir takega veselja je povezanost s Kristusom, ki je pri Frančišku prisotna od srečanja s Kristusom. Samo v moči povezanosti s Kristusom, mu lahko zemeljske stvari ne pomenijo toliko, kot bi mu sicer.

*Frančišku se kmalu pridruži-
jo bratje, vedno več jih je bilo.
Kdaj pride do nastanka reda
manjših bratov?*

Red se mu je ustanovil, ne da bi on ustanovil red oziroma mu ga je na neki način ustanovila Cerkev. Frančišek je takoj pritegnil ljudi, tudi takšne, ki ga niso nikoli slišali in videli, ko pa so slišali zanj, so že hoteli biti z njim. Trinajsto stoletje je bilo doba mnogih spokornih gibanj, ki pa so bila bolj ali manj na robu Cerkve. Nekatera so zavila tudi stran od Cerkve, ker so postala do Cerkve samo kritična in celo nasilna do cerkvenih struktur. Frančišek je za razliko od vseh ostalih znal izredno spoštovati Cerkev in Cerkev ga je prepoznala kot "zaveznika". Škof ga sprejme, ko ga oče zavrne. Potem ga sprejme papež in s Frančiškom naveže zelo pomemben odnos. Tudi Frančišek želi biti v skladu s cerkveno strukturo in zato Cerkev sama vidi, da se je vredno potruditi za to gibanje, da bo zares lahko služilo evangeliju, zato mu je treba dati neko strukturo. Frančišek je to zelo boleče doživljal. Nastopil je z osebno karizmo, ki je postala skupna, Frančišek pa jo komaj prepozna za svojo. Takrat preprosto prepusti, da drugi vodijo njegov red, on pa še vedno ostaja glavna duhovna avtoriteta v tej skupnosti. Prvotno ni hotel ustanoviti reda, želel je samo spokorno živeti, tako kot mu Kristus naroča v evangeliju, očitno pa je Sveti Duh izpeljal drugače.

Pridruži se mu tudi Klara ...

Dostikrat prikazujejo med njima romantičen odnos, gre pa

pravzaprav za odnos med dvema osebama, ki sta se zares razumela v svoji poklicanosti. Klara je razumela, kaj vleče Frančiška, Frančišek je razumel, kaj vleče Klaro, in zato je sprejel, da je tudi ona na svoj način oblekla redovno obleko tisto noč, ko je pobegnila od doma skozi mrtvaška vrata. Frančišek jo je dal v varstvo redovnicam. Tudi zanjo ni imel nobenega načrta. Počasi se je oblikovala druga karizma Frančiškovega tipa, sestree v klavzuri, za zaprtimi vrati, vendar pa brez imetja. Ženski samostani so takrat morali imeti precej premoženja, da so se lahko vzdrževali, zato so lahko vstopile samo take ženske, ki so prinesle s seboj doto. Klara pa je želela samo privilegij uboštva in nekaj dni pred smrtjo dobila od papeža potrjeno vodilo. Vzela je temeljne vsebine Frančiškove duhovnosti, ki jih je potem predstavila na žensko področje in v zaprt prostor.

*Frančišek in Klara se radikal-
no odločita za privilegij ubo-
štva ...*

To se dogaja v Assisiju, v srednjem veku, ko se mesto okrepi in ko se kaže moč imetja. Logično je, da so ljudje želeli imeti več materialnih dobrin zato, da napredujejo v družbi. Ta dva pa vse obrneta na glavo. Materialnim dobrinam se odpove, ne ker bi bile same po sebi nekaj slabega, ampak ker vidita neko večjo dobroto, pri kateri lahko materialne dobrine postanejo ovira. Bog je tisti, ki skrbi zame, ne pa, da se zanašam na svoje imetje. Preko uboštva sta bila solidarna z zatiranimi. Kristusa predstavljata kot tistega, ki se vsemu odpove in nima, da bi kam glavo položil. Uboštva ne zahtevata za vse in ne govorita proti bogatim. Ravno v tem je razlika z drugimi gibanji, ki so samo propagirala uboštvo in celo z nasiljem zavračala bogastvo.

Samo kadar je šlo za bogoslužje, ni hotel biti ubog. Svete posode,

kelihi, korporali ... to mora biti lepo, čisto in dragoceno.

Ko govorimo o Frančiškovem uboštvu, ne gre za revščino, ne gre za pomanjkanje, ampak gre za odpoved lastnini. Bistvo uboštva je v razlastitvi, da nimam ničesar svojega. Ne da sem reven, ampak, da mi posedovanje ne predstavlja neke vrednote. Gre za to, da tudi to, kar imam, kar dobim, tudi duhovne vsebine, da si tega ne prilaščam, ampak vse vračam Gospodu. Vse, kar ima, ima od Boga in vse Bogu vrača. Ničesar si ne jemlje zase. Tudi sposobnosti, ki jih ima, nima zato, da bi sebe promoviral, ampak, da je oznanjeval evangelij.

*Iz pokorščine Cerkvi Frančišek
napiše vodilo.*

V prvem vodilu je bilo menda samo nekaj stavkov iz Svetega pisma in je bilo ustno potrjeno. Potem imamo nepotrjeno vodilo, ki je zelo duhovno, je pa bilo premalo pravno usmerjeno in šele drugo vodilo je dejansko prišlo v veljavo.

Vodilo in življenje manjših bratov je spolnjevanje evangelija Jezusa Kristusa. In če kdo razume evangelij, potem to zadošča.

Vodila so začela nastajati konec tretjega stoletja in so značilnost meniških skupnost, kjer živi veliko ljudi na enem mestu in potrebujejo pravila, kako ravnati v določenih primerih. Ta pravila so zelo konkretna, natančna in zelo dobesedna. Frančiškovo vodilo se od tega malo oddalji in se približa drugemu tipu meniške literature, izrekom. Teh pa ne smemo razlagati dobesedno, ampak jih je treba znati prestaviti v neko novo situacijo in jih aktualizirati. Vodilo moramo stalno predelovati in ga postavljati v svoj kontekst, zato imamo različne dodatke: konstitucije, statute. Frančiškovo Vodilo je treba brati z t.i. emavško metodologijo, pustiti, da Kristus pride, govori in razlaga, četudi mi prvi hip še ni jasno.

Razvijajo se trije redovi. V čem se razlikujejo, kaj je skupno?

Frančišek je zbral okrog sebe nekaj znancev, prijateljev ... To je prvi red. Čez nekaj časa pribeži k njemu Klara, za njo kmalu njena sestra, njene prijateljice, kasneje celo njena mama in tako nehote nastane drugi red, klarise. Že za časa Frančiškovega življenja pa so se želeli pridružiti še drugi, ki so bili že poročen ali bili kako drugače vezani. Tako se začne tretji red, ki je za vse tiste, ki živijo v svetu in ne v samostanu, niti ne oznanjajo evangelij brez vsega, ampak ohranjajo imetje, živijo po svojih družinah, lahko so tudi škofijski duhovniki. To so bili pravzaprav spokorniki, ki so se pridružili Frančiškovi karizmi. Spokorniki so lahko bili ljudje, ki so naredili kakšen hud, velik greh in so potem delali pokoro v spokornem redu. Imeli so lahko tudi skupno hišo in so uživali svojski status. Nekateri so se odločili spokorno živeti, čeprav niso imeli nobenega velikega prestopka. Spokorniki so skratka bolj radikalno živeli svoje krščanstvo kot drugi. Taka spokorniška struktura se razvije tudi ob Frančišku in to so tretjeredniki, danes Frančiškov svetni red (FSR).

Bistvo poslanstva prvega reda je oznanjevanje evangelija. V zgodovini se Frančiškov prvi red kmalu klerikalizira. Cerkev potrebuje kleriški red in z Bonaventuro postanejo vodilni ravno kleriki. S tem postane prvi red močna opora v pastoralni kot oznanjevalci evangelija, oskrbniki evharistije, ki jo je Frančišek zelo cenil. Oznanjevanje prvega reda pa se nujno prepleta s kontemplacijo, z umikom v tišino, molitev.

Drugi red je molitvena, kontemplativna podpora oznanjevanju prvega reda. Frančišek obljubi, da bo prvi red vedno duhovno in materialno skrbel za drugi red.

Tretji red pa je dejansko marsikdaj materialno skrbel za prvi in drugi red, prvi in drugi pa duhovno za tretjega. Znotraj tret-

jega reda se kasneje oblikuje še samostanska oblika, zlasti je tu precej ženskih kongregacij. V pokoncilski reformi se tretji red (ki je bil prej povsem odvisen od prvega) postavi kot samostojen red, ima lastno strukturo, predstojnike in so bratje prvega reda samo duhovni asistenti.

V zgodovini pa se cepi tudi prvi red (frančiškani, kapucini, minoriti). Kako je prišlo do tega?

Frančiškovi bratje smo "cepljeni" proti prehudi edinosti in zato smo se cepili. Že v času Frančiškovega življenja se je pokazalo, da imajo vsi tisti, ki so se zbirali okrog njega, različne poglede kako živeti ob Frančišku. Frančišku je bilo težko »držati« skupaj tako veliko množico in zato je sprejel povabilo, da zapiše vodilo, ki bi jim pri tem pomagalo. In vodilo je dejansko dokument, ki je skupen vsem bratom prvega reda. Prvi red je razdeljen na tri različne redove.

Vse te delitve so se dogajale v imenu Frančiška. Vsi so želeli iti na svoje, ker so želeli biti bolj Frančiškovi, tesneje slediti njegovemu vodilu. Prav v imenu sv. Frančiška smo opravičevali svojo različnost.

In kdaj pridejo Frančiškovi bratje v Slovenijo?

Frančiškovi bratje so neprekinjeno navzoči že od 13. stoletja v Sloveniji. Prvi bratje so prišli že v času Frančiškovega življenja oz. takoj po njegovi smrti. Tako imamo v Ljubljani samostan že od l. 1233, pred tem je bil že v Gorici. Cela vrsta klariških samostanov se pojavi že okrog leta 1300, trenutno živijo v Nazarjah in Dolnicah. Kasneje se v Sloveniji ustanovijo nekatere kongregacije. Tako mati Margareta Kuhar na Slomškovo pobudo ustanovi šolske sestre (mariborske), slovenjebistriške sestre so tudi slovenska ustanova, eden zadnjih poskusov pa je skupnost manjših sester na Sveti gori, ki

se navdihuje pri Frančišku in so trenutno priznane kot škofijsko laiško združenje.

Frančišek je velik zgled tudi danes. V čem je skrivnost, da tako preprosta oseba ostaja aktualna po tolikih letih?

Če je Kristus aktualen za vse čase, in ker je človek narejen po njegovi podobi, tako je tisti, ki je blizu Kristusu, prav tako aktualen za vse čase. Bližina Kristusu, od njegovega rojstva, ki ga hoče doživeti, ko naredi sceno za jaslice v Grecciu, do križanja, ko na La Verni sprejme njegove rane, je bistvena za Frančiška. Je prava Kristusova podoba in v tem je univerzalen. Kot tak nagovarja človeka v vseh časih ne glede na to, kakšno obleko je nosil, kakšen jezik je govoril. Ker ne posreduje sebe, ker ne govori iz svojega človeškega izkustva, ampak iz Kristusovega izkustva, se lahko ljudje srečujejo z njim na vseh področjih; in če zares sprejmejo Frančiška, jih ta pripelje h Kristusu. Svetost ni vezana ne na čas ne na tehniko ne na sredstva.

Ob koncu življenja je napisal Hvalnico stvarstva.

Napiše jo, ko je že zelo bolan, tik pred smrtjo. Omenja sonce, luno, zvezde, zemljo, zrak, ogenj; in hvali Boga za vse to. Čeprav tega ne more več uživati, čeprav od tega odhaja, ne joka za stvarstvom, ki ga zapušča, ampak mu poje s hvaležnostjo in slavljenjem. Občuduje stvarstvo zaradi Stvarnika in prek veličine stvarstva dojema veličino Stvarnika. Stvarstvo je v svojem bistvu odvisno od Boga. Na koncu doda še nekaj verzov. Pomenljivi so verzi o odpuščanju. Ko pride do človeka, občuduje in slavi Gospoda zaradi moči odpuščanja. Očitno je spoznal, da je odpuščanje ena od stvari, ki je najbolj vredna občudovanja pri človeku. Kot prej občuduje moč ognja, čistost vode, sijaj sonca, tako pri človeku vidi tisto, kar

odseva moč, čistost, Božji sijaj.
*Hvaljen Gospod v tistih, ki zara-
di tebe odpuščajo!*

*In kakšno je Frančiškovo spo-
ročilo za današnji čas?*

Najlepše ga zaobjame njegov po-
zdrav: Mir in dobro! Frančišek
ve, da je tisti, ki daje mir, Go-
spod. In tudi drug pozdrav, ki ga
naroča, je: Gospod naj ti da mir!
Mir, ki ga daje Gospod, je resni-
čen, je prava dobrina. Frančišek
želi vsakemu človeku, da bi do
tega prišel in v tem miru srečal
Gospoda.

*Katere vire predlagate neko-
mu, ki želi bolj spoznati Fran-
čiškovo življenje?*

Najprej so tu njegovi spisi, ki
smo jih smo kot vir za pozna-
vanje Frančiška "odkrili" šele
pred nekaj desetletji. Dotlej so
bili glavni vir predvsem njego-
vi življenjepisi. Začuda so se
njegovi spisi ohranili, čeprav ni
bil velik literat. Vsak njegov spis,
vsak življenjepis, vsaka študija
o njem, pa nam ga približa na
svojski način.

Klasika med življenjepisi je Jo-
hannes Joergensen, ki sta ga upo-
rabljala pri nas Marija Kmetova
in France Bevk. Od Frančiškovih
sodobnikov imamo Legendo ne-
znanega Peružana (zdaj že vemo,
da je to bil Janez) in Legendo treh
tovarišev. Premišljevanja v sodo-
bni govorici sta posredovala Eloi
Leclerc (Modrost nekega ubož-
ca) in Murray Bodo (Pot in sanje).
Nekaj duhovne teologije nam po-
nudi Thaddée Matura (Frančišek,
učitelj duhovnega življenja; prva
knjiga v seriji V šoli velikih mo-
lilcev). Za zgodovinski pregled
pa za prva stoletja Grado Merlo
(V imenu svetega Frančiška), Pri-
amo Etzi (Iuridica franciscana)
in Robert Bahčič (Čudež, ki traja
800 let).

*Intervju je bil objavljen v majski
številki revije Božje okolje.*

Sveti Frančišek Asiški – ekolog našega časa

Pokojni papež Janez Pavel II. je
leta 1979, za zavetnika ekologije
in živali, razglasil sv. Frančiška
Asiškega. Za poznavalce njegove
življenjske zgodbe in duhovnosti,
izbira ni bila presenetljiva. S svojo
ljubeznijo do narave in s pesmijo
»Hvalnica stvarstva« oz. »Sončna
pesem«, je naravo detabuiziral in
jo predstavil kot človeku prijazen
dom, ki ne hrani samo človekovih
telesnih, temveč tudi duhovnih
potreb. V Zapiskih neznanega
Peružana je to zelo lepo izrekel:
»Stvarstvo služi vsakemu izmed
nas in brez njega ne bi mogli pre-
živeti; v kolikor tega ne vidimo
nasprotujemo Božji volji.« Nav-
kljub omenjenemu globokemu du-
hovnem dožemanju narave, pa so
se vendar mnogi spraševali, kako
to, da je papež za zavetnika ekolo-
gov razglasil moža iz 13. stoletja?
Kako nam lahko njegovo življenje
spregovori o problemih 21. stolet-
ja, kot so npr. onesnaževanje oko-
lja, klimatske spremembe, ozon-
ske luknje in obsežno uničevanje
okolja? Če si podrobneje pogleda-
mo njegovo duhovno izročilo, po-
tem je mogoče v njem najti rešitve
tudi na danes najbolj aktualna
ekološka vprašanja.

Tri drže sv. Frančiška

Njegov enkraten in inspirativen
odnos do narave bi lahko povzeli
v treh osnovnih državah. Sv. Franči-
šek je bil najprej človek, ki je tako
v človeku kot tudi v naravi prepo-
znal Božjo navzočnost. Narava
skupaj z živalmi in rastlinami
predstavlja mozaik, ki z vsakim
kamenčkom odkriva novo razsež-
nost Božje lepote. Preko le-tega
se je srečeval z Bogom in odkri-

val njegovo ljubezen do vsakega
človeka. Strokovnjaki za njegovo
duhovnost ob tem poudarjajo, da
je njegova posebnost tudi ta, da ni
nikoli postal animist, oz. panteist.
Nasprotno – narava je zanj samo
okno, preko katerega se njegov
pogled nadaljuje v Božjo večnost.
Podobno kot je ikona v vzhodni
duhovni teologiji prostor preko
katerega večno vstopa v minljivo.
Božja ljubezen vdira v ta svet sko-
zi »mozaik« stvarstva in s tem po-
svečuje tako živali in rastline kot
tudi vesolje.

Frančišek je bil nadalje prepri-
čan, da sta samo človeško telo in
njegova duhovna narava vrh bož-
jega stvarjenja. Človekova bogo-
podobnost je tista, ki v celotnem
stvarstvu napravlja življenje sle-
hernega človeka edinstveno in
posvečeno. Zato ni čudno, da je
za Frančiškovo okoljevarstveno
zavest značilno, da je najprej za-
vezana spoštovanju in varovanju
človeškega življenja. Bolj ko je člo-
vek pripravljen sprejeti življenje
in naravo vsakega človeka, bolj
je tudi notranje pripravljen, da
odgovorno skrbi za naravo. Ne-
mogoče je torej iskreno varovati
naravo in se obenem zavzemati
za dejanja, ki ogrožajo človekovo
življenje in dostojanstvo. Četudi
lahko ravno tovrstne pojave, v
obliki zavzemanja za splav in ev-
tanazijo, najdemo pri nekaterih
današnjih »zelenih« gibanjih.
Tretja značilnost Frančiškove-
ga pogleda na naravo pa je ta, da
v človekovi naravi ni prepoznal
samo bogopodobnosti, temveč
dejansko navzočnost živega Kri-
stusa. Zanj je človeška narava po-
stala pravi zakrament, v kateri je
prepoznal božji imperativ. Zato

je gobavec postal v njegovem življenju kraj manifestacije trpečega Kristusa, ki ga je poljubil in objel. Njegov mistični odnos s Kristusom je bil vzrok, da je v najbolj ubogih ljudeh tedanjega časa odkrival Kristusovo obličje. Podobno je »Frančiškova ekologija« tista, ki želi poljubiti in objeti še zlasti tiste uboge, ki trpijo zaradi prizadetega oz., onesnaženega okolja.

Ali je Frančišek »greenie«?

Kakšna je torej ekologija, ki jo po 800 letih »ponuja« Asiški ubožec? Ali je Frančišek res »Greenie« v današnjem pomenu besede? Frančišek sodobnemu človeku sporoča, da je vsako gibanje in mišljenje, ki je odprto za osebnega Boga in za življenje slehernega človeka, pot k najbolj avtentičnemu ekološkemu spreobrnjenju. Prizadevanja, ki v naravi ne vidijo njene duhovne razsežnosti, niso odprta za bistveno – to je za duhovno razsežnost človekove narave. Brez te, pa je takšno prizadevanje slej, ko prej postavljeno pod vprašaj. Še tako dobro organizirane akcije, demonstracije in politične aktivnosti, ne morejo doseči tistega cilja kot osebno spreobrnjenje, ki premisli svoj način življenja in omeji svoje potrebe. Okoljski problemi v bistvu niso problem industrije in tehnologij, temveč problem človekovega duha in njegove (za)vesti. Zato je odprtost za Boga, ki ga človek občuduje v naravi, ter celostno človekovo spreobrnjenje edino smiselno in logično. Samo »ekologija duha« je namreč tista, ki lahko rodi trajne in potrebne spremembe v naši potrošniški in ne-ekološki miselnosti. Ekološke rešitve, ki temeljijo na zastraševanju, vzbujanju zgolj kratkotrajne »slabe vesti« in ki prisegajo na t.i. redukcijo svetovnega prebivalstva, v Frančiškovem duhovnem izročilu ne morejo imeti svojega pravega mesta.

Tadej Strehovec

Članek je bil objavljen v majski številki Božjega okolja.

30. Letnica navzočnosti sester klaris v Nazarjah

V lepi velikonočni okrašeni kapeli in še v lepšem velikonočnem vzdušju smo v soboto, 29. marca 2008, praznovali trideset let, odkar so se uboge sestre klarise ponovno vrstile v Slovenijo in našle svoj novi dom v Nazarjah, kasneje pa tudi še v Dolnicah pri Ljubljani. K temu bratsko-sestrinskemu srečanju so nas povabile sestre, da bi se skupno zahvalili Bogu za to milost.

Ob 10. uri je provincial p. Viktor Papež vodil slovesno somaševanje v kapeli sester klaris. Mati opatinja s. Katarina se je v začetku najprej iskreno zahvalila Slovenski frančiškanski provinci sv. Križa, ki jih je pred tridesetimi leti sprejela pod svoje okrilje. Zahvalila se je še posebno ex-ministru p. Polikarpu Brolihu, ki jim je takrat poskrbel vse potrebne dokumente za novi osnutek samostana in tri sestre pripeljal iz Zagreba v Nazarje, kjer so, v soglasju z definitorijem, dobile v posest zapuščeni samostanski cvetličnjak in tam, z podporo mnogih dobrotnikov, zgradile samostan. P. Polikarp jim je vse skozi stal ob strani in jim tudi duhovno pomagal ter je še vedno njihov redni spovednik. Mati opatinja je izrazila zahvalo tudi bratom v Nazarjah, ki so jim odstopili del vrta, jim še vedno nudijo potrebno pomoč in so jim omogočili povečanje kapele za dostojno in redno opravljanje bogoslužja. Posebno zahvalo je s. Katarina izrazila p. Mirku Silvestru, p. Leopoldu Grčarju, p. Viliju Pustoslemšku, ki so bili njihovi hišni duhovniki, in seveda p. Damijanu Vračku, ki je od zadnjega kapitlja lansko leto njihov

hišni duhovnik. Zahvala je bila namenjena tudi vsem, ki pri njih vodijo duhovne vaje in p. Mateju Papežu, ki je njihov kvaterni spovednik. Tej zahvali sestre pridružujejo svojo molitev in neprekinjeno 24-urno adoracijo za nas in našo provinco. Med mašo je spregovoril p. Polikarp in na kratko povzel zgodovinski prihod sester klaris v Slovenijo pred tridesetimi leti. Poudaril je pomen njihove navzočnosti v Sloveniji in veselje nad tem, da jim Bog naklanja novih poklicev, saj so pred leti odprle nov samostan v Dolnicah pri Ljubljani. Ob koncu svete maše se je sestram zahvalil p. provincial in poudaril misel, da smo bratje neločljivo povezani z njimi: ni mogoče imeti sv. Frančiška za brata, če nimamo sv. Klare za sestro. Pristni razlagalec Frančiškove karizme je sv. Klara, ki nam tudi danes pomaga odkrivati avtentičnost Frančiškove karizme in jo tudi živeti v današnjih časih. Sv. Frančišek je dal posebno obljubo sv. Klari, da bodo on in njegovi bratje vedno skrbeli za sestre. To obljubo želimo frančiškani tudi izpolnjevati tudi danes in v prihodnje, saj se zavedamo nenadomestljivega poslanstva, ki ga imajo sestre klarise za nas brate in za Cerkev na Slovenskem. Prav novi poklici, ki jih vedno znova dobivajo in jim jih pošilja Bog, so dokaz, da sestre živijo pristnost karizme sv. Klare in hočejo tej karizmi ostati tudi zveste v vsem in vedno. To pa je najboljše in najbolj vabljivo »sredstvo« za nove duhovne poklice.

Po končanem bogoslužju so nam sestre pripravile okusno ko-

stobo, da vztrajate v hoji za Kristusom in da se ne ozirate nazaj...

Zelo očitno je, da naš narod brez posebne Božje pomoči ne bo preživel. Ali nista ravno oba klariška samostana, ki sta po čudežu zrasla iz nič, znamenji velike Božje darežljivosti do nas?

Hvala Vam, drage sestre, ki ste tukaj in v Dolnicah, da ste to, kar ste! Pa čeprav bi Vam vsi, celo mi, Vaši starši, kdaj govorili drugače.

Dovolite nam, da Vašim ustanoviteljicam izročimo simbolični darili: sestrama Katarini in Jozefini skupaj trideset cvetov – v zahvalo za trideset let nesebičnega, predanega in požrtvovalnega dela v Božjem vrtu, s. Imakulati pa svečo simbolične luči pred tabernakljem, ki izgoreva za Boga in ljudi.

S. Imakulata je svojo nalogo zelo dobro opravila, mi imamo še nekaj časa. Potrudimo se, da bomo poslanstvo, ki nam ga je namenil Gospod, v polnosti izpolnili. Sestra Katarina rada reče: „Na koncu nam bo ostalo samo to, kar smo darovali Gospodu.“ Verjemimo ji!

Še enkrat od srca hvala Vam vsem za vse dobro; Gospodu, večni Dobroti, našemu Bogu, pa „hvala in slava, modrost in zahvala, čast in oblast in moč na veke vekov. Amen.“

p. Viktor Papež

Kako naj rečem: »pojdite v miru«, ali »pojdemo« v miru, ali pa kako drugače? Kako je pravilno?

Tako so me vprašali diakoni in bogoslovci ob neki priliki, ko smo govorili o lepoti bogoslužja, ki pa v bistvu ni nič drugega kot pravilnost bogoslužja, oziroma spoštovanje liturgičnih predpisov. Papež Janez Pavel II. v svoji okrožnici »Cerkve iz Evharistije«, 17. 4. 2003, v točki 48 lepo pravi: »V soglasju z Jezusovimi kretnjami in besedami ... je nastala krščanska liturgija... Čeprav logika prazničnega obeda priporoča domačnost, vendar Cerkve ni nikdar podlegla skušnjavi banaliziranja ter zaupnosti s svojim Ženinom in ni pozabila, da je ta Ženin tudi njen Gospod, da praznični obed za vedno ostane daritveni obed...Evharistični obed je resnično sveti obed, v katerem preprostost znamenj skriva v sebi globino svetosti Boga samega.« In v točki 52 istega dokumenta pa pravi: »Duhovniki pri obhajanju evharistije predsedujejo in persona Christi. S tem zagotavljajo pričevanje in služenje občestvu, ne le skupnosti, ki je neposredno navzoča pri maši, marveč tudi vsej Cerkvi...Žal moramo potožiti, da predvsem od časa pokoncilске liturgične preнове zaradi napačno umevanega pojmovanja ustvarjalnosti in prilagajanja ni manjkalo zlorab, ki so mnogim povzročale bolečino...Liturgične določbe pri obhajanju evharistije so izraz pristne cerkvenosti evharistije. Liturgija ni zasebna lastnina kogarkoli, niti mašnika niti občestva...Tudi v naših časih bi morali znova odkriti poslušnost liturgičnim določbam in jih ceniti kot ogledalo in pričevanje ene same vesoljne Cerkve.« Daritev svete maše začnemo z uvodnim obredom (vstopna pesem, poljub oltarja, pozdrav ljud-

stva) zaključimo pa jo s sklepnim obredom: mašnikov pozdrav, blagoslov, odslovitev ljudstva in poljub oltarja. Začetni in sklepni obred se v nekem smislu dopolnjujeta in zaokrožujeta celotno bogoslužno dogajanje. Čeprav je sklepni obred sv. maše zelo kratek in na zunaj preprost, pa to še ne pomeni, da ni pomemben tako po teološki vsebini kot tudi po obliki, oziroma da bi ga smel mašnik po svoje oblikovati in prilagajati osebnemu okusu in inovativnosti. Tudi pri sklepnem obredu sv. maše velja temeljno načelo, da je bogoslužje dejanje Kristusa in Cerkve in ga zato duhovnik ne sme na svojo roko spreminjati, opuščati ali kaj dodajati, če to ni predvideno v samih liturgičnih navodilih (Janez Pavel II., *Cerkve iz Evharistije*, § 47; 52).

Medtem ko mašnikov pozdrav na začetku sv. maše s svetopisemskim besedilom in klicanjem Sv. Trojice (besedila pozdravov so vzeti iz Pavlovih pisem), želi že takoj na začetku navzoče vernike povezati v občestvo vere, upanja in ljubezni, v občestvo, ki se je zbralo po nagibu Sv. Duha in v božjem imenu, da bi kot skupnost bratov in sester po veri obhajalo velikonočne skrivnosti, pa ima duhovnikov pozdrav na koncu sv. maše ne le odslovilni značaj, ampak vsebuje tudi nalogo, poslanstvo, naročilo: sodelovanje vernikov pri mizi božje besede in evharistični mizi se nadaljuje na drugačen način v življenju vsakega kristjana. Sv. maša dobi konkretne oblike in izraze v našem življenju. Za te kristjanove naloge in poslanstvo v življenju, ki so včasih zelo zahtevni, podeli

duhovnik na koncu sv. maše blagoslov v imenu Sv. Trojice. Tako naše krščansko življenje poteka v znamenju Kristusovega križa, ki je v bistvu misterij Sv. Trojice, in to znamenje naredimo tudi na začetku in na koncu sv. maše. Ob posebnih priložnostih pa lahko blagoslov spremlja tudi posebna »molitev nad ljudstvom« ali slovesna oblika blagoslova.

Na začetku sv. maše nas je to znamenje uvedlo v skrivnost daritve, ob koncu sv. maše pa nam to znamenje nalaga misijonsko poslanstvo v našem vsakdanjem življenju.

Po blagoslovu duhovnik (diakon) izreče zelo pomenljive besede, ki ne pomenijo samo to, da se občestvo lahko razide temveč, da vsak član tega občestva sprejme poslanstvo, »missio«: **»POJDITE V MIRU.«** Ljudje odgovorijo: »Bogu hvala.« (SURM § 168; 185).

Kot bi vsaka druga oblika pozdrava na začetku sv. maše (npr.: lep pozdrav vsem, dober dan, dobro jutro, hvaljen Jezus... vse to se lahko sliši po cerkvah!) kazala na izraz naše banalnosti, tako bi tudi sklepni pozdrav in odslovitev, ki bi ga mašnik po svoje oblikoval, odražal naše nepoznanje teologije tega liturgičnega sklepnega pozdrava in odslovitev občestva ob koncu sv. maše: npr.: pojdiMO v miru, ostanimo v miru, živimo v miru.... V predpisanem liturgičnem pozdravu: **POJDITE V MIRU**, se razodeva dinamičnost Jezusovih besed in naročila: »Kot je mene poslal Oče, tako tudi jaz vas pošljem« (*Jn 20, 21; 17, 18*), oziroma: »Niste vi mene izvolili, ampak sem vas jaz izvolil in poslal, da obrodite sad in vaš sad ostane« (*Jn 15, 16*). Brez tega poslanstva, ki ga mašnik »in persona Christi« izreče občestvu in posameznikom, bi bilo evharistično bogoslužje zelo okrnjeno.

Občestvo po mašniku sprejema Jezusovo velikonočno misijonsko poslanstvo: **»Pojdite po vsem svetu in učite vse narode.«** Evharistično slavlje se spremeni in nadaljuje v oznanjevalnem slavlju po naročilu mašnika: **»ITE MISSA EST.«** To je slovo, a istočasno tudi sprejetje

novega poslanstva: živeti evharistično daritev. Nekatere izdaje mašnih misalov imajo različne načine odslovitvenih besed; vse te oblike odslovitve občestva pa se zaključijo z: **»pojdiTE v miru.«** Rimski misal pravi: **»Odslovitev, s katero odslovimo sveti zbor, da se vrne vsak v svoje vsakdanje življenje in z dobrimi deli hvali in slavi Boga.«** (§ 57 b). **»POJDITE V MIRU«** poudari neločljivo povezanost evharističnega slavlja pri oltarju z konkretnim življenjem občestva in posameznikov. Sv. maša je res »končana«, toda v drugačnem smislu se šele začne in nadaljuje. **»Sveta maša, ker se bogoslužje, v katerem se izvrši skrivnost odrešenja, konča z besedami, ki povedo, da so verniki poslani (missio), da bi v svojem vsakdanjem življenju izpolnjevali božjo voljo.«** (KKC § 1332). Kristjan je po mašniku odposlan, da svoje življenje spreminja v nenehno daritev: **»Dajte svoja telesa v živo, sveto, Bogu prijetno daritev. Tako bo vaše bogoslužje duhovno.«** (Rimlj 12, 1-2), oziroma, da kristjan sicer ostane na tem svetu, a ni od tega sveta (*Jn 15, 19; 17, 14*). Evharistija je namreč tudi zakrament poslanstva, ki izhaja iz same narave zakramenta evharistije. Gre za poslanstvo, ki se nadaljuje z oznanjevanjem božje besede, z zgledom in dobrimi deli. Iz obhajanja sv. maše izhaja dolžnost evangelizacije, saj kristjan pri sv. maši sprejme posebno obliko misijonskega in apostolskega poslanstva. Zato se z odslovitvijo mašna daritev nadaljuje v pričevanju in oznanjevanju. **»Ohrani zaklad vere«** (1 Tim 6, 20) pravi ap. Pavel, vendar ne le zase, temveč ga je potrebno deliti tudi z drugimi: **»Pojdite in učite vse narode«** (Mt 28, 19). Naša ljubezen, ki se je nahranila z evharističnimi skrivnostmi, dobi konkretno obliko v pričevanju ljubezni v vsakdanjem življenju (Janez Pavel II., *Evharistija, vir in višek življenja in poslanstva Cerkve*, Predlogi za XI. sinodo škofov 2005, št. 37).

Papež Janez Pavel II. v apostolskem pismu **»Gospodov dan«**, 31.5.1998, v § 45 lepo pravi, da je

»sklepni obred -blagoslov in odslovitev - potrebno znova odkriti in bolje ovrednotiti, da bi udeleženci pri evharistiji pristneje začutili odgovornosti, ki jim je zaupana. Ko se sveti shod razide, se Kristusu učenec vrne v svoje navadno okolje z nalogo, da celotno svoje življenje napravi za dar.«

Res je, da ima slovenski prevod mašne knjige v § 143 poleg **»pojdi-te v miru«**, tudi obliko **»pojdiMO v miru«**, kar pa ne pomeni, da je to tudi pravilno. V sedanjem misalu namreč lahko najdemo kar nekaj slabih prevodov latinskega besedila oziroma dodatkov, ki jih »editio typica« ne pozna, in ki so tudi teološko vprašljivi. Upam, da bo nova izdaja mašne knjige odpravila te pomanjkljivosti in nepravilnosti in ostala zvesta originalu.

Diakonom in bogoslovcem, ki so me vprašali, kako naj rečejo ob koncu maše, kako je pravilno, pa odgovarjam: pravilno in smiselno je odsloviti sveti zbor z besedami: **»POJDITE V MIRU«** - »ITE MISSA EST.«

p. Viktor Papež

Česa se letos (2008) spominjamo ?

V letošnji letnici se nahaja tudi številka osem. Le-ta nam kliče v spomin nekatere mejnike, ki tudi imajo osmico. Je letnica 2008 čisto običajna? Kakor za koga! Poglejmo!

Pred 1600 leti (408) so zahodni Goti obkolili Rim. Pred 800 leti (1208) je sv. Frančišek poslušal evangelij o pošiljanju učencev po svetu. Pred 700 leti (1308) je umrl slavniti teolog Janez Duns Skot. Pred 600 leti (1408) so Turki prvič »obiskali« naše dežele in požgali Metliko. Pred 500 leti (1508) je bila poslikana Sikstinska kapela, mineva pa tudi 500 let od rojstva Primoža Trubarja (1508 - 1586). Pred 400 leti (1608) je Jan Lipper-sky izdelal daljnogled, istega leta pa se je rodil tudi največji angleški pesnik po Shakespearu John Mil-

ton. Izpred 300 let (1708) je ime naše province »Hrvatsko-kranjska provinca sv. Križa«. Prav tako mineva 300 let, odkar je vsa Cerkev prvič obhajala zapovedani praznik brezmadežnega spočetja Device Marije. Letos mineva 200 let (1808) od Napoleonovega zavzeta Rima, istega leta pa je Dubrovnik nehal biti država. Pred 200 leti (1808) se je rodil Janez Bleiweis, časnikar in politik, Valentin Stanič je osvojil Triglav, Jernej Kopitar pa napisal prvo znanstveno slovnico slovenskega jezika. Pred 150 leti (1858) se je v Lurdu Marija predstavila: Brezmadežno spočetje sem! Pred 100 leti (1908) sta se rodila v Veliki Polani pisatelj Miško Kranjec in v Trstu pesnik – humorist Ivan Rob, umrla pa sta glasbenika Nikolaj Rimski Korsakov in Gustav Ipavec. Pred 100 leti je umrl tudi Hinko Dolenc. Istega leta (1908) je Sicilijo prizadel hud potres, ki je zahteval 80.000 žrtev, Avstrija pa je okupirala BiH in jo anektirala, Tedaj se je pojavila zamisel o trializmu. V Spodnji Šiški pa je bila blagoslovljena nova osnovna šola.

Pred 100 leti (1908) je bila na Viču dograjena in posvečena cerkev sv. Antona Padovanskega; še isto leto je bila ustanovljena tudi župnija. Župnija je preživela dve svetovni vojni in se veselila 500-letnice ljubljanske škofije in 2. vatikanske cerkvenega vesoljnega zbora. Župnija je rasla z rojstvi, s preseljevanjem in s priključitvijo naselij Brdo, Grič, Kozarje, Kosovo polje in Murgle. Pomemben dogodek pa je bila slovenska osamosvojitve.

Tako je priromala do svojega 100. rojstnega dne, za kar ji čestitamo. Vse te obletnice pa potrjujejo besede Sv. Pisma: »*Rodovi odhajajo, rodovi prihajajo, svet pa vedno ostaja*« (Prd 1,9).

Zapisal v čast 130-letnice rojstva Vičanke, pesnice, uršulinke s. Elizabete Kremžar,

p. Zdravko Jakop

Ukrotiti gubbijsko pošast

Verjetno vsi poznate zgodbo o volku iz Gubbija. Rožice so našemu bratu Frančišku romantično rade dale malce čudodelniški pridih. A ko sem bil aprila letos na seminarju za mir, pravičnost in ohranjanje stvarstva v Rimu, je zelo resen znanstvenik, p. Johannes Freyer, dekan Antonianuma, ravno to pripoved vzel za osnovo svojemu predavanju. Govoril nam je o sv. Frančišku, nenasilju in stvarstvu. Pa razmišljajmo ob njej še mi.

Odnos sv. Frančiška do drugih, tudi do drugačnih ljudi, lahko lepo vidimo že iz njegovega odnosa do »Saracenov«, takrat v Evropi nekakšnih »splošnih sovražnikov«. Svojim bratom je tudi naročil, naj potrpežljivo prenašajo zasmehovanje in ponižanja, naj se ne pritožujejo, naj se zavedajo, da so nekoristni sužnji in imajo najprej sebe za grešnike. V odnosu do drugačnih (in celo sovražnih) izpostavlja predvsem dve vrlini: ponižnost in pa potrpežljivost¹.

Rožica o srečanju z gubbijskim volkom nam lahko služi kot paradigma, vzorec ravnanja, ko se razmere zaostrijo – je nekakšen zasilni scenarij (bi mu rekli »požarni red«?) za razreševanje sporov² in posredovanje v njih. Ki ima tudi čisto svojske frančiškanske elemente!

Prvič, sv. Frančišek **se izpostavi**; ne zanika resnosti položaja, ni pacifist, da bi rekel, da je »vse OK«, da je važno, da se imamo radi in lahkotno odšel dalje. Tudi ne pobegne ali zamahne z roko, da se njega pač stvar ne tiče – vstopi v spor in se loti njegovega

razreševanja kljub temu, da je to zanj nevarno in mu ne prinaša posebnih osebnih koristi.

Drugič, sv. Frančišek vzpostavi oziroma obnovi **bratske odnose. Ni enostranski, poslušaj in sprejme vse. Je razumevajoč za njihovo tragiko in stisko, vsekakor priznava dostojanstvo**. V rožici prevzame celo vlogo nekakšnega volkovega glasnika, ko meščanom jasno pove, zakaj je volk ravnal tako, kot je. Poskrbi, da obe strani presežeta logiko iskanja krivca in žrtve ter sta sposobni ena na drugo gledati kot na brata v Kristusu. Za sprti strani pa to pomeni, da morata prevzeti svoj del odgovornosti in ne vse valiti na drugega.

Tretjič, sv. Frančišek vstopa v spor **brez orožja. Iz v zgodbi navedenih dejstev lahko razberemo, da je v Gubbiu stanje** vojne; meščani hodijo naokrog oboroženi in trepetajo na vsakem koraku, volk pa je tako ali tako vedno oborožen s svojimi čekani in iz dneva v dan bolj podivjan. Torej zares strašljiv položaj, v katerem je težko ohraniti preudarnost; že najmanjši migljaj ene strani lahko povzroči »eksplozijo« in vse splošen medsebojni obračun. Kopicijo se obojestranske obtožbe, nihče nima več čistih rok, zdi se, da je edino možno, da smo pač bolj oboroženi kot nasprotnik in si kopičimo vedno novo orožje. Fronta skratka. Frančišek pa tvega in se razoroži! K volku gre brez vsake zaščite. In s tem preseka gordijski voz medsebojnega sovražstva. S tem še potrdi, da je v volku prepoznal brata, saj se k njemu odpravi kot brat in ne kot sovražnik. S tem da možnost,

da je tudi volk do njega bratski. Ukrepa popolnoma nenasilno – kakršenkoli drug junak bi pač zgodbo končal tako, da bi „zlobno pošast“ končno premagal in najverjetneje ubil. Zaostrene razmere ga ne zmedejo in mu niso izgovor, da bi popustil v svojih načelih in veri.

Kar je pri njegovem posredovanju izrazito frančiškansko in krščansko je, da je pripravljen tvegati, zastaviti svoje življenje, **nositi križ. In to kljub temu, da sploh ni vpleten, je samo posrednik. Nihče mu ne more jamčiti, da ga ne bo volk, ko bo tako neoborožen in zato nemočen prišel predenj, takoj popadel in raztrgal. Če to dobro premislimo in se vživimo v položaj, ta rožica postane iz romantične bajke prava srhljivka, predvsem pa nezaslišana provokacija; tako „zaradi lepega“ tvegati življenje? Mnogi mirovniki v zgodovini so umrli, ker so vztrajali pri nenasilju, recimo Gandhi in pa Martin Luther King. Tudi Jezus bi lahko izbral drugo pot kot pa križ. A vedel je, da tako hoče Previdnost in ga je na križevem potu objel. V očeh sveta se sicer lahko zdi sila neučinkovito, da kar tako, zaradi svoje načelnosti trpim silo ali celo zgubim življenje. Vendar se lahko vedno spomnimo svetopisemske pripovedi o ostarelem Eleazarju. Silili so ga jesti meso, on pa je vztrajal: čutil je, da bi s tem izdal, preklical odpoved in trud vsega življenja. Tudi nas ravno grožnja križa, trpljenja, bolečine, vedno znova postavlja pred vprašanje o smiselnosti naših drž, načel, odločitev. In jih lahko tudi utrdi. Gotovo bi se kdo vprašal, če je vredno; koliko dobrega bi lahko nekdo še naredil, če ne bi tako trmasto vztrajal v nenasilju (in jih zato skupil)! A ravno v tem je temeljni miselni preskok, katerega nas uči sv. Frančišek: nismo poklicani, da bi bili učinkoviti, temveč, da bi bili *zvesti*. Tu se *pokaže* vera nekoga: zaupam Bogu, da bo vse prav, če bom vztrajal v tem, kar vem, da je dobro. Tudi če to pomeni „zoprne“ stvari.**

Prav tako je izrazito frančiškansko obarvano naslednje načelo: **delovati v skupnosti. Frančišek se zadeve loti skupaj s svojimi brati in še ko ga ti zaradi strahu pred volkom zapustijo, se zave da, da ga spremljajo v molitvi. (Od Boga poklicana) skupnost je temelj in jamstvo mojega delovanja. Če bom sam, me bodo kaj hitro zmamili moji lastni interesi, strahovi, predsodki. Skupnosti pa je v moči Svetega Duha dano, da izvršuje in drži Božjo voljo. Mi pa imamo tako pogosto občutek, da se moramo bojevati proti skupnosti ... Nikakor, bojevati se moramo v skupnosti. Gotovo, lažje in bolj romantično je biti osamljeni jezdec, ki sam obračuna z zlom (in potem tudi sam žanje hvalo)(kako pogosta je skušnjava takšnega izkazovanja in primerjanja med nami!); a Bog tako zelo hoče, da smo najprej skupnost, da tudi samo v njej daje svoj blagoslov uspeha.**

Sv. Frančišek prepozna vire nasilja in jim da pravo ime. Pokaže razumevanje in usmiljenje za obe strani. Ko doživita usmiljenje, se jima ni treba več smiliti sebi. Kot ponavadi tudi v naši zgodbi pravzaprav nasilje izvira iz potrebe, ki ni utešena in se zato nekdo na agresiven način trudi, da bi poskrbel zanjo: volk napada mesto zaradi lakote. Frančišek prepozna volkovo lakoto kot legitimno potrebo in se odloči pravično poskrbeti zanjo. Obenem pa graja volkov način izpolnjevanja potrebe, ki je vse prej kot tvoren; jasno opredeli nasilje kot uničujoče (pa naj gre za volka ali meščane). Upravičen cilj ne more posvečevati kakršnikoli sredstev; nekatera sredstva so tudi takšna, da nikoli ne bodo pripeljala do cilja, pa čeprav se zdijo bližnjica. Za agresivno ravnanje to vsekakor velja. Pravičnosti, reda in miru se pač ne da izsiliti.

Sv. Frančišek spodbudi dialog in spravo. Ko skušamo posredovati v sporu, pogosto delamo napako, da vso težo prevzamemo nase in ne pustimo „zraven“ sa-

mih vpletenih. Želimo biti sami heroji. On pa je ravnal drugače; takoj, ko so razmere to dopustile, je soočil vpletene – prvenstveno gre pač za njihovo zadevo, on je samo „gost“. Ko sprti uspejo preseči omejenost sovraštva, so sami najboljši pogajalci in samo oni se lahko dogovorijo za sistem, s katerim bodo zadovoljni. Obenem je poskrbel, da so se med seboj spravili (kar pomeni, priznali svoj delež odgovornosti in krivde ter se odločili za mir). Pri tem je pomembno, da sv. Frančišek nikogar ne kaznuje, s čimer dokončno pokaže, da ni pristranski – kjer vsi vidijo greh, on predvsem vidi stisko. Sodbo pa prihrani Najvišjemu sodniku. Sv. Frančišek v pogovorih med volkom in mestom poskrbi, da se vzpostavi pravičnost kot porok miru. Besede volka in meščanov bi lahko bile še tako sladke in njihovi nameni še tako plemeniti, če ne bi med seboj sprejeli dogovora, ki bi dal vsakemu tisto, kar mu gre, bi dogovor kmalu propadel. Danes se pogosto srečujemo z nasiljem, ki so ga rodila leta in leta kolonialnega zatiranja, pri čemer so nekdanji kolonialni zatiralci pogosto najglasnejši v svojih sodbah in neodobravanju, marsikdaj pa se z nemiri, za katere so zgodovinsko odgovorni, še okoriščajo (Afganistan, Irak). Samo dosledna pravičnost lahko reši takšne politične vozle – in korenita zaveznanost miru. Šele ko sprejmemo v družbi pravičen dogovor, smemo obsojati tiste, ki se zatekajo k nasilju. V nasprotnem primeru pa je pač tako, da veliki zločinci sodijo majhne (in nanje stresejo svojo krivdo).

Ob tem branju bi se preprosta kmečka pamet utegnila upreti, češ, kaj se to pravi, volk pa dostojanstvo, pravice, potrebe in tako naprej – kot da bi bil človek! Dejansko to, po mnenju nekaterih zgodovinarjev, sploh ni tako malo verjetno: da je v okolici Gubbia živel plemič ali morda razbojnik, ki je bil tako krvočen, neusmiljen, podivjan, da se ga je oprijel sloves zveri. Tako

postanejo prvine te zgodbe precej bolj smiselne, obenem pa še bolj dramatične: sv. Frančišek golorok proti v jeklo obdanemu hrustu „s kamnom namesto srca“ ... Pa tudi če je bil res volk; mar ne verujemo, da je tudi njega ustvaril Bog in „videl, da je dobro“?

Zgodba o volku iz Gubbio tudi nas vse izziva, da ravnamo kot sv. Frančišek – da se izpostavimo, vedno ostanemo z vsemi bratje, zavržemo vsako sovraštvo, nasilje in agresivnost, ostanemo zvesti in vzljubimo križ, delujemo v skupnosti, pospešujemo poštenost in iskrenost, spodbujamo dialog in spravo ter z vsemi močmi delamo za pravičnost. In pri tem nam Bog pomagaj!

br. Jernej Kurinčič OFM

1 Latinska beseda za ponižnost, humilitas, prihaja iz besede humus, zemlja. A pri tem ni mišljeno, da bi bil ponižen človek pritlehen ali nizkoten, da sebe ne bi cenil in bi bila njegova samozavest pri dnu; ni ponižnost, če sebe dajem v nič (kar bi lahko iz slovenske besede sklepali), to je samo nespametno. Ponižnost je v tem, da sem prizemljen, „z obema nogama na zemlji“, da sebe vidim takega kot sem, stvarno in ne sanjaško. Da vem, da sem pač le neznamenit kosček čudovito ustvarjenega vesolja, drobna slamica v zgodovini, ki pa vendar lahko kaj spremeni, če ne drugje, pa v svojem srcu. Beseda potrpežljivost, patientia, pa prihaja iz besede passio, ki pomeni najprej strast, včasih pa tudi trpljenje. Ponašanje potrpljenja razumemo kot: znati počakati, da se slabo neha. Izvor besede pa nam razkriva še mnogo širšo razsežnost: potrpljenje ni v tem, da, ko je hudo, pasivno čakam, da mine, temveč da s strastjo objamem križ, ki mi je poslan in ga z ljubeznijo nosim; da v njem prepoznam pot svojega odrešenja.

2 Ker sem s področja ustvarjalnega razreševanja in uporabe spora pisal diplomsko nalogo, mi je seveda navedeno še posebej zanimivo – sv. Frančišek (oz. avtor Rožic) torej predstavi natančno izdelan vzorec soočanja s sporom.

Kopernikovi knjigi v Ljubljani

Ob koncu leta 2005 je bila v ljubljanski Narodni in univerzitetni knjižnici odkrita Kopernikova knjiga *De revolutionibus...*(ponatis) iz leta 1566. Dolga stoletja se je skrivala očem slovenskih astronomov. Nihče ni vedel zanjo, ker je knjižničar Matija Čop pred stoletji zagrešil napako. Namesto M.D.LXVI je prebral M.D.CCLXVI.

Med letoma 1733 in 1746 je Žiga Škerpin za potrebe frančiškanske knjižnice kupil 1668 naslovov v 2627 zvezkih iz 126 krajev, med njimi Kopernikovo drugo izdajo. Slednjo je Jaro Dolar leta 2000 napačno uvrstil v leto 1694, pravilno pa jo je leta 2004 datiral Sonja Svoljšak v okviru svojih priprav za disertacijo pri Nataši Golob na Filozofski fakulteti v Ljubljani.¹ Škerpina so pri njegovem delovanju v Ljubljani podpirali tudi knezi Turjaški, zaradi številnih nabav novih knjig pa je na Vodnikovem trgu dal dozidati nove prostore knjižnice.

Pred štiristo leti je Kopernikova knjiga prišla na katoliški indeks prepovedanih knjig, dokler se napake v njej »ne popravijo«. Domnevna „napaka“ je bila predvsem v razlagi resničnega gibanja Zemlje. To seveda ne pomeni, da Kopernikovega sistema tedanji profesorji pri računih niso uporabljali, le študentom so zabijali, da gre le za priročen matematični postopek, v resnici pa naj bi Zemlja mirovala. Tako je bil volk sit in koza cela.

V katoliških deželah z našimi vred je prevladoval sistem Tycha Braheja. V njem se vsi planeti, razen Zemlje, gibljejo okrog Sonca, Sonce samo pa kroži okrog ne-

premične Zemlje. O premikanju Zemlje po Koperniku je v prvih šestih desetletjih po prvi objavi Kopernikove knjige leta 1543 pisalo le dobrih deset znanstvenikov.

Kepler je bil sicer Brahejev pomočnik v Pragi, vendar se je zavezal kopernikanstvu. Še več. Ko je dobil v roke Brahejeve meritve planeta Marsa, je dokazal, da se planeti gibljejo po elipsah in ne po krožnicah, kakor je menil Kopernik. Zelo verjetno so ljubljanski jezuiti nabavili Kopernikovo knjigo (1566) že kmalu po natisu, vendar so jo morali zaznamovati kot prepovedano in je niso kazali svojim študentom. Razmere pa so se spremenile pred poldrugim stoletjem, ko so ljubljanski jezuiti prek svojih zvez v Rimu zvedeli, da bodo kmalu umaknili prepoved „vseh knjig, ki opisujejo gibanje Zemlje kot fizikalne resničnosti“. Prepoved je bila v resnici umaknjena šele leta 1768, vendar so ljubljanski jezuiti zapisali svoj lastniški vpis v Kopernikovo knjigo že leta 1754 in najbrž z desnega spodnjega roba izrezali zaznamek o papeževi prepovedi tega dela. Leta 1760 sta dva študenta v Ljubljani na javnem izpitu pri jezuitih že slavnostno branila Kopernikov nauk. Jezuitski poročevalec je pozorno opisal dogodek: „V tem letu smo priredili deset javnih razprav o fiziki z velikim izpitom, kjer so študentje pred avditorijem branili veliko fizikalnih teorij skupaj s poskusi, zasnovanimi po Mairanovih raziskovanjih sprememb v barometru. Sodelovali so slušatelji prvega in zadnjega letnika filozofije ter poznavalsko

odgovarjali na zapletena matematična vprašanja, na vprašanja iz logike in metafizike. Javnemu zagovoru je prisostvovalo več kot ducat filozofov, trije kleriki in štirje cerkveni uradniki, med njimi trije plemiči.“ Bil je to prvi ljubljanski izpit, ki so ga javno naslovili s Kopernikovim imenom; nedvomno priložnost, ki je ni smel zamuditi noben mestni matematik, fizik ali astronom, vreden tega imena.

Ljubljanski profesor fizike Janez Schöttl je leta 1761 zelo uspešno opazoval navidezni prehod Venere čez navidezno Sončevo ploskev; njegovo meritev je pohvalila celo Pariška akademija. Gabrijel Gruber pa je pri svojem pouku navigacije in orientacije med plovbo študente učil tudi praktične astronomije z uporabo teleskopa, seveda ob pomoči Kopernikovih, Keplerjevih in novjših knjig. Med njegovimi najboljšimi dijaki je bil Jurij Vega, ki je pozneje tudi sam veliko raziskoval in pisal o astronomiji. Prav v Vegovem rojstnem letu (1754) je bil v njegovi poznejši jezuitski šoli vpisan ekslibris v drugo izdajo Kopernikove knjige. Za knjigo je skrbel Vegov poznejši ljubljanski spovednik, matematik in fizik, baron Bernard Ferdinand Erberg, ki je po ukazih Marije Terezije vodil reformo ljubljanskih študentov.

Odkritji *'Kopernika'* v Ljubljani mečeta zelo svetlo luč na ljubljansko astronomijo, hkrati pa pomenita tudi odkritji dragocenih knjižnih zakladov v Sloveniji. Obe prvi izdaji *'Kopernika'* sta namreč visoko cenjeni, ljubljanski drugi izdaji pa sta bili zaradi nenavadnih spletoev okoliščin do slej spregledali.

Povzeto iz: Stanislav Južnič in Marijan Prosen, *Astronomija na Slovenskem in slovenski astronomi na tujem*. (12-21.stoletja)

1 Svoljšak, 2006.

Razmišljanje o Posinodalnem dnevu -

Celje, 26. aprila 2008

Uradno, oziroma službeno poročilo o Posinodalnem dnevu (PD), ste najbrž prebrali v cerkvenih medijih, zato tukaj podajam le nekaj osebnih vtisov, čeprav sem bil tam kot delegat KORUS-a in predhodno tudi sodeloval v pripravi prispevka letga.

»Tehnično« naj pripomnim, da je bilo gradivo za PD predhodno lepo pripravljeno, saj so bili v njem vestno naštet in statistično obdelani sklepi sinode, ki so bili v tem času po sinodi že uresničeni in omenjeni tudi tisti, ki še čakajo na udeležanje. Pogrešal pa sem obdelavo teh »podatkov«: zakaj nekateri sklepi niso bili uresničeni, katere je v tem času »čas povozil«, katere še neizpolnjene sklepe bomo prihodnje vzeli prednostno in nenazadnje, kaj bomo na PD storili glede tega. Pravzaprav nisem zasledil kakšne bolj jasne obrazložitve o tem, zakaj PD in kaj po njem. PD je namreč v precejšnji meri izzvenel, če izvzamem pozdrave iz zamejstva in lepe misli škofov, v poslušanju že natisnjenega gradiva.

Osebnostno sem ob poročilih in statistiki ter voščilih in »medklici« po redu v katehezi in zakramentalni praksi ter še morda ob določeni alternativni karizmatičnih skupin, pogrešal širšo razpravo o Cerkvi na Slovenskem, o sodelovanju in poslanstvu v naši družbi, predvsem pa neko vizijo za prihodnost. Imel sem občutek, kot da smo premetali in dodatno navozili kupe materiala za neko zgradbo, za katero pa ni idejnega načrta.

Morda pa je problem prav v tem, da ne potrebujemo neke velike zgradbe in glomaznih načrtov, ampak le premakljivi šotor, kar bi pomenilo, da bi si za PD morali zastaviti izziv »izselitve« iz preteklosti in statistike, izziv izselitve iz stare mentalitete: iz posesti, iz uspeha in ugleda, iz občutka varnosti in zasidranosti v stare strukture in institucije, iz agrarne kulture in miselnosti...

Seveda, za takšen korak potrebujemo preroštvo, potrebujemo pogum za drzne sanje, potrebujemo za-upanje v Boga in v ljudi, saj je to v Cerkvi nekaj nujnega, sicer pride do okostenelosti in neobčutljivosti, kar lahko vodi do trdosrčne Cerkve, ki množi zakone, zahteve, pogoje in strukture ali pa do pomehkužene Cerkve, ki ne izžareva več energije, ki ne izžareva več Kristusa in zato ne zmore več ustvarjalnosti in mladosti.

Če nadaljujem razmišljanje v to smer: na PD sem pogrešal poročilo o »nekom«. Resnica ni »nekaj«, resnica je »nekdo«! Ta nekdo, pa naj bo to Kristus ali pa njegov brat ali sestra, je bil na PD premalo poudarjen, ker so ga izpodrinile skrbi za številke, metode in strukture. Mar ni pokojni papež Janez Pavel II. dejal, da za nas ni merodajna statistika, ker ta ne odrešuje, ampak da je »naša politika« oseba? Če je oseba zares naša politika, potem bi se je moral PD neposredneje dotakniti tudi v družbenem smislu in se izrecneje soočiti z njenim notranjim rušenjem: soočiti z biološkim rušenjem, zaradi katerega nastaja praznina

v ritmu obnavljanja generacij in bližajoča se problematika ostarelih, soočiti se s socialnim rušenjem in z njegovimi posledicami najrazličnejših oblik izključevanja, nezaposlenosti in nasilja, soočiti se s kulturnim rušenjem pod vsemogočno oblastjo medijev, ki vsiljujejo kult potrošništva in erotizma in ne nazadnje bi se morali soočiti z duhovnim rušenjem, ki vse bolj zastruplja z nihilizmom, ironijo, aroganco in drogo. Namesto tega soočenja sem imel bolj občutek, da se z razpravami spuščamo v neke oblike genetskega inženiringa, ki bi si rad s pastoralnimi metodami »izdeloval« vernika po naročilu oziroma potrebi.

Vseskozi sem v sebi čutil Frančiškov krik: »Bratje, kdo bo kaj rekel o naši sestri Materi zemlji? Kdo bo tokrat poromal namesto mene k sultanu? Bratje, kako pa mislite graditi edinost brez solidarnosti, saj smo vendar udje drug drugega – naj mar odri-nemo božji obraz v senco solza in krvi? Bratje, odprimo oči, ki smo jih iz pobožnosti zaprli! Poglejmo globlje in širše, da ne bomo sol soli, kvas kvasu in da ne bomo prižigali svetilke na sonce!«

Smo mar kot Cerkev na Slovenskem premajhni in nemočni za kaj takega. Če je Nikos Kanza-stakis dejal, da »Vsak človek lahko reši celoten svet«, kaj vse bi lahko naredila celotna Cerkev na Slovenskem! Seveda pa bi morali zares hoteti in verjeti, da se kaj takega lahko zgodi. Pa saj je vendar Bog z nami, mar ne?

p. Pavle Jakop

Jože Mihelič

(Trst 1909 - 1969 Forst)

Kdo je bil Jože Mihelič? Nekdanji vitanjski vikar in župnijski upravitelj. Rojen je bil 28. marca 1909 v Trstu. Njegovi starši so imeli veliko trgovino. Po zlomu Avstro-Ogrske so izgubili vse. Mnogi Slovenci so tedaj bežali iz Trsta. Jožetov oče pa ni hotel oditi. Raje je ostal, pa je kmalu umrl. Materi se je omračil um in je šla kmalu za njim. Jože in njegov brat Silvester sta zapustila Trst in odšla v Veržej k salezijancem. Silvester je postal duhovnik in izobražen glasbenik. Deloval je v Zagrebu in pozneje v Avstriji. Tudi Jože je bil izreden glasbeni talent in odličen pevec. Leta 1934 je vstopil v mariborsko bogoslovje in že naslednje leto prejel vse nižje redove. Ustanovil je tako kvaliteten zbor, kakršnega ni bilo ne prej in ne kasneje. Spomladi leta 1938 je prejel subdia-konat in diakonat in bil 3. julija istega leta posvečen v mašnika. Novo mašo je pel v nedeljo, 10. julija 1938, v frančiškanski baziliki v Mariboru. Po novi maši je bil eno leto semeniški duhovnik (korni vikar). Od 1. avgusta 1939 pa do vdora Nemcev je bil drugi kaplan v župniji Šmartno pri Slovenj Gradcu. Leta 1941 so ga Nemci izgnali na Hrvaško, kjer je ostal do konca vojne. Potem se je vrnil in prišel v Vitanje k bolnemu in ostarelemu župniku Alojziju Musiju. Ko je Musi 5. decembra 1948 umrl, je Jože Mihelič postal župnijski upravitelj, kar je uradno ostal do 15. januarja 1951. Ker pa je bil zelo vpliven in ker je neverjetno razgibal župnijo, zlasti ljudsko petje, je postal odveč. Poleg tega je imel sestanek s fanti, ki so šli čez mejo, in ker

jih ni prijavil, je bil aretiran 28. decembra 1948, 8. februarja 1949 na Okrožnem sodišču v Celju pa obsojen na pet let strogega zapor. Očitali so mu, da se je sestajal s člani ilegalne organizacije 'Grom' ter jim dajal nasvete, širil sovražno propagando ter smešil ljudsko oblast ... Ko se je včlanil v Ciril - Metodovsko društvo, je bil z ukazom Prezidija IS FLRJ 28. decembra 1950 pomiloščen in 4. januarja 1951 izpuščen. V zapori-h je bil dve leti. Ljudje so ga hodili obiskovat. Zdenko Lovše piše v knjigi Ne jaz, ampak Bog: »Bilo je leto 1950. V celici nas je bilo 38. Mučili so nas s stradanjem.« Zapor-niki so dobili vročo juho, in ker jo niso mogli jesti, so jo zlili v »kiblo«. Ker pa jih je mučil glad, je Mihelič, ki je bil močne postave in je lakoto še težje prenašal, prvi pomočil prst v juho in rekel: »Saj ni niti tako slaba.« Vzel je žlico, kar so za njim storili še drugi, in začeli jesti juho iz kible. Gospod se usmili! (prim. str. 109 in 111).

Bogoslovni profesor dr. Anton Sterle je bil njegov sozapornik. Miheliča se spominja takole: »O rajnem Jožetu Miheliču vem malo. Samo nekaj časa sva bila skupaj v zaporu v Mariboru ... Zapomnil sem si glede Jožeta to, da je bil velik, zgovoren, prijeten, komunikativen. Tudi krepkega zdravlja ... Na tistem pa sem mislil na to, da on veliko težje prenaša zapor kakor jaz in da bo že zaradi zgovornosti tudi zunaj zapor v težjem položaju kakor npr. jaz. Kot duhovnik se mi je zdel zvest.« (Tako mi je prof. Sterle pisal 3. februarja 2003, nekaj mesecev pred smrtjo; umrl 20. oktobra 2003.)

Mihelič je iz Vitanja odšel v Gornji Grad, kjer je bil najprej vikar, in sicer od 18. 1. 1951 do 1. 7. 1952, nato pa župnijski upravitelj do 27. 8. 1953. Tedaj je imel v soupravi tudi župnijo Šmartno ob Dreti. Njegov tedanji prijatelj in sodelavec Feliks Ugovšek pravi, da je bil Mihelič zelo, zelo priljubljen, vsi ljudje so ga imeli izredno radi. Posebej uspešen je bil kot organizator ljudskega petja in sploh vsega dela. Ker je vse odlično teklo, tedanji oblasti to ni bilo po volji. Začeli so nagajati. Malo so popustili, ko je bil Mihelič član Ciril - Metodovskega društva, kjer je bil pevodja. Ko so šli v Avstrijo nastopat, pa se ni hotel več vrniti. Tam je že bil njegov brat Silvester. Mihelič je prevzel župnijo Forst pri Wolsbergu in tam ostal do smrti 17. decembra 1969. Tam je deloval kot izvrsten zborovodja med Slovenci. Umrl je za pljučnico. Kako se je tam počutil, ne vem. Vsekakor mu ni bilo lahko, ko je moral kot zaveden Slovenec delati na tujem. Že omenjeni Zdenko Lovše piše: »Obiskat me je prišel duhovnik Mihelič (prve dni nemške okupacije!) - Ker so se razmere že toliko uredile, da smo se smeli gibati po mestu, me je nagovarjal, naj greva v Malo Nedeljo obiskat njegovega dobrotnika, župnika, ki ga je med študijem podpiral. Šla sva. Na poti sva videla ljudi, ki so stražili telegrafске drogove. Oblast na deželo še ni prišla. Ko sva jih spraševala, kaj počno, kaj mislijo, so odgovorili, da si želijo, da bi Hitler že prišel. Mihelič, ki je bil Primorec in zelo zaveden Slovenec, se je hotel z njimi stepsti. Komaj sem jih pomiril, nato sva šla dalje.« (str. 12/13)

Taka je bila življenjska pot Jožeta Miheliča, ki je moral še kot otrok iz rodne Trsta, kot duhovnik na Hrvaško in zaradi poveljnih razmer v Avstrijo, zdaj pa počiva v tuji zemlji, čeprav je tako ljubil domačo, slovensko.

Čeprav sem bil še otrok, mi je Jože Mihelič ostal v živem spominu. Ni čudno, da so tedaj, ko je bil aretiran, Vitanjčani pripravili pravi upor, kar je OZNA iz Celja na silo zatrla.

(Čast in hvala Jožetu Miheliču ob 70-letnici mašniškega posvečenja in 100-letnici rojstva!)

P. Zdravko Jakop, ofm

Prepozno

Beseda 'prepozno' izraža bolečo resnico, še posebej, kadar jo izreče zdravnik pacientu, saj z njo pove, da bi mu morda lahko pomagal, če bi prej prišel.

Podobno bi smeli reči tudi, ko gre za gospodarske in družbene razmere. Marsikatero težavo (in celo nepopravljivo) škodo bi si lahko prihranili, če bi se pravi čas zavedali stanja, v katerem smo, in njihovih posledic. Ker pa gospodarskih in družbenih posledic ne čutimo neposredno, smo do njih manj pozorni, če ne celo brezbrizni.

Vsi bi radi, da bi se nam dobro godilo, radi bi srečno živeli in uživali, a se ne zavedamo, da je treba vsak užitek drago plačati. Vsi bi radi dolgo živeli, a nihče ne bi bil rad star!

Gospodarske razmere nas peljejo do Slomškovega sklepa, ki ga je v svojem času kot ogledalo postavil sodobnikom: »Svojo zemljico bom čimbolj vzorno obdeloval, da bo dajala kakor najbolje negovan vrt. Samo tako bom ostal samostojen in nikomur podložen.« (Nekateri že spoznavajo, da bo treba vzeti resno Stvarnikov namen: »Gospod Bog je vzel človeka in ga postavil v edenski vrt, da bi ga obdeloval in varoval« (1 Mz 2,15))

Kako pa mi ravnamo? Tujci kupujejo zapuščene podeželske hiše in se tja naseljujejo. Mnoga stoletja so naši predniki obdelovali zemljo, zdaj pa to zemljo prodajamo ali pa lepa zemljišča spreminjamo v igrišča golfa in skoraj brezmejna parkirišča. Čez vsako razumno mejo se širijo mesta in razpreda se prometno omrežje, po katerem se vozi vsa Evropa. Morali pa bi ohraniti svoje naravno osnovo, svojo zemljo, gozdove, polja, vode in naselja. Mestna središča živijo s podeželjem, a ne skrbijo zanj.

Obdelovalna polja so se skrčila tako zelo, da naše kmetijstvo ni zmožno zagotoviti samooskrbe države. Naravno okolje se torej krči, zahteve do njega pa se zelo povečujejo. Slovenija je tranzitna dežela za neskončne tovore. Sedanja generacija gradi drage ceste in zanje žrtvuje veliko zemljišč, naslednje generacije pa bodo morale z velikimi naporji in visokimi cenami vzdrževati ceste in za »nagrado« plačevati dolgove in dihati zadušljiv in zdravju škodljiv zrak. Slovenija postaja le prometno krožišče na izjemni točki Evrope.

Ni skrivnost, da ena milijarda ljudi na svetu uživa visok standard in upravlja s štirimi petinami svetovnega bogastva, šest milijard ljudi pa uživa le ostanek tega bogastva (drobtinice z bogatinove mize!). Slovenija sama ne more reševati svetovnih problemov, dolžni pa smo o njih kričati, vpiti, pisati in ustrezno ravnati, da, tudi v duhu bl. Slomška.

Še bolj pereče kot gospodarske, so družbene razmere. Pri nas nanje opozarja prof. dr. Hubert Požarnik, a se zdi, da je »glas vpijočega v puščavi«, ki ga nočemo slišati.

Priče smo razkrajanju družbe. To se dogaja, ker je v ospredju materialno obilje, ker ni več skupnih vrednot, meril in ciljev. Posledice pa so: število rojstev pada, mladi vedno težje vzdržijo skupaj, vedno več otrok odrasča brez enega od staršev, starši se mnogo manj posvečajo otrokom, kot so se nekoč. Večina otrok ne izkusi več doma in družine, ljudje vedno manj skrbijo drug za drugega, narodna zavest slabi, ljudje imajo občutek osamljenosti, mlade je vedno težje motivirati za učenje, smisla dela in življenja skoraj ni več. Ljudje so vedno bolj razvajeni, vse je na voljo, vse je dovoljeno in tako ljudje postajajo vedno bolj pomehkuženi, pretirano zahtevni, z eno besedo, za skupno življenje popolnoma nepripravljeni. Imajo vse, ne morejo pa kupiti prijateljstva, duševnega miru, življenjskega smisla. V vsem izobilju so nezadovoljni in vsak bolj in bolj pleše le okoli sebe, vsak si postavlja svoja merila, bežijo ali pa se umikajo

v elektronski svet (take srečujemo tudi na cesti, opremljene z vsemi možnimi tehničnimi pripomočki) in naravnega sveta ne vidijo več. Podobni so zdravnikom, ki pacienta ne gledajo več neposredno, pač pa na ekranu.

Odkar je človek zapustil Boga, svet vere, je postal pozitivist in ostaja na površini stvari, brez globljih etičnih spoznanj, zato ni zmožen ustvariti srečnega in urejenega osebnega in skupnega življenja. Nemški družboslovec Fred Hirsch pravi: »Socialne kreposti, ki jih potrebuje za svoj obstoj tudi moderna družba, koreninijo v religioznosti. Religije so živ vir socialnega in moralnega življenja, zaradi česar je sekularizacija sveta eden glavnih razlogov današnjega socialnega razkroja.« (Mohorjevo koledar 2008, str. 62)

Ko je bl. A. M. Slomšek prvič nastopil (1859) v Mariboru, je vernike povabil k zvestobi v veri, saj je ugotovil, da ljudje v Evropi, še posebej v mestih, živijo brezbrizno in mlačno, zaradi tega pa propadajo družine in celi narodi. »Da, človeška družba v naši dobi je bolna, je slabokrvna zaradi verske brezbriznosti. Vse njeno prizadevanje je zidanje na pesek.« Mnogi naši sodobniki so zapustili Boga, kar pa ne more ostati brez posledic, saj se z nevero družijo varljiva varnost. Vera je nezamenljiva in nenadkriljiva vrednota. Videz, da se da srečno živeti brez Boga, vara, kar dokazuje »nemirno srce« in kar je izkusil tudi mislec Camus, »da ni nobena malenkost biti svetnik brez Boga«.

Kako veliko je poslanstvo, ki ga lahko verniki, duhovniki in redovniki izpolnimo v tako ogroženi Sloveniji, brezciljni Evropi in v svetu nevere, če le ne bomo služili samo sebi in plesali le okoli sebe in za »plačilo« morda slišali še grozečo in usodno besedo: PREPOZNO!

(Tako sem razmišljal ob branju M. koledarja!)

P. Zdravko Jakop

† g. Danilo Sedlar

Na ljubljanskih Žalah smo se v petek, 16.5.2008, ob 15.30 z žalnimi slovesnostmi poslovili od g. Danila Sedlarja, našega nekdanjega sobrata, člana Komisariata v ZDA. Pogrebne slovesnosti je vodil ljubljanski pomožni škof dr. Anton Jamnik; od sobratov pa smo se pogreba udeležili: p. Stane Zore, gvardijan v samostanu Ljubljana center, p. Valerijan Jenko, ki je dva dni prej prišel iz Avstralije na dopust in je pokojnega zelo dobro poznal, p. Miha Vovk s Svete Gore in pisec tega poročila p. Viktor Papež, provincialni minister. Med mašo je pel moški zbor, navzoči pa so bili tudi sorodniki in znanci pokojnega Danila ter Marijine sestre, ki so nekaj let lepo skrbele za pokojnega v Duhovniškem domu na Lepem potu v Ljubljani. Pokopan je bil v družinskem grobu Sedlarjevih.

G. Danilo se je rodil 20.6.1927 na Poljanski 10 v Ljubljani. Očetu je bilo ime Frančišek, materi pa Julijana roj. Mogel, doma iz Letuša pri Braslovčah. Krščen je bil na ime Anton v župnijski cerkvi sv. Petra v Ljubljani. Osnovno šolo je obiskoval na Ledini v Ljubljani, gimnazijo pa je začel za Bežigradom. 6.9.1942 je v Novem mestu vstopil v noviciat in leto kasneje je naredil neslovesne zaobljube. Leta 1945 je odšel z mnogimi v Vetrinjo in v Špitalu nadaljeval z gimnazijo kjer je tudi maturiral l. 1947. 14.7.1948 je naredil slovesne redovne zaobljube. Filozofijo je študiral v Swarchu pri Innsbrucku in jo končal v Rimu 1949. Od tam je odšel v Chichago in Lemont. Za duhovnika je bil posvečen

20.5.1951 v cerkvi sv. Andreja v Chichagu. Kot kaplan je deloval pri sv. Juriju in sv. Štefanu v Chichagu in pri sv. Janezu v Milwaukiju. V Lemontu je bil direktor doma duhovnih vaj, nato v letih 1976-80 kaplan in kasneje župnik pri sv. Tereziji v Johnstownu. 1.12.1984 se je inkardiniral v škofijo Timmins v Kanadi. V tej škofiji je bil najprej kaplan v Kirkin Laku in župnik pri sv. Trojici v Engelheartu, pri Mariji Pomagaj v Newleaskardu in pri sv. Srcu Jezusovem v Timminsu. Leta 2003 se je upokojil in se 15.4.2003 naselil v duhovniškem domu na Lepem potu v Ljubljani, kjer je ostal vse do svoje smrti, 13.5.2008. Bil je duhovnik katoliških žena kolumbovih viteзов, odbornik zveze duhovnikov in vodil predzakonske priprave. Rad se je vračal v domače kraje in večkrat obiskal Slovenijo in Letuš, od koder je njegova mama. Pokojnega Danila sem obiskal 2. maja 2008 v Duhovniškem domu, še prej pa tudi v bolnici dr. Petra Držaja v Ljubljani. Bil je že precej slab zaradi težke bolezni, ki jo je prenašal z veliko potrpežljivostjo in vdanostjo. Zanimal se je za naše brate, posebno še za tiste, ki jih je poznal in mi naročil pozdrave. Enkrat nas je tudi obiskal in bil v naši obednici na kosilu. Zanj so lepo skrbele Marijine sestre. Naj mu bo Bog luč, mir in plačilo.

p. Viktor Papež, prov. minister

30-LETNICA PRIHODA SESTER KLARIS V NAZARJE

»Bogomiselno življenje je za modernega človeka težko razumljivo«

1. aprila 1978 so se ob pomoči frančiškanskega provinciala Polikarpa Broliha v Nazarje naselile tri sestre klarise. Prvo njihovo domovanje je bil frančiškanski samostan, leto pozneje pa so se preselile v svoje prostore, ki so jih zgradile ob pomoči dobrotnikov na mestu starega cvetličnjaka.

»Stanovalke« samostana drugega Frančiškovega reda - Reda ubogih sester svete Klare posnemajo predvsem Kristusa, ki moli, zato tudi živijo ločeno od sveta, v klavzuri, ki jo je oktobra 1982 blagoslovil mariborski ordinarij doktor Franc Kramberger. Strogi red, zapovedani postiti, nočno bdenje in molitev, spokornost in molk ter trdo delo je njihov vsakdan.

Poleg molitve se sestre posvečajo študiju duhovnosti in za to prevajajo tudi potrebne knjige, gojijo cerkveno petje ter opravljajo gospodinjstvo in razna ročna dela. Tako pod njihovimi prsti nastajajo vezene in klekljarske mojstrovine.

Prav tako pečejo hostije, urejajo cerkveno perilo, obdelujejo vrt in se lotijo raznovrstnih drugih opravil.

»Bogomiselno življenje je za modernega človeka težko razumljivo. Dejavnost menihov in nun je namreč povsem notranja: z molitvami, žrtvami in bdenji slavijo Boga in se použivajo za vse svoje brate in sestre,« nam je v pogovoru zaupala opatinja sestra Katarina Ambrož.

Prve štiri sestre, ki so vstopile v samostan v Nazarjah, so doma iz Savinjske doline, potem so začele prihajati tudi od drugod in danes jih je že 16. Čeprav je pred osmimi leti iz Nazarj v Dolnice pri Ljubljani odšlo pet sester, je bila kapela še vedno premajhna. Zato so dogradili novo in 7. oktobra 2005 jo je škof doktor Jožef Smej blagoslovil.

Marija Šukalo

Molitev, spokornost in trdo delo je vsakdan sester klaris (foto: Marija Šukalo)

Savinjske novice 14/2008

Pater Niko požegnal bajkerje

Štiri tisoč motoristov iz vse Slovenije je pri dolenski Novi Štifti prejelo božji blagoslov iz kropilnice legendarnega bajkerja v frančiškanski kuti, patra Nika Žvoklja - Shod je pripravil klub Motoristi za motoriste iz Ribnice - Zbiranje denarja za svojce kolegov, umrlih v prometnih nesrečah, oziroma člane njihovih družin že utečeno - Tokrat so zbirali za štiri otroke iz Zasavja, njihov oče se je z motorjem ponesrečil, ko je bil star 38 let

NOVA ŠTIFTA, 28. APRILA

Pravilno lep sončen nedelja je k 300-letnici lipama ob starodavni romarski cerkvi Marijinega vnebovzeta pri Novi Štifti privabila približno 4000 motoristov iz vse Slovenije. Udeležili so se že desetega jubilejnega blagoslova avokolesnih hitrih konjičkov, med katere se je prikradlo tudi nekaj zverin na treh kolesih. To je hkrati tudi uradni začetek motoristične sezone v Sloveniji, čeprav neučakani s tovrstnimi prireditvami v nekaterih krajih včasih malce prehitvevajo. Do leta 2005 je blagoslov pripravljali

Bajkerski shod na romarskem kraju (Foto: Milan Glavonjič)

motorju nikoli ne počiva. Tokrat so zbirali predvsem za štiri otroke iz Zasavja, njihov oče se je z motorjem ponesrečil, ko je bil star komaj 38 let. Predsednik društva pa ni nihče drug kot pater Niko Žvokelj! Frančiškan, ki je vrsto let prav tu opravljal svoje pastirsko poslanstvo, po preostanku v Strunjan z deželo suhe robe ni pretrgal vezi. On je tisti, ki je desetletje nazaj zbral družino in rekel: »Klub motoristov bomo ustanovili in Ribničani mu ime nadeli!« Krmilo društva je še vedno v njegovih rokah. Po maši v cerkvi je blagoslovil motoriste in motorje.

Čudo na treh kolesih (Foto: Milan Glavonjič)

Blagoslov patra Nika (Foto: Milan Glavonjič)

klub motoristov iz Ribnice, tradicijo z nekoliko drugačno vsebino nadaljuje društvo Motoristi za motoriste, prav tako iz Ribnice. Ti so kot prvi sprožili pobudo, da bi sami zbirali denar za svojce kolegov, umrlih v prometnih nesrečah, oziroma člane njihovih družin.

Pavel Hočevar, tajnik društva Motoristi za motoriste, ni prikrival očaranosti nad množičnostjo: »Pozitivne vibracije te množice prispevajo k sproščenemu dogodku, ki mu v tej deželi ni enakega.« Najpomembnejše pa je, da so udeleženci shoda prispevali sredstva za svojce umrlih kolegov. Nesreča tudi na

Adi Smolar, ki ima raje počasno vožnjo, med koževskimi bajkerji (Foto: Milan Glavonjič)

Prebliški patra, ki je tudi sam vnet bajker, o snidenju, ki se je zavleklo v pozno popoldne: »Naj to, kar nam je dano, uživamo z odgovornostjo, v priateljstvu.« Naslednja ugotovitev pa že spada v njegov značilni repertoar: »Na motorju me sreča seveda spremija - če me ne bi, potem bi ta obred vodil nekdo drug. Pa ne le sreča, ampak 14 angelov, ker sem kosmat in težak!« Da bi mu motoristi prisluhnili in se po svojih najboljših močeh pomagali obvarovati prometnih nesreč, naj bo sklepna misel našega poročanja.

Milan Glavonjič

► Novi biskupi franjevci

Grad Vatikan, 27. ožujka 2008. – Benedikt XVI. je imenovao **Fra Fausta Gabriela Tráveza**, Tráveza,

Herkulana Malczuka,

Moje priče boste

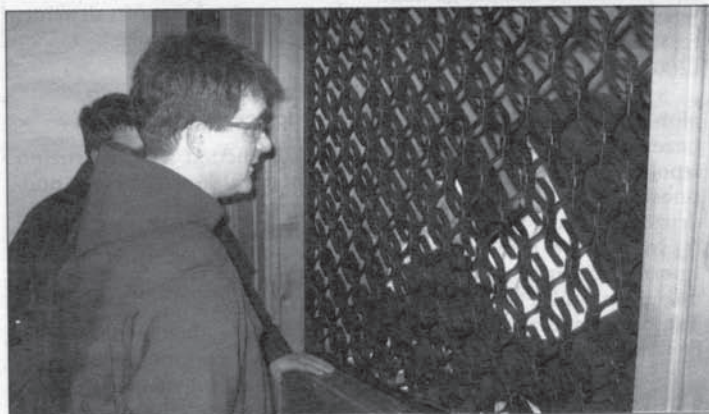
30 let navzočnosti klaris v Nazarjah

Letošnji, 15. Klarin dan mladih ob 30. obletnici prihoda sester klaris v Nazarje je bil v znamenju Jezusovega naročila: »Vi boste moje priče«.

V petek, 4. aprila, zvečer, so se zvrstila tri osebna pričevanja, ki so zajela vse tri Frančiškove redove. Najprej se je predstavila mlada družina (članica Frančiškovega svetnega reda) Metoda in Mateje Trajbarič, ki jo posebej zaznamujejo Frančiškov duh, pristna krščanska naravnost ter odprtost za življenje. Mlade sta zakonca spodbudila k pogumnemu odločanju, zvestobi svojim odločitvam, v povezanosti z Bogom in za-

nju težko izbereš eno samo pot. Bog ti jo pokaže, če iščeš Njegovo voljo. Odločitev te notranje osvobodi. Samo tam, kjer te hoče imeti On, je tvoja izpolnitev. Sledila je večerna molitev, v kateri so mladi postavili v središče dva velika vzora življenja iz vere: Abrahama in Marijo. Po oddihu smo ob češčenju Najsvetejšega tudi sami poglobili vero in ljubezen do Gospoda in se nato pridružili sestram pri nočni molitvi.

V soboto, 5. aprila, dopoldne smo prisluhnili še dr. Karlu Gržanu. Sijajno nam je približal formulo duhovne harmonije, ki je zaobsežena v eni sami zapovedi ljubezni do Boga, bližnjega in sebe v pravem razmerju in sosledju. S. Katarina pa ga je podkre-

P. Tomaž Hočevar v pogovoru s sestrami klarisami (foto: Metod Trajbarič)

kramentalno milostjo. Frančiškan p. Tomaž Hočevar je svojo življenjsko zgodbo, zaznamovano z bolečo oddaljitvijo od Boga in pravega smisla, sklenil s spodbudo mladim, naj varujejo čisto in pošteno srce, kajti izguba le-tega je prvi vzrok zablod. Klarisa s. Celina Hren je po dolgotrajnem upiranju božji volji le pristala pri sestrah klarisah v Nazarjah: »Med tolikimi predstavami o življe-

pila in nam goreče položila na srce, naj zremo Boga, naj iščemo le njegovo slavo in se veselimo, ker smo iz nič poklicani v življenje ter odrešeni. »Vi boste moje priče« – to naročilo je, kakor je naglasil p. Stane Zore v svoji pridigi pri sklepni maši, namenjeno vsem, zlasti še mladim. Za pravo razpoloženje so poskrbeli br. Jožko Smukavec, p. Janez Ferlež in drugi ... Še pridemo! M. Ž.

Družina

ASSISI – Nekdanji ruski predsednik Mihail Gorbačov je pred kratkim obiskal grob sv. Frančiška Asiškega in na njem dolgo molil. To je naredil, ker ga je ta svetnik privedel v Cerkev (kot otrok je bil krščen v Ruski pravoslavni cerkvi) in ga ima za svojega »duhovnega zavetnika«.

S peresom zoper meč

Od 26. do 30. marca prek šestdeset pisateljev, pesnikov in drugih kulturnikov z vsega sveta na Bledu razpravlja o literaturi ter drugih žgočih evropskih in svetovnih temah.

Prof. dr. Edvarda Kovača, člana Slovenskega PEN centra, hkrati pa tudi predsednika Komiteja pisateljev za mir Mednarodnega PEN-a, smo vprašali o zgodovini in namenu mednarodnih srečanj ter o vsebini letošnjega jubilenega blejskega srečanja.

Kaj sploh je združenje PEN in kakšen pomen oziroma vlogo ima za pisatelje, pesnike in kulturne ustvarjalce?

PEN center so kot mednarodni pisateljski klub ustanovili leta 1921 v Londonu. Ime je kratica, ki naj bi združevala pesnike, esejiste in noveliste ali romanopisce. Že od začetka je Mednarodni PEN uresničeval svoje temeljne cilje in se je zavzemal za svobodo izražanja, pomoč preganjanim pisateljem, se bojeval proti nestrpnosti in diskriminaciji kultur ter spodbujal prevajanje in delovanje med pisatelji vsega sveta. Danes ima mednarodni PEN svoje centre v 104 državah po svetu in teh je 145. Poleg tega deluje preko svojih mednarodnih komitejev. Najbolj viden je vsekakor Komite za pisatelje – zapornike. V času vojne na Balkanu je postal svetovno zelo znan Komite pisateljev za mir, ki ga od njegove ustanovitve l. 1984 vodimo Slovenci.

dr. Edvard Kovač:
Slovenski PEN je dejaven kot eden izmed predstavnikov civilne družbe in se zavzema za čim večjo svobodo izražanja in za posredovanje kulturnih vrednot.

Kdaj je bil ustanovljen slovenski PEN in kje je danes njegovo mesto?

Slovenski PEN center je bil ustanovljen zelo zgodaj, že l. 1926. Njegov prvi predsednik je bil Oton Zupančič, podpredsednika pa Izidor Cankar in Fran Saleški Finžgar. Takoj se je vključil v mednarodno delovanje, hkrati pa branil slovenščino kot jezik Slovencev v takratni kraljevini Jugoslaviji. Leta 1933 je dal pobudo, da je mednarodni Kongres PEN-a v Dubrovniku obsodil fašizem v Italiji. Med vojno slovenski PEN ni deloval. Oživilen je bil lahko šele l. 1962. Že leta 1965 je organiziral znameniti svetovni kongres PEN-a na Bledu, kamor so prišli tudi nobelovci in prvič tudi pisatelji iz takratne Sovjetske zveze. V tistem času je velik ugled v Mednaro-

dnem PEN-u uživala pisateljica Mira Mihelič, ki je postala celo njegova podpredsednica.

Tudi danes ostaja Slovenski PEN dejaven kot eden izmed predstavnikov civilne družbe in se poleg človekovih pravic zavzema za čim večjo svobodo izražanja v slovenski družbi in za posredovanje kulturnih vrednot. Toda njegov največji pomen je, da poleg ostalih ustanov utira pot slovenski kulturi v svet. Od tod tudi že letošnje 40. mednarodno srečanje na Bledu, kjer se srečujejo pisatelji ob literaturi ter ob žgočih evropskih in svetovnih temah.

Kaj vam osebno pomeni združenje?

Družbo dialoško razpoloženih zelo različno usmerjenih prijateljev, ki nas pa vse družijo isti ideal, da se namreč s peresom (pisanjem) bojujemo zoper meč, se pravi nasilje. To je tudi simbol PEN-a.

»Na srečanjih udeleženci predstavljajo svetovni duhovni in kulturni zemljevid,« je dejal predsednik Tone Peršak. Kakšen zemljevid bo zarisani letos?

Letos bo prišlo čez 60 tujih gostov, in sicer iz 30 držav. Znova pričakujemo zelo močno palestinsko delegacijo s profesorjem Hanahom Awwadom na čelu ter pisatelja Sami Mihaela – Izraelca, ki živi v arabski četrti Jafe. Srečanja se bo udeležila tudi judovska pisateljica in filozofinja Monique Lise Cohen iz Francije. Prav tako prihaja nekaj pisateljev iz centrov v eksilu, se pravi Vietnamec, Iračan, begunci, ki so sedaj v ZDA ...

Poleg »zemljevida« se bomo ukvarjali tudi z zgodovino. Na Bledu se namreč srečujejo pisatelji, ki so sicer predstavniki sprtih ali celo vojskujočih se narodov. Ko spregovorijo, se pogosto vname polemika o zgodovinskih dogodkih, o njihovem zanikanju in razumevanju. Ljudje zgodovino često razumemo skozi očala različnih ideologij. Zato imamo letos okroglo mizo na temo: Etični odnos do zgodovine kot vir miru.

In - če ostaneva pri zemljevidih - kakšne meje boste risali oziroma brisali na letošnjem srečanju?

Letošnji »blejski zemljevid« je zarisani predvsem evropsko, kar je ob slovenskem predsestovanju Evropski zvezi tudi smiselno. Zato bosta najprej dve okrogli mizi na temo o evropski zavesti, in sicer bomo v četrtek dopoldne najprej govorili o filozofskih in socioloških vidikih, popoldne pa še o literarnih in kulturnih. Postavljamo si namreč vprašanje, kaj je pravzaprav »duša Evrope«.

Vendar pa bo imela pomembno mesto sama literatura. Vsako leto predstavimo en vidik slovenskega leposlovja. Tokrat bo šlo za slovensko literaturo, ki nastaja v tujini, ni pa zamejska. Dali smo ji naslov: Tokio, Pariz in Berlin, saj prihajajo na Bled Brina Sviti, Maruša Krese in jezuitski pater iz Japonske Vladimir Kos, ki pa ga bralci Družine že poznajo.

KSENJA HOČEVAR

Blagoslov zelenja na cvetno nedeljo pri frančiškanih na Tromostovju v Ljubljani

Družina 30. 3. 2008

Nova Gorica - Kostanjevica

Na lepo sončno soboto, 5. aprila, se je zbrala velika družina sorodnikov in prijateljev p. Marka I. Rupnika in njegovega pokojnega bratranca Rajka Rupnika na pokopališču v Stari Gori pri Gorici. P. Krizostom Komar je blagoslovil nagrobnik z mozaikom, ki ga je v spomin na svojega bratranca, s katerim sta bila dobra prijatelja, izdelal p. Marko I. Rupnik. Blagoslovu je sledila maša v cer-

kvi Gospodovega oznanjenja na Kostanjevici. P. Krizostom je tam prebral Rupnikovo obrazložitev mozaika – objem sv. Joahima in sv. Ane –, ki krasi že cerkev sv. Florijana v Idrijskih Krnicah. Pri tem smo se spomnili tudi pokojnega strica mons. Franca Rupnika, ki je bil 25 let župnik v Spodnji Idriji in je bil prvi pobudnik za izgradnjo kapele v Idrijskih Krnicah. Po maši smo se vsi preselili v veliko samostansko dvorano, kjer smo se ob prigrizku in kozarčku ter prijetnem klepetu zadržali še kar nekaj ur.

Marija Kovačič

Družina 27. 4. 08

Družina 27. 4. 2008

»Bodi dar ljudem!«

»Življenje /duhovnik, redovnik, redovnica, mati, oče, otrok/ je dar,« je v soboto dopoldne prepričljivo odmevalo v Slomškovi dvorani v Mariboru, kamor so prišli obiskovalci iz vseh treh škofij mariborske metropolije. Na dan odprtih vrat jih je pripeljalo zanimanje za posvečeno življenje, predvsem so bili radovedni, kakšen je vsakdanjik bogoslovcev, redovnikov in redovnic in kaj jih pri njihovem poslanstvu vodi. Okrog 350 obiskovalcev je ob geslu »Bodi dar ljudem« lahko spoznalo življenje v bogoslovju, Slomškovem dijaškem semenišču, pri šolskih in Marijinih sestrah, uršulinkah, frančiškanih in bratih kapucinih. Vse je bilo prežeto z zavedanjem, da življenje ni le dar, ampak tudi poklicanost. In ta dar prihaja neposredno od Boga. Mladi so se srečali z bogoslovci, razigranimi redovniki in redovnicami na odru in v njihovih skupnostih, kjer so od blizu spoznavali, kako življenje dejansko lahko postane dar. Osrednje sporočilo je bilo, da je življenje lepo, polno, smiselno, kadar je darovano, kadar je v službi Boga in je dar za ljudi. Da si lahko dar ljudem tudi v družini, pa so lahko spoznavali ob družini Hrastnik iz Laškega. Podoben dan odprtih vrat so za ljubljansko metropolijo pripravili tudi na Rakovniku v Ljubljani.

Metka Avsenik

Družina 9.3.2008

Družina 9. 3. 2008

Dobrníč

Kar devet pevskih zborov dekanije Žužemberk iz petih občin je v nedeljo, 18. maja, zapolnilo cerkev sv. Jurija v Dobrniču. Številnim poslušalcem so se predstavili moški pevski zbor in mešani pevski zbor iz Ambrusa pod vodstvom Cirila Hočevarja, mešani pevski zbor iz Dobrniča pod vodstvom zborovodkinje Irene Zaletelj, otroški pevski zbor iz Krke pod vodstvom Suzane Kocmur, mešani pevski zbor iz Krke pod vodstvom zborovodkinje Mojce Zajc, otroški pevski zbor iz Zagradca pod vodstvom zborovodkinje Vanje Erjavec, mešani pevski zbor iz Zagradca pod vodstvom zborovodje Roberta Kohka, mešani pevski zbor iz Žužemberka pod vodstvom zborovodkinje Nine Zajec in otroški pevski zbor Dobrniča pod vodstvom Mateje Glivar.

Nastopajočim je prisluhnil tudi strokovni spremljevalec in zborovodja gvardijan Marijan Cvitak, predstojnik samostana iz Nove Štifte, ki je bil s petjem in predstavitvijo zborov zelo zadovoljen, svojo oceno in misli pa je podal na skupnem sestanku z vsemi zborovodji.

Od zadnjega srečanja dekanijskih pevskih zborov v Žužemberku pred nekaj leti, je opazen preskok v kakovosti. Tudi po zaslugi mladih in izobraženih zborovodij in zborovodkinj, ki vodijo dekanijske zbore, je cerkvena pesem kvalitetnejša, obenem pa so bogatejša tudi bogoslužja. Revijo pevskih zborov so sklenili s skupno pesmijo otroških pevskih zborov (na sliki), na koncu pa skupno pesmijo moških in mešanih pevskih zborov pod taktirko Marijana Cvitaka.

Slavko Mirtič

Družina 1. 6. 2008

Srečanje škofov in redovnikov

V hiši šolskih sester de Notre Dame v Ilirski Bistrici je bilo v sredo, 14. maja, skupno zasedanje Slovenske škofovske konference in Konference višjih redovnih predstojnic in predstojnikov Slovenije (KORUS-a). Udeležilo se ga je devet od desetih slovenskih škofov in 22 predstojnic in predstojnikov. Po uvodnem pozdravu p. Milana Kosa in s. Darije Krhin, ki je skupaj s svojimi sosestrami gostila srečanje, so spregovorili posamezni škofje naše krajevne Cerkve. V njihovih besedah je bilo zaznati odkrito zadovoljstvo s sodelovanjem med škofijskimi duhovniki in redovniki ter redovnicami na najrazličnejših področjih pastoralnega delovanja pri nas. Sveže doživetje slovenskega pastoralnega dne v Celju je v vseh utrdilo zavest, da je medsebojno sodelovanje, skupna molitev in prijateljsko druženje nekaj lepega, saj govori o vrednoti evangelija, ki smo ga poklicani prinašati sodobnemu svetu. S.

Druzina 1. 6. 2008

Duhovniki blogajo

Tudi Jezus bi uporabljal svetovni splet

Delo 11. 4. 08

Delo 11. 4. 2008

Čedalje več duhovnikov se zaveda pomena in moči vzporednega virtualnega sveta – Splet že dobro pokristjanjen

Blog je lahko tudi Bog. Naj bo misel razumljena v pomenu: prostorni svetovni splet ponuja brezmejne možnosti pri širjenju (božje) besede. Tega se, kot je brati, zaveda čedalje več tujih in domačih duhovnikov, redovnikov, bogoslovcev ..., ki dobro vedo, da sodobnemu človeku ne zadošča zgolj svet, v katerega se zjutraj zbudi in ponoči leže spat, temveč postaja tudi virtualna realnost neločljivi podaljšek vseh nas. Kogar v njej ni, ta, kot odločno zatrjujejo najhitrejši nasledovalci sodobnosti, ne obstaja. Tudi med duhovniki je vse več blogerjev.

Veliko duhovnikov, bogoslovcev z imenom in priimkom, pa tudi anonimnih, se je menda že podalo na blogovsko polje. To omogoča pogledovanje onkraj zamejenih profesionalnih in lokalnih okoliš in ohranjanje stikov z družino, prijatelji, s širšo okolico. Spregovorijo o sebi, o svojem življenju, saj vedo, da je njihova spletna stran kot trg pred glavnim cerkvenim vhodom. Ljudje prihajajo k njim, z odprto besedo ... Med najpriljubljenejšimi francoskimi blogerji je oče Alain Mailard de la Morandais, nekakšen pionir e-kateheze v Franciji, ki je konec marca dopolnil 73 let in javno priznava, da skoraj občuduje medije. Doktor zgodovine in moralne teologije bi želel s sodobnimi komunikacijskimi sredstvi pomladiti katoliško vero, zato brez omahovanja reče, da bi celo Jezus danes uporabljal svetovni splet. Sam je na blogovskem prizorišču (<http://morandais.over-blog.com/>) od maja 2006, pojavlja pa se z besedo (od humoristnih zapisov do cerkvenih govorov) in s fotografijo ter z nezanimljivim številom svojih knjig. V ZDA se možnosti, ki jih ponuja sodobna tehnologija, odlično zaveda znani

(povezanih s franciščani) ... Računalnik ga zanima že od gimnazijskih let, splet od njegovih prvih povojev. Prvo stran si je uredil 1999, kot 22-letni študent teologije, sedaj uporablja kakšni dve leti. Že pred devetimi leti je zasnoval tudi Duhovno oazo, spletno molitveno stran, na kateri franciščani vsak dan ponujajo v premislek kratko molitev. Blog, na katerem se predstavlja s polnim imenom in priimkom ter s fotografijo, piše od marca 2006, od lanskega poletja ga je brati na njegovi sedanjí spletni strani. Strinja se z mislijo, da je splet pomemben pri evangelizaciji, kajti tudi v zgodovini so bila pri širjenju evangelija uporabljena vsa razpoložljiva sredstva; knjigi so bili dodani tiskani mediji, nato radio in televizija. »Internet ponuja informacije in hkrati odpira nove poglede, ponuja nove razsežnosti in globine.« Za splet in bloganje se, kot dodaja, duhovniki pri nas odločajo svobodno: odvisno od generacije, ki ji pripadajo, od zanimanja in navdušenja nad sodobnimi tehnologijami, od spretnosti, s katerimi oblikujejo in ubesedujejo misli, od poguma in volje do izpostavljanja in podajanja jasnih stališč. »Splošno priporočilo

Cerkve sicer pravi, da se pri evangelizaciji uporablja vsa sredstva. In internet je bil prepoznan kot eno dobrih.«

Podobno kot razmišlja zaporniški duhovnik Robert Friškovec, ki je pred časom in samo za krajši čas (od oktobra 2006 do februarja 2007) kot hišni bloger z imenom in priimkom pisal na Siolovem spletnem portalu. Zaradi časovne stiske ni nadaljeval, zato pa ga je po novem mogoče spletno prebrati med blogi *Zurnal24.si*. Temne, za katere se odloča, vsebujejo duhovno razsežnost: od misli, ki jim kaže pri sluhni ob veliki noči, do vrednosti nasmeha, ki ga lahko podarimo. Tudi Friškovec se strinja, da je blog lahko pot nove evangelizacije, ki pa, po njegovem, zagotovo ni dovolj izkoriščena. Duhovniki ob svojem rednem delu morda še vse premalo segajo po njej tudi zato, ker zahteva nenehno navzočnost, udeleževanje, spremljanje novic, posodabljanje mnenj, poglobljanje. Na mreži je treba biti ves čas na preži, sodobni agregati (blogerski združevalci) so pri plavanju po morju blogovskih zapisov, ki se kar naprej pretakajo s strani na stran, resda v veliki pomoč, a lov za njimi je še vedno naporen. Toda slediti najhitrejšim, torej mladim in generacijam, ki prihajajo, in pri njih za povrh odmevati, nemara res pomeni dojemati računalnik kot svoj podaljšek in virtualno realnost kot del sebe.

MIMI PODKRIŽNIK

E-kateheza

Pri nas je – kot ugotavlja 31-letni kaplan v baziliki Matere Usmiljenja v Mariboru in redni spletni deskar **Janez Papa** – virtualni svet že dokaj dobro pokristjanjen (tudi duhovne vaje, križevi poti, maše ipd.). Sam se predstavlja na strani <http://pa.pa.rkc.si/>, kjer ga je mogoče spoznati: kot franciščana, blogerja (v naslovu pravi Rad bi povedal ... pa ne znam), diplomanta, ki je leta 2002 zagovarjal diplomsko nalogo *Možnosti in meje interneta kot sredstva evangelizacije*, kot skavta, kot urednika različnih internetnih strani

Med slovenskimi duhovniki, ki blogajo, lahko beremo še franciščana Bogdana Knavsa (www.paterbogdan.si/); leta 1975 rojeni brat kapucin Matej Nastran, ki je tudi avtor projekta katician.com in biblija.net, piše na strani <http://matej.nastran.net>; pred časom je nekaj Družinskih blogov prispeval dr. Janez Gril, direktor in urednik Založbe Družina. Zadnji je v nasprotju s prej omenjenimi cerkvenimi blogerji predstavnik druge generacije (rojen leta 1947).

350^{let}

prihoda frančiškanov v Brežice

350let

Okvirni spored prireditve obeležitve
 350. obletnice
 prihoda frančiškanov v Brežice:

junij 2009	– znanstveni simpozij o življenju
in delu frančiškanov v Brežicah
september 2009	– odkritje obeležja
december 2009	– izid znanstvenega zbornika
april 2010	– razstava o frančiškanih
v Brežicah v Posavskem
muzeju Brežice
september 2010	– odprtje stalne postavitve
»Frančiškanske galerije«
v Posavskem muzeju Brežice

■ BREZJE

Brezje 72
4243 BREZJE
tel.: (04) 537 07 00
fax: (04) 537 07 20
franciskani.brezje@rkc.si
Za pos. brate namesto 00:
01 - Peter; 02 - Bogdan;
03 - Leopold; 04 - Polikarp;
07 - Rafko; 06 - Štefan;
09 - Miroslav; 11 - Herman;
18 - Silvin;

■ KAMNIK

Frančiškanski trg 2
1241 KAMNIK
tel.: (01) 831 80 30
fax: (01) 831 80 50
franciskani.kamnik@rkc.si
Za pos. brate namesto 0:
3 - Boris; 5 - Milan
6 - Pashal; 7 - Ernest

■ KOPER

Destradijev trg 10a
6000 KOPER
tel.: (05) 627 33 22
franciskani.koper@rkc.si

■ LJUBLJANA-CENTER

Prešernov trg 4
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 242 93 00
fax: (01) 242 93 13
franciskani.tromostovje@rkc.si

■ PROVINCIALAT

tel.: (01) 242 93 10
fax: (01) 242 93 11

■ LJUBLJANA-BEŽIGRAD

Küzmičeva 6
1000 LJUBLJANA
tel.: (0590) 717 **
franciskani.lj.bezigrad@rkc.si
*Za pos. brate namesto **: 20 - Gregor; 21 - Regalat; 22 - Franci; 25 - Marjan*

■ LJUBLJANA-ŠIŠKA

Černetova 20
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 583 72 70
fax: (01) 583 72 99
franciskani.lj.siska@rkc.si
Za pos. brate namesto 70:
75 - Zdravko; 80 - Mari;
81 - Bogdan; 37 - Jernej

**■ LJUBLJANA - VIČ
in Komisariat za
Sv. deželo**

Tržaška 85
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 244 42 52
fax: (01) 244 42 53
franciskani.lj.vic@rkc.si
Za pos. brate namesto 52:
56 - Anton; 57 - Hireonim;
58 - Tomaž; 59 - Marjan;
61 - Tadej; 62 - Andraž;
50 - Komisariat

■ SESTRE KLARISE

Andreja Bitenca 138
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 518 25 00

■ MARIBOR

Vita Kraigherja 2
2000 MARIBOR
tel.: (02) 228 51 10
fax: (02) 228 51 12
franciskani.maribor@rkc.si
Za pos. brate namesto 00:
13 - Janez; 14 - Bogoljub;
15 - Franci; 16 - Lavrencij;
17 - Tilen; 18 - Kuhinja;
19 - Franci

■ MOŠNJE

Mošnje 8
4240 RADOVLJICA
tel. in fax: (04) 533 88 78

■ NAZARJE

Samostanska pot 50
3331 NAZARJE
tel.: (03) 583 19 93 in
583 13 98
fax: (03) 583 1753
franciskani.nazarje@rkc.si

■ SESTRE KLARISE

Samostanska pot 51
3331 NAZARJE
tel.: (03) 583 13 91

■ NOVA GORICA

Škrabčeva 1, p.p. 303
5001 NOVA GORICA
tel.: (05) 330 77 50
fax: (05) 330 77 51
franciskani.nova.gorica@rkc.si
Za pos. brate namesto 0:
2 - Krizostom; 3 - David;
4 - Andrej; 5 - Miran;
6 - Lojze; 7 - Bruno

■ NOVA ŠTIFTA

Nova štifta 3
1317 SODRAŽICA
tel.: (01) 836 99 43
fax: (01) 836 99 44
franciskani.nova.stifta@rkc.si

■ NOVO MESTO

Frančiškanski trg 1
8000 NOVO MESTO
tel.: (07) 338 14 70
fax: (07) 338 14 79
franciskani.novo.mesto@rkc.si
Za pos. brate namesto 0:
1 - Tadej; 2 - Felicijan;
3 - Marko; 4 - Simon Peter

■ STRUNJAN

Strunjan 141
6323 STRUNJAN
tel.: (05) 678 20 05
fax: (05) 678 01 48
franciskani.strunjan@rkc.si

■ PROVINCIALNA HIŠA

Strunjan 134
tel. govorilnica:
(05) 678 21 21

■ SVETA GORA

Sveta Gora 2
5250 SOLKAN
tel.: (05) 330 40 20
fax: (05) 330 40 38
franciskani.sveta.gora@rkc.si
Za pos. brate namesto 20:
22 - Bernard; 25 - Hadrijan;
32 - Pavel; 33 - Vili; 30 - Miha

■ SVETA TROJICA

Meznaričeva 8
2235 SV. TROJICA v
Sl. gor.
tel. in fax: (02) 720 55 56
franciskani.sv.trojica@rkc.si

■ AVSTRALIJA**ADELAIDE
Holy Family Slovenian
Mission**

51 Young Avenue
AU - WEST HIND-
MARSH SA 5007
tel.: 00 61 8 8121 3869

MELBOURNE

SS. Cyril and Methodius
Slovenian Mission
19 A'Beckett Street,
PO BOX 197
AU - KEW VIC 3101
tel.: 00 61 3 9853 7787
fax: 00 61 3 9853 6176
mobitel:
0061 412 555 840

■ SYDNEY

St. Raphael Slovenian
Mission
313 Merrylands Road,
PO BOX 280
AU - MERRYLANDS
NSW 2160
tel.: 00 61 2 9637 7147 in
9682 5478
fax: 00 61 2 9682 7692
mobitel:
00 61 409 074 760 in
419 236 783

■ AVSTRIJA

P. Bertrand Kotnik
Klosterstrasse 2
AT - 9100 VÖLKER-
MARKT / VELIKOVEC
tel.: 0043 (4232) 38 960

■ BENIN

P. Pepi Lebreht
Fraternité franciscaine
B. P. 280
BJ - NATITINGOU
tel.: (00229) 23 82 22 86

■ CURIA GENERALIS

Via S. Maria
Mediatrice, 25
IT - 00165 ROMA
tel.: 0039 06 684 919
fax: 0039 06 638 02 92

■ FRANCOSKA GVAJANA

P. Hugo A. Delčnjak
Paroisse Notre Dame
GF - 97315 SINNAMARY
Guyane Francaise

P. Milan Kadunc

Presbytere IRACOUBO
Le Bourg 97350 IRACOUBO
Guyane Francaise

■ ITALIA

P. Robert Bahčič
Curia generale
dei frati minori
Via S. Maria
Mediatrice 25,
IT - 00165 Roma
tel.: 0039 06 68 49 12 09

■ ZDA**JOHNSTOWN**

St. Therese's Friary
536 Decker Avenue
US - JOHNSTOWN PA
15906
tel.: 001 (814) 539 76 33

LEMONT

St. Mary's Friary
14246 Main Street, PO
Box 608
US - LEMONT IL. 60439
tel.: 001 (630) 257 24 94
(samostan)
fax: 001 (630) 257 85 59
(samostan)
tel. in fax:
001 (630) 257 6432
(p. Blaž)
tel.: 001 (630) 257 51 02
(DDV)

**Slovensko versko
središče**

tel.: 001 (630) 257 20 68
fax: 001 (630) 257 23 59

NEW YORK

St. Cyril's Friary
62 St. Mark's Place
US - NEW YORK NY
10003
tel. in fax:
001 (212) 674 34 42

provincialat: provincialat.ofm@rkc.si
prokuratura: prokuratura.ofm@rkc.si
komisariat: komisariat@rkc.si

Nadoba: nadoba.ofm@rkc.si

Založba BF: zbf@rkc.si

Generalna kurija: http://www.ofm.org

e-mail: [ime]@ofm.org

[ime] je naziv urada ali oznaka osebe (npr. mingen, secgen, formgen, missgen, econ-gen, pax, acta, kmartzall ipd.)

Ambrož Mušič - ambroz.music@rkc.si
Andraž Arko - andraz.arko@rkc.si
Andrej Pollak - andrej.pollak@rkc.si
Andrej Turšič - tursic.andrej@gmail.com
Andrej Vovk - andrej.vovk.ofm@rkc.si
Anton Jerman - anton.jerman@email.si
Bernard Golčnik - bernard.golcnik@rkc.si
Bernard Karmanocky - bernard11k@aol.com
Bernardin Sušnik - bs1935@sbcglobal.net
Bogdan Knavs - bogdan.knavs@rkc.si
Bogdan Rus - bogdan.rus@rkc.si
Boris Markež - boris.markez@rkc.si
Bruno Korošak - bruno.korosak@rkc.si
C. Gostečnik - christian.gostecnik@guest.arnes.si
Ciril A. Božič - cirilb@bigpond.com
Darko Žnidaršič - darko.znidarsic@rkc.si
darko@pacific.net.au

David Šrumpf - p.david@siol.net
Dragan Vampola - dragan.vampola@rkc.si
Edvard Kovač - edvard.kovac@guest.arnes.si
Filip Rupnik - filipr@volja.si
Franci Kovše - franc.kovse@siol.net
Franci Pivec - franci.pivec@gmail.com
Gregor Kos - gregor.kos@rkc.si
Jan Cvetek - jan.cvetek@gmail.com
Janez Papa - janez.papa@rkc.si
Janez Tretjak - tretjakj@gmail.com
Jernej Kurinčič - jernej.kurincic@rkc.si
Krizolog Cimerman - krizolog@verizon.net
Krizostom Komar - krizostom.komar@rkc.si
Leopold Grčar - leopold.grcar@rkc.si
Mari Osredkar - mari.osredkar.ofm@siol.net
Marijan Cvitak - marijan.cvitak@amis.net
Marjan Čuden - marjan.cuden@rkc.si
Marjan Čuk - marjan.cuk@rkc.si
Matej Papež - pmatej.papez@gmail.com
Metod Ogorevc - metodofm@sbcglobal.net
Mihael S. Vovk - mihael.vovk@rkc.si
Milan Kadunc - milan.kadunc@rkc.si
Miran Špelič - miran.spelic@rkc.si
Niko Žvokelj - niko.zvokelj@rkc.si
Pavle Jakop - pavle.jakop@siol.net
Pepi Lebreht - pepi.lebreht@rkc.si
Peter Lavrih - pater.peter@rkc.si
Peter Vrabec - peter.vrabec@rkc.si
Rafko Slejko - rafael@libero.it
Regalat Razbočan - regalat@gmail.com
Robert Bahčič - robert.bahcic@rkc.si
guardianus@ofm.org

Silvin Krajnc - silvin.krajnc@rkc.si
Simon P. Berlec - simon.peter.berlec@rkc.si
Stane Zore - stane.zore@rkc.si
Tadej Inglič - tadej.inglic@rkc.si
Tadej Strehovec - tadejstrehovec@hotmail.com
Tilen Urtelj - tilen.gregor.urtelj@rkc.si
Tomaž Grom - tomaz.grom@gmail.com
Tomaž Hočevar - tomaz.hocevar@rkc.si
Tomaž Pinter - tomaz.pinter@rkc.si
Valerijan Jenko - valerian@pacific.net.au
Vid Lisjak - pater.vid@gmail.com
Viktor Papež - viktor.papez@rkc.si
Vili Pustoslemšek - vili.pustoslemsek@rkc.si

